

ICS

ADVISEURS

Integraal Huisvestingsplan 2025-2040

Gemeente Heemskerk

Status: definitief

Opdrachtgever
Gemeente Heemskerk

Referentienummer
2230065/20250612

Datum
12 juni 2025

Auteurs
Leonoor Clemens
Maarten Groenen
Bram Treffers

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Proces	4
1.3 Scope IHP	5
1.4 Leeswijzer	5
2. Juridisch en beleidsmatig kader	6
2.1 Onderwijswetten en verordening onderwijshuisvesting	6
2.2 Wettelijke zorgplicht	6
2.3 Wetswijzigingsvoorstel	7
3. Huidig aanbod onderwijshuisvesting in Heemskerk	8
4. Visie op onderwijshuisvesting	10
4.1 Visie op onderwijs	10
4.2 Kwalitatief goede onderwijshuisvesting	17
4.3 Duurzaamheid en binnenklimaat	17
4.4 Klimaatadaptief bouwen	21
4.5 Renovatie	22
4.6 Flexibiliteit	23
4.7 Efficiënt ruimtegebruik	24
4.8 Overige thema's onderwijshuisvestingsbeleid	25
5. Inzicht en beoordeling portefeuilleniveau	30
5.1 Kwaliteit	30
5.2 Financiën	34
5.3 Leerling ontwikkeling	35
6. Kansen & knelpunten per wijk	38
6.1 Heemskerk-Dorp, Poelenbrug en Oosterzij, Commandeurs en Marquette, Kerkbeek	39
6.2 Noordbroek en de Trompet	41
6.3 Hoogdorp en Waterakkers, Assumburg	42
6.4 Hofland, Oosterwijk en Zuidbroek, Broekpolder	44
7. Oplossingsrichtingen	46
7.1 Verdelen van de groeiopgave	46
7.2 Perspectief voor verouderde schoolgebouwen	49
7.3 Voldoende huisvesting voor nieuwkomers- en asielzoekersonderwijs	50
7.4 Ruimte voor inclusief onderwijs	50

7.5	Uitvoering huisvestingsprojecten	52
7.6	Efficiënte inzet van tijdelijke huisvesting	53
7.7	Verduurzamingsopgave bestaande portefeuille	55
8.	Bewegingsonderwijs	56
8.1	Vraag en aanbod	56
8.2	Oplossingsrichtingen	59
9.	Financiën	60
9.1	Uitgangspunten	60
9.2	Totale investering	61
9.3	Effect gemeentelijke begroting	62
10.	Uitvoeringsplan bouwprojecten	63
10.1	Bouwfasen en werkzaamheden	63
10.2	Eigendom, beheer en exploitatie	65
	Bijlagenoverzicht	66
	Bijlage 1: factsheets IHP Heemskerk	66
	Bijlage 2: gebiedskaarten IHP Heemskerk	66
	Bijlage 3: Oplossingsrichtingen ruimtetekort	66
	Bijlage 4: doorrekening financiën IHP Heemskerk	66

De inhoud van deze uitgave is eigendom van ICS Adviseurs B.V. te Zwolle. Enkel de opdrachtgever waarmee ICS Adviseurs B.V. een overeenkomst is aangegaan, heeft een gebruiksrecht voor deze uitgave. De inhoud en omvang van dat gebruiksrecht zijn vastgelegd in de algemene voorwaarden van ICS Adviseurs B.V., gedeponereerd bij de Rechtbank Overijssel onder nummer 9/2021, dan wel in de overeenkomst zoals hiervoor bedoeld. Elk ander gebruik van deze uitgave, door opdrachtgever en of derden is uitgesloten, inhoudende dat niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, via internet, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ICS Adviseurs B.V.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Heemskerk heeft in 2018 een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld en daaruit afgeleid een uitvoeringsplan gemaakt. Voortvloeiend uit dit IHP zijn er een aantal projecten van start gegaan. Ook is de gemeente samen met de schoolbesturen de afgelopen jaren bezig geweest met het in kaart brengen van de verduurzamingsopgave. Gezien tal van actuele ontwikkelingen is zowel het IHP als het uitvoeringsplan toe aan een actualisatie. Deze actualisatie heeft enerzijds betrekking op de planning, investering en omvang van de beoogde projecten uit het IHP. Anderzijds merkt de gemeente dat woningbouwontwikkelingen en de leerlingontwikkeling van invloed zijn op het vraag en aanbod aan onderwijsgebouwen. Er is behoefte om binnen de actualisatie ook de spreiding van scholen binnen de gemeente tegen het licht te houden.

1.2 Proces

Dit IHP is voor de gemeente Heemskerk een gezamenlijk plan van de gemeente en de schoolbesturen. Het plan is tot stand gekomen door samenwerking van deze partijen aan de inhoud van het IHP. ICSadviseurs begeleidde het proces en bracht de informatie samen in een gefaseerde aanpak. De volgende processtappen zijn doorlopen:

- **Inventarisatie:** voor alle schoollocaties zijn de basisgegevens geïnventariseerd middels een vragenlijst. Daarnaast geven de schoolbesturen ook een eigen beoordeling per gebouw middels een score op kwaliteit. Deze informatie vormt de input voor de factsheets.
- **Visie op onderwijs(huisvesting):** in een aantal werksessies is met de betrokkenen een visie op onderwijshuisvesting opgesteld.
- **Analyse & huisvestingsingrepen:** op basis van de factsheets, de interviews en de visie op onderwijshuisvesting zijn per schoolgebouw de mogelijke scenario's verkend met de betrokkenen en uitgewerkt door ICSadviseurs.
- **Planvorming:** de scenario's zijn vertaald naar mogelijke huisvestingsmaatregelen zoals renovatie en sloop/nieuwbouw en geprioriteerd en gefaseerd.
- **Financiën:** de huisvestingsingrepen uit de planvorming zijn vertaald naar investeringskosten en nieuwe (benodigde) kapitaallasten om het IHP uit te voeren.

1.3 Scope IHP

Een actueel IHP biedt de gemeente, schoolbesturen en ook kinderopvangorganisaties een dynamisch beleidsperspectief, geborgd in een gedragen en transparant uit te voeren meerjaren huisvestingsplan met een scope van 16 jaar. Dit plan geeft houvast aan hoe om te gaan met investeringen in gebouwen voor onderwijs en opvang opdat er in de gemeente Heemskerk een duurzame en gezonde onderwijs – en opvangomgeving kan worden voortgezet. De planning is verdeeld in drie tijdvakken:

- Korte termijn; van 2025 tot en met 2028;
- Middellange termijn; van 2029 tot en met 2032;
- Lange termijn; van 2033 tot en met 2040.

Voor het eerste tijdvak is de planning concreet en zijn verschillende scenario's opgesteld. De plannen van het eerste tijdvak worden verwerkt in de meerjaren begroting van de gemeente. Deze plannen worden in een vervolgfase uitgewerkt in businesscases. Op basis van de businesscases wordt door college en raad een integrale afweging gemaakt over de uitvoering, de businesscases worden vastgesteld door de raad. Na vaststelling van het IHP wordt gestart met uitwerking van de businesscases. Voor de middellange en lange termijn wordt een doorkijk gegeven. Gezien de langere planhorizon is voor de tweede en derde periode niet in detail vast te stellen wat de aard en omvang van de voorzieningen zijn. Het IHP wordt met regelmaat geactualiseerd om in te kunnen blijven spelen op relevante en onvoorziene ontwikkelingen.

Het IHP heeft betrekking op de huisvesting van scholen in het primair- en voortgezet onderwijs. Heliomare (school voor speciaal onderwijs) heeft met de gemeente Heemskerk een doordecentralisatie overeenkomst gesloten en is daarmee zelf verantwoordelijk voor de huisvesting.

In dit IHP is tevens aandacht besteed aan het bewegingsonderwijs. De behoefte aan gymnastiekzalen ten opzichte van de beschikbare capaciteit is opnieuw in beeld gebracht. De huisvestingsoplossingen voor het bewegingsonderwijs volgen de scenario's voor de onderwijshuisvesting.

1.4 Leeswijzer

Dit IHP is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:

- **Hoofdstuk 2** geeft inzicht in het juridisch en beleidsmatig kader;
- **Hoofdstuk 3** geeft inzicht in het huidige aanbod van onderwijshuisvesting in de gemeente Heemskerk;
- **Hoofdstuk 4** bevat de visie op onderwijshuisvesting;
- **Hoofdstuk 5** bevat de portefeuille analyse;
- **Hoofdstuk 6** bevat een beschrijving van de wijken en de kansen en knelpunten op het gebied van onderwijshuisvesting;
- **Hoofdstuk 7** geeft op basis van de portefeuille- en wijkanalyse de kernopgave voor het IHP weer, met de bijpassende benodigde huisvestingsingrepen;
- **Hoofdstuk 8** bevat een uiteenzetting van de consequenties van de planvorming op de capaciteitsvraag van het bewegingsonderwijs;
- **Hoofdstuk 9** bevat de financiële uitgangspunten en planning;
- **Hoofdstuk 10** bevat een uitvoeringsplan met een toelichting op de stappen die bij de bouwprojecten te doorlopen zijn.

2. Juridisch en beleidsmatig kader

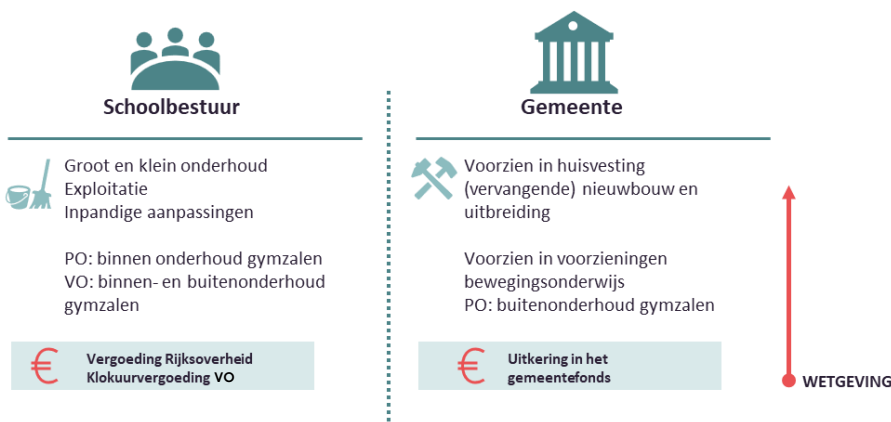
2.1 Onderwijswetten en verordening onderwijshuisvesting

De wettelijke basis voor regelgeving over onderwijshuisvesting is vastgelegd in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op de expertisecentra (WEC) en de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO). Deze wetten verplichten de gemeente om te zorgen voor adequate huisvesting. De regels die in acht moeten worden genomen zijn uitgewerkt in de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Heemskerk' die de gemeenteraad in 2019 heeft vastgesteld en t/m heden geldig is.

In de verordening is vastgelegd welke verantwoordelijkheden de gemeente en de schoolbesturen hebben ten aanzien van de huisvesting van de binnen de gemeente Heemskerk gevestigde scholen voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Ook is beschreven welke voorzieningen schoolbesturen kunnen aanvragen bij de gemeente en welke procedures daarbij gelden. De verordening is de uitwerking van een aantal wettelijke bepalingen. De belangrijkste daarvan is dat de verordening zodanig moet worden opgezet dat kan worden voldaan aan de redelijke eisen die het onderwijs aan de huisvesting van scholen in de gemeente stelt. Over aanvragen voor onderwijshuisvestingsvoorzieningen die de gemeente in behandeling heeft genomen, wordt op overeenstemming gericht overleg (OOGO) met de schoolbesturen gevoerd.

2.2 Wettelijke zorgplicht

De taken en verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbestuur zijn wettelijk bepaald. De afbeelding hieronder (figuur 1) toont het onderscheid in wettelijke taken en verantwoordelijkheden.

Figuur 1: taken en verantwoordelijkheden

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het primair, speciaal, voortgezet onderwijs en bewegingsonderwijs. Deze zorgplicht is uitgewerkt in de verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Heemskerk. De gemeente is onder andere verantwoordelijk voor (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding. Vooruitlopend op de aangekondigde wetswijziging wordt renovatie opgenomen als alternatieve optie voor passende huisvesting in plaats van sloop/nieuwbouw (zie ook hoofdstuk 4, ambities op onderwijshuisvesting).

Voor de uitvoering van de zorgplicht ontvangt de gemeente jaarlijks ongelabeld budget in het gemeentefonds vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De gemeente is vrij om deze middelen naar eigen inzicht te besteden en weegt daarvoor de investeringen in onderwijshuisvesting af tegen haar andere taken en verantwoordelijkheden.

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de instandhouding van het schoolgebouw. Taken als het onderhouden, exploiteren en het uitvoeren van in pandige (onderwijskundige) aanpassingen zijn belegd bij het schoolbestuur. Voor het in stand houden van de schoolgebouwen ontvangen de besturen jaarlijks vanuit het Rijk een lumpsum vergoeding. Deze vergoeding wordt gebaseerd op het aantal scholen en ingeschreven leerlingen.

Voor de gymzalen in eigendom van de gemeente is de gemeente zelf verantwoordelijk voor het buiten- en binnenonderhoud. In het geval dat een schoolbestuur voor primair onderwijs juridisch eigenaar is van een gymzaal zijn zij verantwoordelijk voor het volledig onderhoud. Voor de uitvoering van dit onderhoud ontvangen zij een vast en variabel bedrag van de gemeente. De bekostiging voor de instandhouding van bewegingsonderwijsaccommodaties voor het voortgezet onderwijs is onderdeel van de bekostiging die het VO-schoolbestuur ontvangt vanuit het rijk.

De gemeente heeft tenslotte geen wettelijke zorgplicht voor het huisvesten van kinderopvangorganisaties. Alle afspraken hierover betreffen lokaal beleid. In hoofdstuk 4 (visie op onderwijshuisvesting) worden op hoofdlijnen de kaders voor (investeren in) kinderopvang huisvesting voor de gemeente Heemskerk uiteengezet.

Een uitzondering op de zorgplicht zoals hierboven beschreven is binnen Heemskerk de doordecentralisatie van de huisvestingstaken naar Heliomare voor het speciaal onderwijs dat zij aanbieden. Hiermee ligt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van voldoende en adequate huisvesting volledig bij Heliomare.

2.3 Wetswijzigingsvoorstel

Er is een wetswijziging in behandeling waardoor het wettelijk kader voor onderwijshuisvesting gaat veranderen. De streefdatum voor de inwerkingtreding van het wetswijzigingsvoorstel is 1 augustus 2025. Het voorstel bevat onder andere de volgende elementen:

- Het IHP wordt een wettelijke verplichting van gemeenten. Het IHP heeft een scope van 16 jaar en daarbinnen een perspectief van een beschikking voor alle projecten in de eerste 4 jaar;
- Het IHP geeft inzicht in de basisgegevens van de gebouwen en laat zien wat de bouwtechnische staat is, hoe de functionaliteit in relatie tot de onderwijsvorm is en geeft inzicht in het energieverbruik en de overige exploitatielasten;
- Renovatie wordt een voorziening in de huisvesting en valt onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid. Renovatie is daarmee een alternatieve optie voor passende huisvesting in plaats van sloop- en nieuwbouw. Dit kan gelijktijdig met het aanpassen van het binnenklimaat, verduurzamen van het huidige gebouw, waarbij ook subsidies benut kunnen worden. Er dient vastgelegd te worden wat de beoogde levensduur van de renovatie is. In het vervolg van dit IHP hanteren we in plaats van renovatie de term "vernieuwbouw" en gaan we uit van een levensduur van minimaal 40 jaar. Dit komt verder aan bod in hoofdstuk 4;
- Het investeringsverbod voor het primair en speciaal onderwijs wordt gedeeltelijk opgeheven. Schoolbesturen kunnen daarmee in de toekomst vrijwillig (en met meer vrijheden dan in de huidige situatie) investeren in hun schoolgebouwen;
- Schoolbesturen stellen voor ieder gebouw verplicht een Meerjarenonderhoudsplan op;
- Gemeente en schoolbesturen hebben de verplichting te zorgen voor een gezond binnenklimaat. Waarbij de gemeente bij (ver)nieuwbouw verantwoordelijk is voor het creëren van een goed binnenklimaat en het schoolbestuur verantwoordelijk is om het gezonde binnenklimaat te behouden.

Het voorliggend IHP sluit aan op het wijzigingsvoorstel. Zowel in de ambitie als bij het formuleren van scenario's en het berekenen van investeringen zijn bovenstaande thema's onder de aandacht gebracht en vertaald naar concrete voorstellen.

3. Huidig aanbod onderwijshuisvesting in Heemskerk

In Heemskerk zijn er 15 scholen aanwezig, verdeeld over:

- Primair onderwijs: 11 scholen verdeeld over 15 locaties
- Speciaal onderwijs: 2 scholen verdeeld over 3 locaties
- Voortgezet onderwijs: 3 scholen verdeeld over 3 locaties

Onderstaand zijn de aanwezige scholen gecategoriseerd per bevoegd gezag. Daarbij staat aangegeven welk perspectief er in het IHP 2019-2034 is geformuleerd en wat de huidige status van het project is.

Primair & speciaal onderwijs

School-bestuur	Schoolnaam	Adres	Bouwjaar/ uitbreiding	Perspectief IHP 2019
Fedra	KC De Ark	Elbestraat 1	1968/1997	In stand houden
	KBS De Lunetten	Maerten van Heemskerckstraat 146	2008	In stand houden
Stichting IJmare	KC De Zevenhoeven	Maerelaan 248a	1960/1971/2004/2010	(Ver)nieuwbouw – niet gestart
	Het Avontuur	Rameaustraat 6	2011	In stand houden
	KC Eigenwijze	Visserstraat 6a	1954/1976/2006	Revitalisatie met nieuwbouw – in uitvoering
	KC De Marel	Duitslandlaan 7	2009/2021	Uitbreiding – gerealiseerd in 2021
Stichting Tabijn	KC het Rinket	Bachstraat 20	1971/2008/2022	Nieuwbouw – niet gestart
	KC De Vlinder	Frankrijklaan 1	2009	In stand houden
	De Otterkolken	Prof. ten Doesschatestraat 119a	1969/1991/2008	In stand houden
	De Otterkolken - dislocatie	Jean Monnetstraat 58	1970	In stand houden
	KC St. Leonardus	Kerkweg 225	1964/1998/2000	Nieuwbouw – in uitvoering
	Anne Frank School	Jan van Kuikweg 97	1970/1978/1984/2002/2017	In stand houden
	KC de Bareel	Waddenlaan 1	2007	In stand houden
	KC de Bareel – dislocatie	Waddenlaan 1	2009	In stand houden
Auris	Prof. van Gilseschool	Visserstraat 6a		Nieuwbouw bij KC Eigenwijze of Leonardus. Businesscase -> gaat mee met Leonardus in uitvoering
Heilomare	Heliomare De Velst & De Hulk	De Velst 1	2016	O.b.v. doordecentralisatie verantwoordelijkheid Heliomare
	Dislocatie SBO	Willem van Coulsterstraat 2	1967/1985/2010	Tijdelijke aanhuur van gemeente

Gemeente Heemskerk	Wissellocatie	Willem van Coulsterstraat 2	1967/1985/2010	Wissellocatie IHP, daarnaast nu tijdelijk in gebruik door Anne Frank School, Heliomare en Welschap.
-----------------------	---------------	--------------------------------	----------------	--

Voortgezet onderwijs

School- bestuur	Schoolnaam	Adres	Bouwjaar/ uitbreiding	Perspectief IHP 2019-2034
SVOK	Forta	Jan van Kuikweg 12	2007/2013	In stand houden
	SKILLS vmbo	Van Riemsdijklaan 103	2008	In stand houden
	Dali College	Plesmanweg 450	1980/2010	Revitalisatie – gereed in 2024

4. Visie op onderwijshuisvesting

4.1 Visie op onderwijs

Aanbod en samenwerking

Schoolbesturen, opvangpartners en de gemeente hebben de ambitie uitgesproken om een doorgaande ontwikkellijn van 0-18 jaar aan te bieden. Het heeft daarbij de voorkeur de ontwikkeling van 0-12 jarigen onder één dak te huisvesten. Een doorgaande ontwikkellijn zorgt ervoor dat onderwijs en opvang, mogelijk in combinatie met zorg, voor alle kinderen vanaf jonge leeftijd binnen de gemeente toegankelijk is. Daar waar mogelijk komen in een kindcentrum de organisaties, die de ontwikkeling van kinderen van 0-12 jaar centraal stellen, samen. Organisaties zoeken, op basis van een gedeelde visie, actief de samenwerking met elkaar op. Per project wordt tussen de betrokken partijen een samenwerkingsovereenkomst opgesteld waarin, naast organisatorische afspraken, onder andere wordt bepaald welke voorzieningen in het gebouw worden gedeeld en op basis van welke afspraken.

Daarnaast zien de schoolbesturen van het PO en VO, opvangpartners en de gemeente een bredere maatschappelijke opdracht waar vanuit het onderwijs aan kan worden bijgedragen. Schoolgebouwen zijn vaak ankerpunten in de wijk. Primair worden kind gerelateerde voorzieningen gekoppeld aan de school. Secundair is het de ambitie om wijk gerelateerde maatschappelijke organisaties, naar behoefte, een plek te bieden in het schoolgebouw. Denk bijvoorbeeld aan organisaties die vereenzaming tegengaan of een serviceplein van de gemeente bedoeld om inwoners ondersteuning te bieden bij werk, inkomen, zorg en welzijn (afgestemd op de functionaliteit van het serviceplein in het gemeentehuis). Het bereikbaar, vindbaar en laagdrempelig bieden van dergelijke maatschappelijke voorzieningen draagt bij aan de effectiviteit van de ondersteuning. Dit vraagt om maatschappelijke ruimte in de school (in dubbel gebruik met het onderwijs of aanvullend op de onderwijscapaciteit), bij voorkeur in een af te sluiten gedeelte binnen het gebouw. Goede afspraken over het gebruik, het beheer en de financiële bijdrage zijn daarbij noodzakelijk. Daarnaast vraagt de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en parkeergelegenheid van (brede) onderwijslocaties om aandacht.

De kaders voor het realiseren van aanvullende ruimten boven op de onderwijscapaciteit (ten behoeve van opvang, zorg of maatschappelijke voorzieningen) zijn reeds vastgelegd in de notitie Kaders IKC's Heemskerk (2022). Afspraken over het beheer en gebruik (medegebruik/verhuur) worden per casus vastgelegd in een overeenkomst. Het betrokken schoolbestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de overeenkomsten.

In de gemeente Heemskerk is ook aanbod voor kinderen met speciale ondersteuningsvragen en -behoefes. Heliomare Onderwijs in Heemskerk biedt kinderen/jongeren tussen 4 en 20 jaar met een lichamelijke of meervoudige beperking, een verstandelijke beperking, een chronische ziekte, een autismespectrumstoornis, gedragsstoornis of niet-aangeboren hersenletsel op verschillende locaties speciaal (voortgezet) onderwijs. Kinderen krijgen onderwijs en ondersteuning op maat en kinderen met een revalidatie-indicatie, krijgen de benodigde therapieën in één programma, onder schooltijd. Het onderwijsaanbod van Heliomare is gericht op uitstroom naar dagbesteding, arbeid of vervolgonderwijs (vmbo-havo en entree-opleiding).

De Van Gilseschool in Heemskerk (Auris) verzorgt in Heemskerk onderwijs aan leerlingen in de onderbouw met een ernstige taalontwikkelingsstoornis (TOS) en aan slechthorende leerlingen (SH).

Deze voorzieningen vallen onder het speciaal (voortgezet) onderwijs (s(v)o) en hebben een bovenregionale functie.

Ten slotte willen de schoolbesturen kinderen al vanaf jonge leeftijd kennis laten maken met techniek en technologie door het bieden van meer praktijkgericht onderwijs en samenwerking met het bedrijfsleven. Het Kennemer Techlab is daar een goed voorbeeld van. Ook binnen het primair onderwijs willen we graag aandacht voor techniekonderwijs. Waar mogelijk worden voorzieningen met elkaar gedeeld.

Het voortgezet onderwijs in Heemskerk beschikt over een breed aanbod aan onderwijsrichtingen, van praktijkonderwijs tot havo. Het Dali College biedt reeds meer praktijkgerichte havo programma's aan. Het

doel daarvan is de beroepsoriëntatie op hbo-niveau te stimuleren en de aansluiting met het vervolgonderwijs te verbeteren. Het vwo wordt in de regio aangeboden, in Beverwijk en Castricum. Specifiek 10-14 onderwijs onder één dak wordt in Beverwijk reeds gefaciliteerd voor de kinderen uit de regio.

Uitgangspunten IHP

- We kiezen er in het primair onderwijs, daar waar mogelijk, voor om bij de huisvesting van kindcentra specifiek de functies te huisvesten die passen bij een doorlopende ontwikkellijn van 0-12.
- In schoolgebouwen worden primair kind gerelateerde functies gekoppeld aan de school. Een secundaire ambitie is om bredere wijk gerelateerde organisaties een plek te bieden in het kindcentrum.
- Bij nieuwbouw en levensduurverlengende renovaties is compartimentering en afsluitbaarheid van de gebouwen een aandachtspunt, zodat gebouwen zich lenen voor medegebruik buiten schooltijden. Dit is wenselijk voor zowel het primair- als voortgezet onderwijs.
- Aanvullende ruimten boven op de onderwijscapaciteit (ten behoeve van opvang, zorg of maatschappelijke voorzieningen) worden gerealiseerd zoals beschreven in het document Realiseren Kindcentra (2022).
- Voor het voortgezet onderwijs is in Heemskerk en de directe regio voldoende gevarieerd aanbod aanwezig. De doorlopende ontwikkellijn van 0-18 wordt in Heemskerk inhoudelijk vormgegeven.

Spreiding en schaalgrootte

De gemeente Heemskerk kent een grote diversiteit aan scholen verspreid over de gemeente. Dit is een groot goed. De scholen zijn samen verantwoordelijk voor het behoud van dit diverse aanbod. De scholen gaan niet de concurrentie met elkaar aan. Thuis nabij onderwijs voor alle kinderen is het streven. Uitgangspunt is dat er per wijk voldoende onderwijscapaciteit is en dat er niet (tijdelijk) wordt uitgebreid als er in de nabijheid ruimte beschikbaar is. Zowel de gemeente als de betrokken schoolbesturen committeren zich hieraan om zo efficiënt mogelijk met de beschikbare ruimte en middelen om te kunnen gaan. Er wordt daarom gekeken naar het maximaal aantal kinderen dat past binnen de aanwezige capaciteit in de wijk en binnen de aanwezige capaciteit van de school. Als de scholen geen ruimte voor groei meer hebben binnen hun aanwezige capaciteit in het schoolgebouw wordt er gezamenlijk en wijkgericht naar oplossingen gezocht. Het is de wens in iedere wijk ten minste één onderwijslocatie (primair onderwijs) te hebben die qua grootte past bij de populatie kinderen in de betreffende wijk. De schoolbesturen leggen deze principes door aan de schoolleiders. Een onderwijslocatie telt bij voorkeur een aantal basisvoorzieningen, zoals kinderopvang, zorg, cultuur, muziek en beweging. Dit verkleint de concurrentiepositie tussen de aanwezige locaties en vergroot de versterkende werking die de school op de wijk heeft. De onderwijslocaties streven naar een gezonde omvang, met een ondergrens van circa 200 leerlingen (min. 8 groepen), uitzonderingen daargelaten. Voor een exploitabel kindcentrum met rendabele kinderopvang wordt gestreefd naar een omvang van minimaal 275 leerlingen binnen het onderwijs. Bij een externe kinderopvangaanbieder kan van dit aantal worden afgeweken. Dit maakt de locaties toekomstbestendig en aantrekkelijk om langdurige samenwerking met bijvoorbeeld kinderopvang, zorg en maatschappelijk organisaties aan te gaan en een breed aanbod te realiseren.

Het voortgezet onderwijs is binnen Heemskerk centraal gehuisvest. Stichting Voortgezet Onderwijs Kennemerland is tevreden met deze situering.

Het speciaal onderwijs in Heemskerk betreft gespecialiseerde voorzieningen met een centrale (hoofd)locatie. Eén van de aanbieders van speciaal onderwijs heeft de ambitie om te gaan werken met meer decentrale voorzieningen in de vorm van hubs. Dit wordt verder beschreven in paragraaf 1.3.

In het IHP beoordelen we wijkgericht wat bovenstaande principe uitspraken betekenen voor de aanwezige onderwijslocaties. Vanuit de geconstateerde knelpunten werken we scenario's uit die recht doen aan de ambities.

Uitgangspunten IHP

- Voor het primair onderwijs wordt de onderwijscapaciteit op wijkniveau op peil gehouden en getoetst aan de prognoses, er wordt daarom niet (tijdelijk) uitgebreid als op een andere school binnen dezelfde wijk of in een aanpalende wijk (binnen gestelde verwijsafstanden) nog voldoende capaciteit aanwezig is om deze groei op te vangen. Daarmee worden er niet meer leerlingen in een gebouw aangenomen dan de capaciteit toelaat. Indien we knelpunten (op wijkniveau) verwachten dan wordt dit tijdig kenbaar gemaakt en treden de schoolbesturen en gemeente hierover in overleg.
- We streven in het primair onderwijs naar schoolgebouwen van minimaal 200 leerlingen, uitzonderingen daargelaten. Voor voorzieningen met kinderopvang wordt gestreefd naar minimaal 275 leerlingen. Bij een externe kinderopvangaanbieder kan van dit aantal worden afgeweken.
- Het voortgezet onderwijs is een gemeentebrede functie, geclusterd op één campus en kan binnen haar eigen beschikbare gebouwen de beschikbare capaciteit efficiënt benutten.
- Op iedere school (PO, VO en SO) wordt, waar mogelijk en gewenst, een passend aanbod van basisvoorzieningen gerealiseerd zoals kinderopvang, zorg, cultuur, muziek, techniek en beweging.

Inclusie

Inclusief onderwijs

Sinds de komst van de Wet passend onderwijs in 2014 wordt in het onderwijs verplicht gewerkt aan passend onderwijs: alle leerlingen moeten een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Alle samenwerkende scholen in een regio bepalen vanuit een samenwerkingsverband samen wat er onder hun basisondersteuning passend onderwijs valt en zorgen samen voor een dekkend aanbod in de regio. Een kind gaat naar een gewone school als dat kan en naar het speciaal onderwijs als er intensieve begeleiding nodig is.

Vanuit de landelijke en regionale ambitie 'naar inclusiever onderwijs', heeft Heliomare de ambitie om zowel fysiek met leerlingen als ook met ondersteuning en expertise aan te sluiten bij het regulier onderwijs. Vanuit de centrale locaties van Heliomare, willen ze meer gaan werken in decentrale kleinere locaties/voorzieningen, genaamd de hubs. Deze hubs fungeren als (tijdelijke) brugfunctie tussen het regulier en het speciaal onderwijs van waaruit de ondersteuning of de specialistische expertise van Heliomare kan worden gedeeld of waar ook daadwerkelijk leerlingen in kunnen plaatsnemen om verwijzing naar het speciaal onderwijs te voorkomen of om hen juist te voorzien in de terugplaatsing in een reguliere setting.

Bij nieuwe projecten wordt onderzocht welke kansen en mogelijkheden er zijn om basisvoorzieningen (onderwijs, opvang en zorg) voor kinderen met een zorgbehoefte op te nemen. Hierdoor wordt een toegankelijke leeromgeving gecreëerd voor kinderen zonder én met een lichte tot middelzware zorgbehoefte. Voor kinderen met een zware zorgbehoefte blijven specialistische onderwijsvoorzieningen noodzakelijk. Dit staat in relatie tot het ondersteuningsplan po/vo van het (regionale) samenwerkingsverband. Per project wordt onderzocht of er extra volume (bovenop de onderwijscapaciteit) dient te worden toegevoegd. Uitgangspunt is dat de behoefte voor deze aanvullende capaciteit wordt onderbouwd met een heldere visie vanuit de deelnemende partijen en dat er wordt nagedacht over dubbel gebruik. De gemeente is bereid het extra volume te realiseren onder de voorwaarde dat deze ruimten markconform, minimaal kostendekkend, aan zorgpartijen verhuurd worden. Hoe deze invulling er op projectniveau uit ziet is maatwerk en afhankelijk van de lokale behoefte.

Ook in bestaande gebouwen kan op de genormeerde onderwijsruimte een opslag worden toegekend in het kader van inclusiever onderwijs. Ook hier dient het schoolbestuur de ruimteclaim te onderbouwen met een visie en concrete samenwerkingsintenties met partijen die de extra (zorg)ondersteuning gaan bieden. De rolverdeling in het bekostigen van de investeringen die nodig zijn voor aanpassingen van de bestaande ruimte is afhankelijk van de situatie. Over de bekostiging gaan het onderwijs, de eventuele huurder en de gemeente in gesprek.

Uitgangspunten IHP

- Bij het realiseren van nieuwe projecten voor het PO, VO en SO wordt onderzocht welke kansen en mogelijkheden er zijn om basisvoorzieningen (onderwijs, opvang en zorg) voor kinderen met een zorgbehoefte op te nemen.
- De gemeente is bereid om bij nieuwe projecten extra volume te realiseren voor inclusiever onderwijs, onder de voorwaarde dat deze ruimten kostendekkend aan zorgpartijen verhuurd worden.
- Bij bestaande gebouwen heeft het schoolbestuur de regie op het onderbouwen van de additionele ruimtebehoefte om inclusiever onderwijs te realiseren. De wijze van bekostigen van inpanidige aanpassingen volgt uit het gesprek tussen onderwijs, de eventuele huurder en de gemeente.

Onderwijshuisvesting nieuwkomers

Specifieke aandacht is er voor onderwijs aan nieuwkomers binnen de gemeente Heemskerk. Deze groep kinderen is nieuw in Nederland en heeft daarmee behoefte aan een bijzondere vorm van onderwijs waarbij het leren van de taal centraal staat. Deze kinderen hebben een verblijfstatus en zijn daarom naar verwachting voor langere tijd woonachtig in de omgeving.

Daarnaast hebben gemeentes een verantwoordelijkheid om kinderen van asielzoekers binnen 3 maanden naar school te laten gaan. Deze kinderen hebben (nog) geen verblijfstatus, daardoor is het vaak niet te voorspellen hoe lang deze kinderen in de omgeving verblijven. Het heeft de voorkeur het onderwijs voor asielzoeker regionaal te organiseren en te zoeken naar een duurzame en toekomstbestendige oplossingen.

De zorg voor en het aanbod van het onderwijs aan nieuwkomers wordt in regionaal verband door de schoolbesturen georganiseerd. De voorkeur is om ook het asielzoekersonderwijs regionaal te organiseren. Het aanbod van dit type onderwijs dient dan ook onder andere te worden afgestemd op de vestigingsplaatsen van nieuwkomers en asielzoekers. Gelet op de discussie over de spreiding van plekken voor opvang van bijvoorbeeld asielzoekers en de ervaringen met de oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne, is het van belang om te bekijken hoe we dit onderwijs willen organiseren en om een bepaalde mate van flexibiliteit te realiseren voor het onderwijs aan nieuwkomers en asielzoekers. Het geniet de voorkeur de benodigde expertise voor nieuwkomersonderwijs en asielzoekersonderwijs zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Begrippen & definities nieuwkomersonderwijs

- **Nieuwkomers:** personen die nieuw zijn in Nederland voor wie de Nederlandse taal nieuw is, met verblijfsstatus.
- **Nieuwkomersonderwijs:** onderwijs ten behoeve van nieuwkomers in Nederland. Hierin staat het leren van de taal centraal, om de kinderen later door te laten stromen naar het regulier onderwijs. De groepen zijn met ca. 15 kinderen kleiner dan de groepen in het reguliere onderwijs. Vormen van nieuwkomersonderwijs zijn:
 - **Taalklas:** nieuwkomersonderwijs voor basisonderwijs in Heemskerk vanaf groep 3. De duur is gemiddeld 1 jaar, daarna stromen de kinderen door naar het regulier onderwijs. Kleuters worden opgevangen in het regulier onderwijs.
 - **Internationale Schakelklas (ISK):** onderwijs van 12-18 jaar met als voornaamste taak anderstalige leerlingen voor te bereiden op het reguliere onderwijs. De duur is gemiddeld 2 tot 2,5 jaar, daarna stromen de kinderen door naar het regulier onderwijs.
- **Asielzoekers:** persoon die internationale bescherming zoekt, maar wiens beroep op een vluchtelingenstatus nog niet bepaald is. Deze persoon heeft (nog) geen verblijfsstatus.
- **Asielzoekerscentrum:** opvanglocatie voor asielzoekers.

Huidige situatie: nieuwkomersonderwijs

Momenteel worden nieuwkomers in het VO opgevangen in Internationale Schakelklassen (ISK) en in het po op de taalklas. De ISK wordt verzorgd door Stichting Voortgezet Onderwijs Kennemerland (SVOK). De locatie Skills in Heemskerk is het expertisecentrum en daar vindt ook het grootste deel van de scholing plaats.

Nieuwkomers in het PO krijgen onderwijs in de taalklas in Heemskerk, dit wordt gefaciliteerd door de Fakkel als onderdeel van kindcentrum KC het Rinket door Stichting Tabijn. Dit betreft beide regionale voorzieningen in Heemskerk. De capaciteit in deze voorzieningen is toereikend om het huidige aantal aan nieuwkomers op te vangen.

Huidige situatie & verwachting: asielzoekersopvang & -onderwijs

Op dit moment verzorgt de gemeente Velsen de opvang van asielzoekers. Deze kinderen zijn ondergebracht bij de bestaande nieuwkomersonderwijsfaciliteiten (De Fakkel & ISK van Skills vmbo in Heemskerk). Vooralnog is dit een tijdelijke oplossing. Vanwege de benodigde capaciteit zijn hiervoor bij De Fakkel noodlokalen geplaatst, binnen het SVOK is het binnen de beschikbare capaciteit opgelost.

Het aantal asielzoekers in de regio zal de komende tijd gaan toenemen voortkomend uit de Spreidingswet. Daarmee stijgt ook de behoefte aan onderwijs voor asielzoekers. Er moet goed gekeken worden naar passende en duurzame onderwijshuisvesting voor asielzoekerskinderen. Daarbij dient er aandacht te zijn voor de balans tussen het reguliere onderwijs en het onderwijs voor nieuwkomers en/of asielzoekers.

Kaders voor het IHP

De behoefte aan onderwijsvoorzieningen voor nieuwkomers en asielzoekers is moeilijk voorspelbaar: de instroom van deze groepen laat zich moeilijk voorspellen, de ondersteuningsbehoefte is afhankelijk van specifieke omstandigheden, het aanbod van voorzieningen is veelzijdig en als laatste is de behoefte en het aanbod afhankelijk van regionale afspraken. Hier dient gekeken te worden naar passende en duurzame huisvesting.

Het is de verwachting dat er binnen de gemeente Heemskerk en in buurgemeenten plekken voor asielzoekers gerealiseerd gaan worden. De behoefte aan huisvesting voor nieuwkomersonderwijs en onderwijs voor asielzoekers zal daarmee toenemen.

Ondanks deze onzekerheden formuleren we de volgende uitgangspunten voor het nieuwkomers- en asielzoekersonderwijs:

- Op basis van regionale afspraken hebben de gemeenten en schoolbesturen in de regio een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het faciliteren van nieuwkomersonderwijs binnen de gemeente Heemskerk. Het nieuwkomersonderwijs (De Fakkel en ISK) is regionaal ondergebracht bij bestaande onderwijsgebouwen (KC het Rinket en SKILLS) binnen de gemeente Heemskerk.
- Nieuwkomersonderwijs is een specialistische taak die het beste geclusterd kan worden binnen de regio. Op deze manier is alle benodigde kennis en expertise op één plaats aanwezig om deze doelgroep zo goed mogelijk te bedienen.
- De ruimtebehoefte voor nieuwkomersonderwijs is lastig te bepalen. Bij de actualisatie van het IHP bekijken we hoe we eventueel invulling kunnen geven bij een groei in het nieuwkomersonderwijs. We hanteren daarvoor een groepsgrootte van 15 kinderen per lokaal.
- Daarnaast kijken we ook hoe we (regionaal) invulling willen geven in het onderwijs aan asielzoekerskinderen. Het geniet de voorkeur de benodigde expertise voor asielzoekersonderwijs en nieuwkomersonderwijs zo efficiënt mogelijk in te zetten.
- Er dient aandacht te zijn voor de doorstroom van asielzoekersonderwijs en nieuwkomersonderwijs richting het reguliere onderwijs.

Uitgangspunten IHP

- Binnen het IHP wordt inzichtelijk gemaakt hoe we rekening kunnen houden met een eventuele groei op het gebied van nieuwkomersonderwijs en asielzoekersonderwijs voor zowel de taalklas als de ISK.
- De benodigde huisvesting (kwantitatief en kwalitatief) voor nieuwkomersonderwijs en onderwijs voor asielzoekers is maatwerk en afhankelijk van de meest actuele situatie.

Bewegingsonderwijs

Een belangrijk deel van het onderwijs vormt het bewegingsonderwijs. De gemeente is verantwoordelijk voor het bewegingsonderwijs in het po, vo en (v)so. Het aantal uren bewegingsonderwijs, uitgedrukt in klokuren gym, is wettelijk vastgesteld. Groep 1 en 2 van het po en (v)so maken gebruik van een speellokaal. Indien een school niet beschikt over een eigen speellokaal, heeft de school recht op 3,75 klokuur per week per groep leerlingen jonger dan 6 jaar in een gymnastieklokaal. Voor de groepen 3 t/m 8 recht geldt een verplichting voor het geven van minimaal 1,5 klokuur gym per week, verdeeld over twee lessen. Voor het (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so) geldt dat de groepen 3 t/m 8 recht hebben op minimaal 2,25 klokuur gym per week in een sportaccommodatie. Voor het vo is de behoefte afhankelijk van het onderwijsniveau. De norm voor het Vmbo is 125 minuten per schoolweek, voor de havo 108 minuten en voor het vwo 100 minuten. In het po, vo en so heeft de gemeente de verantwoordelijkheid voor het beschikbaar stellen van een sportaccommodatie.

Primair onderwijs

Voor het toekennen van klokuren gym, binnen het primair onderwijs, wordt gebruik gemaakt van een splitsingstabel (behorend bij de huisvestingsverordening). Door de methodiek van de splitsingstabel komen vooral kleine reguliere basisscholen met kleinere klassen dan de norm en schakelklassen niet aan 1,5 klokuur bewegingsonderwijs per week. Het is de ambitie van de schoolbesturen in het po om minimaal 1,5 klokuur bewegingsonderwijs in een gymzaal aan te kunnen bieden voor iedere geformeerde groep. Het is dan ook de wens om de methodiek van de splitsingstabel los te laten en de klokuren gym toe te wijzen aan de hand van het geformeerd aantal groepen.

Een ander streven is het beperken van de maximale reisafstand voor voorzieningen bewegingsonderwijs voor het PO. In de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs worden de maximale reisafstanden beschreven voor verschillende scholen. Het streven is om alle scholen, ongeacht de schoolgrootte, binnen de eerste categorie van 1.000 meter hemelsbreed voldoende capaciteit in lokalen bewegingsonderwijs beschikbaar te hebben. Daarnaast wordt gestreefd naar het roosteren van de klokuren bewegingsonderwijs in de meest dichtstbijzijnde accommodatie op basis van de werkelijke looptijd.

Daarnaast streeft de gemeente bij het realiseren van nieuwe gymlokalen naar voorzieningen die zo goed mogelijk aansluiten bij een modern aanbod bewegingsonderwijs én waarbij multifunctioneel gebruik mogelijk is. In de VNG modelverordening onderwijshuisvesting wordt een sportvloer van 252 m² netto gehanteerd, met een bruto capaciteit van 455 m². Deze omvang is door de VNG in 1987 opgenomen en sindsdien niet herzien of met de ontwikkeling van het bewegingsonderwijs meegegaan. Daarom wordt vanuit de KVLO (Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding) periodiek een kwaliteitskader beschikbaar gesteld met daarin een beschrijving van waar een passende en eigentijdse voorzieningen voor bewegingsonderwijs. Om voorzieningen te realiseren die passen bij een modern sportaanbod (bijvoorbeeld turnen en uitloopruiimte bij spellen), grote groepsgroottes (30 leerlingen) en avondgebruik hanteren we in het IHP voor de omvang van de gymlokalen het KVLO-advies met een sportvloer van 336 m² netto, en een totale omvang van 550 m² bvo.

Tenslotte streven de scholen naar een dynamische schooldag waarin meer bewogen wordt. Deze extra beweegmomenten hoeven echter niet altijd in een gymzaal plaats te vinden. Iedere school is vrij invulling te geven aan het bewegen op bijvoorbeeld groene beweegpleinen of buitensportvoorzieningen in de nabije omgeving van de school. Als een school extra bewegingsonderwijs wil geven, wordt onderzocht of dat binnen de bestaande capaciteit mogelijk is. Een school kan daarvoor zelf uren huren in de sportaccommodaties, de eventuele kosten komen voor rekening van de betreffende school. In het kader van sportoriëntatie is het

tevens wenselijk om de samenwerking met sportverenigingen te zoeken en kinderen in contact te brengen met verschillende vormen van sport. Team Sportservice Kennemerland biedt hierbij de nodige ondersteuning.

Concreet is voor het po afgesproken dat:

- De scholen jaarlijks voor de opmaak van de gymroosters voor het opvolgende schooljaar bij de gemeente aangeven hoeveel geformeerde groepen (3 t/m 8) zij het opvolgende jaar hebben.
- De gemeente wil als uitgangspunt met deze groepen rekening houden voor het toewijzen van het aantal klokuren (1,5 klokuur per geformeerde groep).
- De gemeente roostert zo veel mogelijk in de meest dichtstbijzijnde locatie voor bewegingsonderwijs.
- Capaciteitsknelpunten worden per situatie opgelost. Indien er een capaciteitsprobleem bij enkele gymzalen ontstaat, gaan de betreffende schooldirecteuren gezamenlijk om de tafel om tot oplossingen te komen en de roosters kloppend te maken. Een capaciteitsprobleem door de inroostering op basis van het aantal geformeerde groepen kan nimmer leiden tot een uitbreiding van de huidige capaciteit;

(Voortgezet) speciaal onderwijs

Het (voortgezet) speciaal onderwijs heeft binnen de huisvestingsnorm recht op 2,25 klokuur bewegingsonderwijs per week per groep leerlingen. Vaak hebben deze scholen, gezien de doelgroep, een (eigen) sportvoorziening ter beschikking om aan deze normatieve behoefte te voldoen. In het geval de onderwijsinstelling gebruik wil maken van meer capaciteit dan de norm voorschrijft, gebeurt dat binnen de bestaande bewegingsonderwijsvoorzieningen. Als daar niet voldoende capaciteit voor aanwezig is, gaan de gemeente en schoolbesturen in overleg over een passende oplossing.

Voortgezet onderwijs

Het vo beschikt over een sportbox om invulling te geven aan de gestelde normen en invulling te geven aan de specifieke sportprofielen (aanvullend op de normen). Voor het vo is afgesproken dat:

- De gemeente minimaal voldoende sportvoorzieningen beschikbaar stelt conform de behoefte uit de norm en laatste prognoses.
- Aanvullende behoefte vanuit de sportprofielen worden zoveel mogelijk ingepast binnen de resterende capaciteit die beschikbaar is binnen de sportaccommodaties voor het vo. Als dit niet voldoende is, kan er worden uitgeweken naar accommodaties in de omgeving.

Uitgangspunten IHP

- Er dient minimaal voldoende capaciteit in sportaccommodaties beschikbaar te zijn om bewegingsonderwijs te faciliteren zoals de vigerende wet- en regelgeving dat voorschrijft voor het PO, VO en SO.
- Bij nieuwe planvorming voor gymlokalen houden we een capaciteit aan van 550 m² bvo.
- De gemeente streeft ernaar om in het PO 1,5 klokuur bewegingsonderwijs voor iedere geformeerde groep in een school te faciliteren in een sportaccommodatie. Capaciteitsknelpunten die daaruit voortkomen worden per situatie opgelost in de roostering. Een capaciteitsprobleem door de inroostering van groepen op basis van geformeerde groepen kan nimmer leiden tot een uitbreiding van de huidige capaciteit.
- Voor het VO is de ambitie om niet alleen voldoende capaciteit beschikbaar te hebben voor de normatieve behoefte, maar om ook de aanvullende sportprofielen te kunnen huisvesten. Indien de capaciteit hiervoor niet toereikend is, zoeken gemeente en het VO naar een passende oplossing binnen de beschikbare accommodaties in de omgeving.
- De gemeente streeft ernaar om voor iedere school binnen 1.000 meter hemelsbreed voldoende capaciteit beschikbaar te hebben.
- In nieuwe projecten is aandacht voor een beweegvriendelijke omgeving, bijvoorbeeld in de vorm van groene beweegpleinen (binnen en buiten) of buitensportvoorzieningen.

4.2 Kwalitatief goede onderwijshuisvesting

Het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL, voorheen: bouwbesluit) stelt de minimale technische en wettelijke eisen aan onderwijshuisvesting op het gebied van veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. Het BBL gaat echter niet integraal in op welke technische en functionele punten het wenselijk is om een bepaald kwaliteitsniveau aan te houden om niet alleen een wettelijk minimum te halen, maar óók om toekomstbestendigheid te kunnen realiseren.

Het Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting van RuimteOK is een landelijk gedragen leidraad die aangeeft op welke elementen extra kwaliteit wenselijk is om leeromgevingen aan te laten sluiten bij de ambities van het onderwijsveld. Dit kader helpt bij het realiseren van toekomstbestendige, prettige, functionele en inspirerende werk- en leeromgevingen die bijdragen aan de ontwikkeling van leerlingen en leerkrachten.

Uitgangspunten IHP

- In het IHP hanteren we het Kwaliteitskader van RuimteOK als standaard uitgangspunt voor het kwaliteitsniveau van nieuwe onderwijshuisvesting.
- De budgetten in het IHP sluiten aan bij het realiseren van voorzieningen conform dit kwaliteitskader.

4.3 Duurzaamheid en binnenklimaat

Duurzaamheid en een gezond binnenklimaat zijn belangrijke thema's bij het creëren van toekomstbestendige onderwijshuisvesting. In het Klimaatakkoord zijn concrete doelstellingen geformuleerd voor het reduceren van de CO₂-emissie. Voor 2030 is het streefdoel een reductie van 55% (ten opzichte van 1990) en voor 2050 is een hard einddoel van een reductie van 95% afgesproken. In dat kader is tevens het doel gesteld om in 2050 volledig aardgasvrij te zijn. We zitten inmiddels aan het begin van deze energietransitie. Daarnaast geeft het Programma van Eisen Frisse Scholen¹ duidelijke richtlijnen ten aanzien van luchtkwaliteit, temperatuur, comfort, licht en geluid in schoolgebouwen. De normen die in het vigerende Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL) voor nieuwbouw worden gehanteerd, zijn vergelijkbaar met Frisse Scholen Klasse C.

De onderwijsportefeuille in Heemskerk moet aan deze landelijke en lokale eisen gaan voldoen. Gemeenten en schoolbesturen hebben nog circa 26 jaar de tijd om dit te bereiken. Aan nieuwbouw en aan verbouwing (aanpassing, renovatie) van bestaande gebouwen worden wettelijk gezien verschillende eisen gesteld. Maar de verduurzamingsopgave waar we als maatschappij voor staan, geldt feitelijk voor de gehele vastgoed voorraad. Ook is de ambitie dat het binnenklimaat van onze gebouwen een positieve impact op de gezondheid en leerprestaties van leerlingen en docenten opleveren. Onderstaand wordt voor zowel voor nieuwe als bestaande bouw beschreven hoe wordt bijgedragen aan het realiseren van duurzame en gezonde onderwijsgebouwen.

Nieuwe gebouwen

Onder nieuwe gebouwen worden de schoolgebouwen verstaan die in het IHP binnen een afzienbare tijd een grootschalige ingreep krijgen in de vorm van nieuwbouw of vernieuwbouw (renovatie met nieuwbouwniveau, levensduurverlenging 40 jaar). Het doel van de ingreep is het verhogen van de kwaliteit en levensduur van het gebouw. Bovenop bestaande wetgeving (BBL) heeft de gemeente een aantal convenanten getekend die bij nieuwbouw van toepassing zijn, te weten:

- MRA klimaatbestendige nieuwbouw 3.0;
- Greendeal covenant Houtbouw.

¹ <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/06/PvE-Frisse-Scholen-2021.pdf>

Boven op de aanstaande wetgeving om BENG te realiseren, is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om bij nieuwbouw van scholen binnen de gemeente Heemskerk te voldoen aan '**ENG of Nul-op-de-meter**'. Dit houdt in dat het saldo aan gebouw- en gebruiksgebonden energie 0 is. Op het gebied van gezondheid wordt Frisse **Scholen Klasse B** bij nieuwbouw gezien als ondergrens. Gezocht wordt naar een optimaal samenspel tussen het reduceren van de energiebehoefte en een gezond binnenklimaat, waarbij voldoende aandacht is voor koeling.

Aandachtspunt: netcongestie. Er is momenteel een wachtlijst voor het elektriciteitsnet voor grootgebruikers in Heemskerk en omstreken. De verwachting is dat dit niet snel is opgelost. Voor projecten in het IHP betekent dit tijdig aanvragen en een overzicht te creëren richting de uitvoering van alle projecten. Daarnaast is dit aandachtspunt ook van toepassing voor uitbreidingsvraagstukken en verduurzaming.

Netcongestie kan tevens een financieel risico met zich meebrengen indien tijdelijke stroomvoorzieningen gerealiseerd moeten worden bij de oplevering.

Uitgangspunten IHP

De gemeente en schoolbesturen dragen gezamenlijk bij aan het behalen van bovenwettelijke ambities (met andere woorden: ambities die verder gaan dan het BBL). De gemeente bekostigt het wettelijke deel (nu nog BENG, aardgasvrij en minimaal Frisse Scholen C). In het IHP passen we de VNG-normbudgetten aan, zodat wordt gerekend met marktconforme budgetten die passen bij de beschreven ambities. Tevens wordt onderzocht met welke aanvullende gemeentelijke ambities rekening gehouden dient te worden. In het IHP indexeren we de investeringskosten naar het jaar dat de uitvoering van het project gepland staat.

In een businesscase wordt onderzocht of de stap van BENG naar ENG of Nul-op-de-meter te realiseren is met een bijdrage vanuit de schoolbesturen. Uitgangspunt is dat de schoolbesturen deze eenmalige bijdrage kunnen dekken uit besparing op de energielasten, uit (rijks)subsidies en uit eventuele besparingen op het meerjaren onderhoudsplan (MJOP). In een businesscase wordt de haalbaarheid van deze aanvullende bijdrage onderzocht en onderbouwd.

Bestaande gebouwen

Onder bestaande gebouwen vallen de gebouwen die de komende 16 jaar in stand worden gehouden. Hoewel deze gebouwen geen grootschalige ingreep in de vorm van nieuwbouw of vernieuwbouw krijgen, is het ook voor deze categorie de ambitie om bij te dragen aan de verduurzaming en het binnenklimaat te verbeteren. Uitgangspunt is immers dat over circa 25 jaar alle gebouwen CO₂ neutraal zijn.

Binnen de huidige regelgeving is het schoolbestuur verantwoordelijk voor het in stand houden en onderhouden van het schoolgebouw. Zij stellen hiervoor onder andere een Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op en verrichten metingen naar de luchtkwaliteit. Het schoolbestuur is tevens verplicht om de Erkende Maatregelenlijst (EML, Wet Milieubeheer) uit te voeren in het geval er sprake is van middelgroot verbruik (50.00 kWh/25.000 m³ gas). Dit betreft een energiebesparingsplicht met duurzame maatregelen die zich in minimaal 5 jaar terugverdienen. Voor het onderhouden en het uitvoeren van de Erkende Maatregelen zet het schoolbestuur een deel van haar vergoeding vanuit het Rijk in. Deze regeling blijft gehandhaafd. Toch vraagt het behalen van de doelstellingen uit het klimaatakkoord om aanvullende maatregelen. Hiertoe is in 2022 een routekaart verduurzaming scholen opgesteld. Hieruit is gebleken dat veel investeringen in duurzaamheid een onrendabele top kennen die niet wordt terugverdiend. Met het geactualiseerde IHP en uitvoeringsplan kunnen de gemeente en schoolbesturen in gesprek over de scholen waarbij geen ingreep in het IHP wordt voorzien, maar die wel toe zijn aan verduurzaming. In de planvorming van het IHP wordt hier aandacht aan besteed.

Uitgangspunten IHP

Er zijn in de afgelopen jaren verschillende subsidiemogelijkheden geweest om te investeren in duurzaamheid en het binnenklimaat, zoals de SUVIS, JFT subsidie en DUMAVA-regelingen. Hierbij wordt een deel van de investering door subsidies gedekt en hebben het schoolbestuur en de betreffende gemeente een gedeelde verantwoordelijkheid om de rest van de investering te maken.

In hoofdstuk 7 wordt een concreet voorstel gedaan om de bestaande onderwijshuisvestingsportefeuille verder te verduurzamen. Het kan voorkomen dat een schoolbestuur niet over de middelen beschikt om bij een grootschalige ingreep extra maatregelen te nemen om te verduurzamen of het binnenklimaat te verbeteren. De bekostiging voor schoolbesturen is immers gebaseerd op investeringen voor instandhouding, niet voor grootschalige uitbreidingsinvesteringen in installaties.

Indien een schoolbestuur de beoogde investering niet volledig kan bekostigen wil de gemeente Heemskerk hierin de schoolbesturen, wanneer mogelijk, financieel tegemoet komen. Bijvoorbeeld door een duurzaamheidslening beschikbaar te stellen of (deels) mee te investeren in ingrepen die zichzelf niet terugverdienen.

Circulariteit

Nederland heeft zich ten doel gesteld om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben. Dat vraagt ook voor bouwopgaven een andere benadering. Gemeente en schoolbesturen hebben de ambitie om bij projecten (nieuwbouw en renovatie) te onderzoeken welke circulaire maatregelen er binnen het projectbudget en exploitatiemiddelen mogelijk zijn. De komende jaren zetten de gemeente en schoolbesturen zich in om kennis op te doen over de mogelijkheden voor onderwijshuisvesting in de ontwikkeling van de circulaire economie. Dat gaat zowel om technische mogelijkheden voor circulair bouwen, maar ook de boekhoudkundige kansen waarbij bijvoorbeeld niet langer gebouwen tot € 0,- worden afgeschreven gezien hun materiële restwaarde. Per project wordt onderzocht wat er mogelijk is. We maken daarbij zoveel mogelijk gebruik van de kennis en ervaring die elders is en nog wordt opgedaan.

Uitgangspunten IHP

Bij projecten wordt in een businesscase onderzocht welke circulaire maatregelen haalbaar zijn en welke kosten dit met zich mee brengt. We denken hier aan:

- het aanleggen van een materialen paspoort (in Madaster);
- flexibel bouwen, zodat multifunctioneel van het gebouw gebruikgemaakt wordt;
- demontabel bouwen;
- toepassen van biobased materialen;
- opvangen van regenwater ten behoeve van doorspoelen toiletten;
- gebruikmaken van hergebruikte materialen (waaronder het behouden van de constructie bij vernieuwbouw);
- circulair slopen en sloopmaterialen inzetten in de nieuwe gebouwen.

Om een circulair gebouw en -gebruik te realiseren wordt bij de initiatiefase van de projecten advies ingewonnen van partijen die ervaring hebben met circulair bouwen. Hierin wordt onderzocht welke circulaire uitgangspunten haalbaar zijn binnen het gestelde budget. Ook wordt er in de voorbereidingsfase voldoende tijd ingeruimd om de circulaire principes te vertalen naar een haalbaar ontwerp.

Het is de verantwoordelijkheid van de bouwheer om te sturen op circulaire uitgangspunten in de initiatief-, ontwerp- en realisatiefase. Het delen van relevante ervaringen met betrekking tot circulair bouwen gebeurt in het periodiek bestuurlijk overleg van de schoolbesturen.

Groene schoolpleinen

In 2018 heeft de gemeenteraad de motie 'groene schoolpleinen' aangenomen. De aanleiding is tweeledig. Spelen en bewegen in een groene en uitdagende omgeving bevordert het welbevinden van kinderen. Het biedt de mogelijkheid tot een buitenlokaal en natuureducatie. Daarnaast hebben groene schoolpleinen een positief effect op de biodiversiteit en draagt een groen schoolplein bij aan klimaatadaptatie. Zo kun je met een groen schoolplein hittestress tegengaan en regenwater opvangen en langer vasthouden. Vanuit de schoolbesturen werd destijds de wens uitgesproken om te spreken over beweegpleinen. Het groene plein moet kinderen vooral uitdagen om te bewegen.

Uitgangspunten IHP

Al meerdere schoolpleinen binnen de gemeente zijn inmiddels vergroend, veelal op eigen initiatief en bekostiging van de schoolbesturen. In een enkel geval was een bijdrage van de gemeente van toepassing. In het IHP wordt geïnventariseerd welke schoolpleinen nog niet zijn vergroend en besteden we hier aandacht aan in de scenariovorming. De verantwoordelijkheid en bekostiging voor het vergroenen van schoolpleinen ligt in de basis bij schoolbesturen, zij kunnen per casus een aanvraag doen bij de gemeente voor een aanvullende bijdrage. Afhankelijk van de aanvraag en de financiële mogelijkheden kan de gemeente besluiten om deze verzoeken te honoreren of af te wijzen.

De gemeente en schoolbesturen gaan de komende periode in gesprek over het beheren en verdelen van de kosten bij openbare schoolpleinen. Openbare pleinen kunnen vaak een meerwaarde hebben voor de buurt, maar zorgt wel voor hogere onderhouds- en beheerlasten voor het schoolbestuur waar de normvergoeding niet in voorziet. Ook kunnen in dit gesprek de mogelijkheden onderzocht worden om het beheren en onderhouden van (groene) schoolpleinen efficiënter te realiseren, door bijvoorbeeld een collectief te organiseren.

4.4 Klimaatadaptief bouwen

De gemeente Heemskerk heeft het uitgangspunt aan te sluiten bij (ver-/)nieuwbouw op het gebied van klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit bij het basisveiligheidsniveau Metropoolregio Amsterdam klimaat adaptieve nieuwbouw. Het basisveiligheidsniveau beschrijft een totaalpakket aan uitgangspunten waar nieuwbouw minimaal aan moet voldoen om potentiële schade door het veranderende klimaat te verminderen en leefbaarheid te vergroten.

De volledige omschrijving van het basisveiligheidsniveau inclusief meetbare doelen zijn beschreven in het document "Basisveiligheidsniveau Klimaatbestendige nieuwbouw 3.0" opgesteld door de Metropoolregio Amsterdam en uitgegeven in juni 2021.

Daarnaast is er een beleid ten aanzien van omgaan met hemelwater. Met name op het gebied van wateroverlast is er overlap met het basisveiligheidsniveau MRA. De uitgangspunten met betrekking tot hemelwater en rioleringsplan zijn opgenomen in het gemeentelijke document "Omgaan met water in Heemskerk, d.d. 26 augustus 2021". Het belangrijkste uitgangspunt hieruit is dat het hemelwater vanaf het dakoppervlak en de openbare ruimte moet worden verwerkt op eigen terrein en moet worden teruggebracht naar het grondwater.

Hiermee werkt de gemeente Heemskerk aan een klimaatrobuust en duurzame inrichting van de gemeente. De maatregelen voor klimaatadaptief bouwen dragen bij aan het tegengaan van hittestress, verdroging en wateroverlast. Het IHP sluit aan bij de doelstellingen van de gemeente.

Uitgangspunten IHP

Vergelijkbaar aan circulair bouwen wordt ook voor klimaatadaptief bouwen tijdens de initiatieffase onderzocht welke maatregelen haalbaar zijn om te realiseren binnen het extra geormerkte gestelde budget. Dit zijn minstens de maatregelen zoals beschreven in het document "Basisveiligheidsniveau Klimaatbestendige nieuwbouw 3.0".

4.5 Renovatie

Begrippen & definities thema renovatie

- **Nieuwbouw:** volledig nieuw gebouw, inclusief nieuwe fundering en draagconstructie. Moet wettelijk voldoen aan alle eisen in het laatste besluit bouwwerken leefomgeving (BBL, voorheen: bouwbesluit).

De term **renovatie** is breed en kan veel omvatten. In dit IHP worden ter vervanging hiervan de volgende begrippen gehanteerd:

- **Vernieuwbouw:** bestaand gebouw slopen tot het casco (fundering en draagconstructie behouden) en van daaruit het gebouw opnieuw opbouwen. Hoeft formeel niet te voldoen aan het laatste BBL, maar heeft wel als doel om nieuwbouwkwaliteit (technisch en functioneel) te behalen met een levensduur van minimaal 40 jaar.
- **Revitalisatie:** beperkte renovatie van het gebouw, voornamelijk bedoeld om de technische levensduur van het gebouw te verlengen.

Renovatie is een actueel thema, maar vooralsnog hanteert de (onderwijs)wet het begrip renovatie niet. PO-Raad, VO-Raad en VNG hebben recent de minister geadviseerd om renovatie een formele status te geven en een wetwijziging wordt momenteel voorbereid. Het is de ambitie om, vooruitlopend op de aanstaande wetwijziging, in het IHP, naast de in de verordening opgenomen voorzieningen 'nieuwbouw' en 'uitbreiding' uitgangspunten op te nemen ten aanzien van de oplossingsrichting 'renovatie'.

Gemeente en schoolbesturen zien renovatie in de eerste plaats als een gelijkwaardig alternatief voor (vervangende) nieuwbouw. We spreken in het vervolg daarom van het begrip 'vernieuwbouw' in plaats van renovatie. Met een vernieuwbouw wordt gestreefd naar hetzelfde kwaliteitsniveau als nieuwbouw (zie hoofdstuk 3.1). Met als voordeel dat bij vernieuwbouw een deel van het gebouw behouden blijft, op zijn minst de constructie. Een vernieuwbouw draagt zodoende bij aan het verminderen van het grondstofgebruik en hergebruik van materiaal. Er is geen principevoorkeur voor vernieuwbouw of nieuwbouw, de beste optie is altijd afhankelijk van de specifieke situatie. De doorslag voor vernieuwbouw of nieuwbouw wordt gemaakt in een businesscase met afwegingskader waarbij de volgende zaken worden gewaarborgd:

er wordt een afweging gemaakt of de benodigde flexibiliteit en functionaliteit die hoort bij het Programma van Eisen/de onderwijsvisie behaald kan worden bij vernieuwbouw;

- er wordt een afweging gemaakt tussen de klimaateffecten van verbeterde energieprestaties van het gebouw enerzijds, versus de klimaateffecten die het realiseren van het project (nieuwbouw of vernieuwbouw) zelf met zich meebrengen;
- in het bouwproces worden duidelijke afspraken gemaakt over het te behalen kwaliteitsniveau. Deze moet gelijkwaardig zijn aan nieuwbouw zodat de gemeente hiervoor dezelfde afschrijftermijn van 40 jaar kan hanteren;
- er dient een goed onderbouwde vergelijking op diverse facetten, o.a. onderwijsinhoudelijk, bouwkundig en planologisch, gemaakt te worden. Per situatie wordt er een weging aan deze facetten toegekend. Gemeente en schoolbesturen dienen vooraf een eenduidig afwegingskader op te stellen.

In uitzonderlijke gevallen kan een revitalisatie worden toegepast. Het doel is dat met een revitalisatie BENG kwaliteit wordt benaderd en de levensduur van het gebouw te verlengen met 20 jaar. In combinatie met de onderhoudsgelden draagt een revitalisatie bij aan het verduurzamen en verbeteren van het binnenklimaat en de onderwijskundige functionaliteit. De afweging om tot een revitalisatie of om verder te gaan tot een (ver)nieuwbouwsceario is onderdeel van het IHP. Revitalisatie kan bijvoorbeeld plaatsvinden als een gebouw meer dan 40 jaar oud is, maar niet binnen afzienbare tijd op de planning staat in het IHP omdat de bouwkundige en functionele staat nog redelijk is. Door middel van een revitalisatie kan de levensduur van het gebouw verlengd worden met relatief beperkte ingrepen. De noodzaak voor volledige (ver)nieuwbouw wordt daarmee uitgesteld. Hierdoor ontstaat bij het uitvoeren van de plannen meer financiële spreiding bij de gemeente. Net als bij een (ver)nieuwbouwproject vindt in de initiatieffase een businesscase plaats waarin de (financiële en technische) haalbaarheid van de revitalisatie wordt uitgewerkt.

Uitgangspunten IHP

In het IHP wordt vernieuwbouw als een gelijkwaardig alternatief voor (vervangende) nieuwbouw gezien. In het IHP wordt gerekend met één investeringsbudget voor zowel vernieuwbouw als (vervangende) nieuwbouw. De ruimtebehoefte voor nieuwbouw vormt de basis voor de indicatieve investeringskosten waar ook een vernieuwbouw uit bekostigd kan worden. De afweging voor nieuwbouw of vernieuwbouw wordt gemaakt na het opstellen van het IHP, in een businesscase. In de businesscase wordt de haalbaarheid van vernieuwbouw ten opzichte van nieuwbouw nader onderzocht op basis van een technische, functionele, ruimtelijke en financiële verkenning, met aandacht voor de impact die vernieuwbouw of nieuwbouw heeft op het milieu/klimaat. Uitgangspunt is dat bij vernieuwbouw een gelijkwaardige kwaliteit als bij nieuwbouw wordt behaald, daarmee is ook het budget en de afschrijftermijn voor vernieuwbouw gelijk aan die voor nieuwbouw. Schoolbesturen en gemeente vragen, wanneer mogelijk, voor vernieuwbouwprojecten beschikbare subsidies aan.

In uitzonderlijke gevallen wordt revitalisatie toegepast. De gemeente draagt 30% van het genormeerde nieuwbouwbudget bij aan een revitalisatie. Het doel van revitalisatie is het benaderen van BENG kwaliteit en een verlenging van de levensduur van 20 jaar. Schoolbesturen dragen hier vanuit hun onderhoudsvoorziening aan bij en vragen beschikbare subsidies aan. Net als bij een (ver)nieuwbouwproject wordt de (financiële) haalbaarheid van de revitalisatie uitgewerkt in een businesscase.

4.6 Flexibiliteit

Maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op de vraag naar onderwijshuisvesting. Om in te spelen op groei en krimp en mogelijke veranderingen in het gebruik (functionaliteit) is het de ambitie om flexibele huisvesting te realiseren. Met name de onvoorspelbaarheid van leerlingenprognoses zorgen ervoor dat er zich vaak onverwachte ontwikkelingen voordoen waar het gebouw op moet kunnen anticiperen. Flexibele schoolgebouwen zijn gebouwen die eenvoudig aanpasbaar zijn aan een veranderende ruimtevrage. Het zijn gebouwen die over ruimten beschikken die voor verschillende doeleinden kunnen worden ingezet en waar verschillende gebruikers multifunctioneel gebruik van maken. Dit vraagt om een flexibele inrichting en het mogelijk maken van dubbel/naschools gebruik. Maar ook om een goede samenwerking tussen partijen binnen flexibele gebouwen. Een heldere visie op samenwerking draagt bij het gezamenlijk gebruik van een gebouw.

Het realiseren van flexibele onderwijshuisvesting vraagt na het IHP, in de planvormingsfase voor (ver)nieuwbouw, rekening te houden met:

- De toekomstige uitbreidbaarheid van het gebouw. Dit kan in de vorm van een grondgebonden aanbouw of als verdieping op het bestaande gebouw. Hier wordt ruimtelijk en constructief rekening mee gehouden door in de initiatief- en ontwerpfasen te anticiperen op een toekomstige uitbreiding van zowel het gebouw als voor buitenruimte. Hierbij dient aandacht te zijn voor de wijkgerichte behoefte in relatie tot de reeds

beschikbare onderwijscapaciteit (zie H 1.2). Indien een uitbreiding na ingebruikname noodzakelijk is, dient het schoolbestuur hier echter nog steeds een ontheffing voor aan te vragen.

- De toekomstige (interne) aanpasbaarheid. Denk hierbij aan flexibele indeelbaarheid van het gebouw en de snelheid waarmee intern ruimtes aangepast kunnen worden naar bijvoorbeeld onderwijs, kinderopvang of een andere functie. Hierbij dient onder andere aandacht te zijn voor een passend installatieconcept. Modulaire bouwmethoden, waarbij gewerkt wordt met gestandaardiseerde en demontabele onderdelen, worden als een kans gezien.
- De mogelijkheid het schoolgebouw in de toekomst te transformeren naar een andere functie (denk aan andere maatschappelijke functies of wonen), zonder de bruikbaarheid van het gebouw voor het onderwijs teniet te doen.

Flexibele gebouwen realiseren is een ambitie, maar geen verplichting. Het moet kansen bieden om een toekomstbestendig gebouw te realiseren, zonder dat het ten koste gaat van de beoogde onderwijskwaliteit.

Uitgangspunten IHP

In het IHP wordt de behoefte aan onderwijscapaciteit, nu en in de toekomst per wijk, op basis van de leerlingenprognoses bepaald. In iedere wijk dient in deze toekomstbestendige huisvestingsbehoefte te worden voorzien in de vorm van ten minste één onderwijslocatie voor het primair onderwijs. Het voortgezet onderwijs heeft een regionale functie.

Ook een wijkgerichte verwijzing van leerlingen en het inzetten van leegstaande onderwijsruimten wordt gezien als een middel om flexibel met de bestaande capaciteit om te gaan.

In het IHP wordt bij (ver)nieuwbouw bekeken of er voldoende ruimte beschikbaar is op de huidige kavel of dat de nieuwbouw op een andere locatie komt.

4.7 Efficiënt ruimtegebruik

Meerlaags bouwen

In een gemeente waar de beschikbare ruimte schaars is en de maatschappelijke opgaven groot zijn, kiest Heemskerk in het IHP bewust voor efficiënt ruimtegebruik. Met het door de gemeenteraad aangenomen amendement "Meerlaags bouwen" wordt vastgesteld dat bij nieuwbouw van onderwijshuisvesting meerlaags bouwen – te verstaan als minimaal drie bouwlagen – het uitgangspunt is. Dit draagt bij aan het realiseren van een compactere, duurzamere ruimtelijke ordening. Uitzonderingen op dit uitgangspunt zijn alleen mogelijk wanneer sprake is van goede, onderbouwde redenen. In die gevallen wordt de motivatie expliciet opgenomen in de periodieke actualisatie van het IHP. Hiermee waarborgt de gemeente een heldere afweging bij het benutten van haar schaarse ruimte.

Combinaties met woningbouw

De gemeente Heemskerk staat voor een opgave voor haar woningvoorraad. Er is sprake van een aanhoudende woningnood, met name voor starters, ouderen en mensen met een middeninkomen. Vernieuwingsopgaven bij scholen kunnen een kans bieden om tevens de woningvoorraad te vergroten door bij of op de school woningen te realiseren. Conform het door de gemeenteraad aangenomen amendement "De wooncrisis vraagt om schoolse creativiteit" wordt voortaan bij (ver)nieuwbouw van schoolgebouwen standaard de mogelijkheid onderzocht om bij of bovenop de school woningen en/of andere maatschappelijke voorzieningen te realiseren. Dit principe wordt leidend, tenzij zwaarwegende argumenten dit onmogelijk maken. Zo benut de gemeente schaarse ruimte efficiënt, stimuleert zij multifunctioneel ruimtegebruik en draagt zij bij aan leefbare, gemengde wijken met een breed voorzieningenaanbod.

4.8 Overige thema's onderwijshuisvestingsbeleid

Naast de (gedeeltelijk nieuwe) thema's visie op onderwijs, duurzaamheid en binnenklimaat, renovatie en flexibiliteit wordt in dit IHP ook reeds vigerend onderwijshuisvestingsbeleid opgenomen. In dit hoofdstuk zijn de beleidsthema's uit het Onderwijshuisvestingsbeleid 2021-2022 (oktober 2020) opgenomen die na het vaststellen van het IHP van kracht blijven.

Onderwijskundige vernieuwingen

Schoolbesturen zijn met ingang van 2015 verantwoordelijk voor het groot onderhoud en daarmee ook voor de aanpassingen in een schoolgebouw als gevolg van onderwijskundige vernieuwingen. Wanneer een school in aanmerking komt voor vernieuwbouw of renovatie kunnen de wensen voor wat betreft onderwijskundige vernieuwingen worden meegenomen in de ((ver)nieuwbouw of renovatie) bouwplannen.

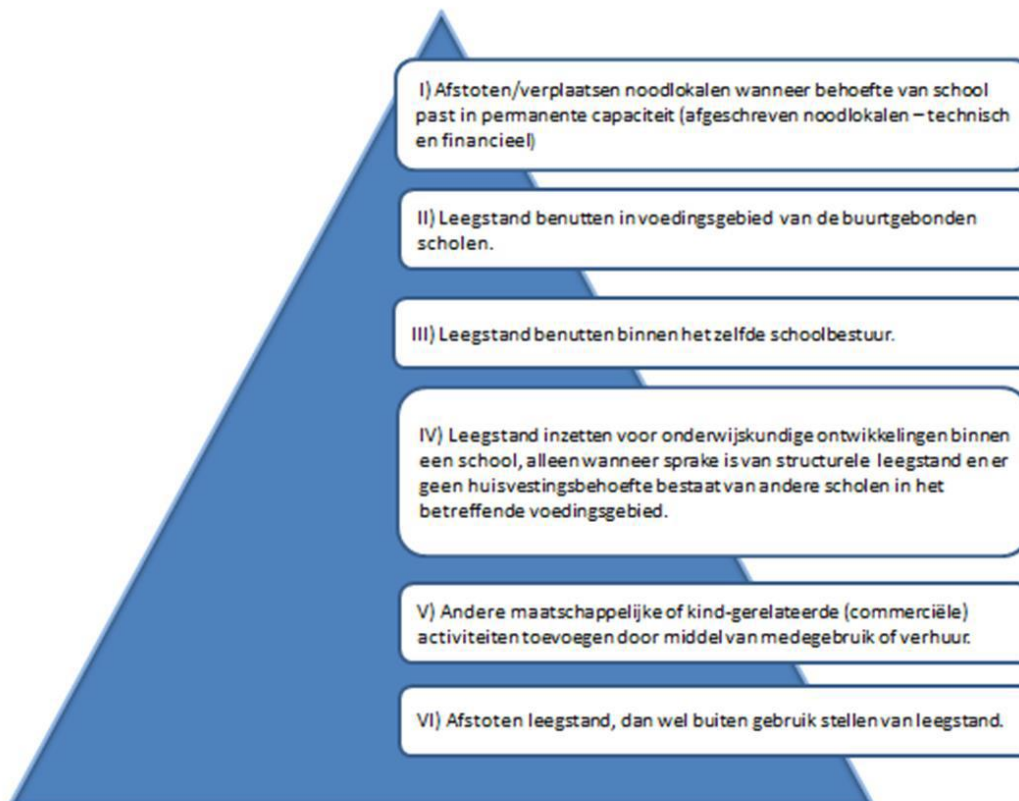
Beleidspunt

De onderwijskundige aanpassingen kunnen worden meegenomen in renovatie of vervangende (ver)nieuwbouwopgaves. Door flexibele onderwijsgebouwen te realiseren (hoofdstuk 4) kan het gebouw ook in de toekomst meebewegen met onderwijskundige vernieuwingen.

Leegstandsbeleid

De gemeente Heemskerk voert een actief leegstandsbeleid. Er is een goede samenwerking tussen de schoolbesturen en gemeente en waar nodig worden capaciteitsproblemen in goed overleg op de meest optimale manier opgelost. Omdat de scholen en de gemeente veel waarde hechten aan thuisnabij onderwijs heeft de gemeente uitgesproken dat eventuele knelpunten die bij scholen ontstaan wordt opgelost in de buurtgebonden scholen gelegen in het voedingsgebied van de betreffende school.

Bij de invulling van het leegstandsbeleid worden de in figuur 1 genoemde onderdelen betrokken in de afweging of de leegstand wel of niet wordt ingezet (dit is bedoeld als fasering: punt I – VI).

Figuur 2: Fasering leegstandenbeleid

*Bij punt IV wordt opgemerkt dat thans, bij het inzetten van de leegstand voor onderwijskundige vernieuwingen en/of met betrekking tot de omvorming van een school tot een integraal kind centrum, elke afzonderlijke situatie wordt gezien in relatie tot de normering in de verordening onderwijshuisvesting.

Het maken van eenduidige spelregels en afspraken over het inzetten van bestaande onderwijshuisvesting voor andere (mogelijk commerciële) doeleinden geeft voor zowel gemeente als schoolbesturen meer duidelijkheid. Bij deze spelregels dient aandacht te zijn voor:

- investering en eigendom van de aanvullende ruimten voor opvang;
- duur van de overeenkomsten;
- het wel/niet vorderen van aanvullende ruimten voor opvang of onderwijsruimten;
- wijze van bepalen huurprijzen;
- beheer en exploitatie;
- risico's per partij.

De spelregels zijn uitgewerkt in de notitie Kaders IKC's Heemskerk (2022).

Beleidspunt

Het optimaal inzetten van de bestaande onderwijshuisvesting gaat voor het toevoegen van nieuwe voorzieningen (tenzij sprake is van uitbreidingsgebieden, renovatie en vervangende nieuwbouw).

Samen met de schoolbesturen worden eenduidige spelregels en afspraken gemaakt over het inzetten van overmaat in bestaande onderwijshuisvesting voor andere (commerciële) doeleinden en dit krijgt vorm in het in 2022 opgestelde IKC-beleid.

Dislocatiebeleid

De scholen wensen zoveel mogelijk op één locatie gehuisvest te zijn en zo min mogelijk dislocaties te hebben. Dit is een afweging en beslissing van het onderwijskundig bevoegd gezag (schoolbesturen). De gemeente heeft hierin geen bevoegdheden. Onderwijskundig en organisatorisch is het voor scholen minder gewenst om meerdere locaties te hebben.

Anderzijds is er ook begrip voor de situatie dat unielocaties niet altijd haalbaar zijn vanwege beperkingen in de bestaande onderwijshuisvesting of vanwege de omvang van de scholen. Wanneer de scholen te groot worden of door fusie, kan het wenselijk zijn meerdere locaties te hebben.

Ook moeten er mogelijkheden blijven om nieuwe dislocaties te realiseren in situaties dat de stichtingsnorm voor een zelfstandige voorziening binnen de gemeente Heemskerk niet haalbaar is.

Wanneer meerdere locaties in beeld zijn, streven de gemeente Heemskerk en de schoolbesturen naar maximalisering van aantal locaties vanuit onderwijskundige en organisatorische overwegingen. Het streven is maximaal 2 locaties (waarvan één hoofd- en één dislocatie) met een maximale afstand van 1 kilometer.

Belangrijk aspect bij dislocaties (of medegebruik) is de omvang van de voorziening. Bij voorkeur wordt gestreefd naar een voorziening waar minimaal twee groepen kunnen worden gehuisvest en in de optimale situatie een volledige school voor de (combinatie)groepen 1 tot en met 8 met voldoende aanvullende ruimten. In de dagelijkse praktijk zal dit niet altijd haalbaar zijn. Soms is tijdelijk één aanvullende groepsruimte nodig. De school kan hierin dan de overweging maken elders gehuisvest te worden of dat zij dit intern en in de bestaande huisvesting weten op te vangen (organisatorisch en ruimtelijk).

Beleidspunt

Binnen het huisvestingsbeleid wordt gestreefd naar minimalisering van het aantal dislocaties. Wanneer sprake is van dislocaties wordt uitgegaan van een minimale omvang van 2 groepen.

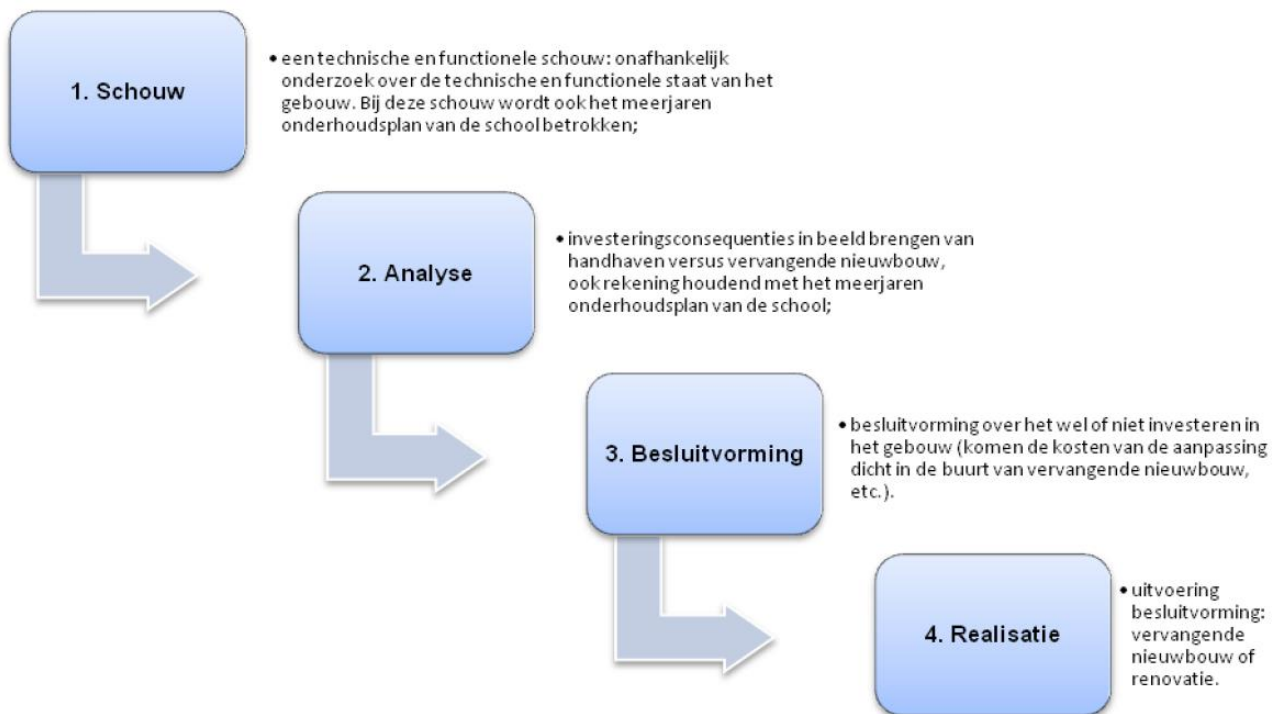
Huisvestingsbeleid oude gebouwen (optimaal gebouwenbestand)

Vanuit de wettelijke verantwoordelijkheden investeren schoolbesturen (onderhoud) en gemeenten (vernieuwbouw, renovatie en uitbreiding) in de onderwijsgebouwen. Dit leidt er toe dat de gebouwen langer in stand kunnen worden gehouden. Deze tussentijdse investeringen van schoolbesturen en gemeente zorgen ervoor dat de economische eigenaar (de gemeente) veelal na 40 jaar niet altijd over hoeft te gaan tot vervanging, terwijl een gebouw dan wel overwegend financieel is afgeschreven (en mogelijk nog voor een geringe boekwaarde aanwezig is binnen de gemeentelijke begroting). Vanuit financieel perspectief zou vervanging wellicht aan de orde zijn, vanuit de technische staat van onderhoud geldt dit niet altijd.

Bij de overdracht van het onderhoud in 2015 heeft de gemeente in overleg met de schoolbesturen conditiemetingen uitgevoerd op alle schoolgebouwen. De gemeente verplicht zich bij de terug levering van het gebouw door het schoolbestuur deze conditiescore meting opnieuw te laten uitvoeren.

Hoewel dit eigen is aan de wet- en regelgeving zien de schoolbesturen graag een proactief beleid van de gemeente voor de gebouwen van 40 jaar en ouder daar waar het gaat om de afweging afstoten (en

vervangende nieuwbouw) of grootschalig renoveren versus het handhaven. Immers naarmate een gebouw ouder wordt worden de onderhoudskosten ook hoger om het gebouw in een goede staat te houden. Om dit scherper in beeld te krijgen kan bij schoolgebouwen die financieel (nagenoeg) zijn afgeschreven het in figuur 2 genoemde stappenplan gevolgd kunnen worden.

Figuur 3: Stappenplan huisvestingsbeleid

Uitkomsten van deze procedure kunnen zijn:

1. de gemeente voert de wettelijke taak uit en zorgt voor de financiering van de renovatie van de schil (technische en functionele aanpassing);
2. gekozen wordt voor een renovatie met een kwaliteitsimpuls zodat het gebouw wordt aangepast aan de eisen van de tijd (technische en functionele aanpassing);
3. vervangende (ver)nieuwbouw.

Beleidspunt

Het stappenplan huisvestingsbeleid is gehanteerd voor de scholen zoals opgenomen in het IHP en wordt tevens gehanteerd voor eventuele toekomstig op te stellen huisvestingsplannen.

Doordecentralisatie onderwijshuisvesting

De gemeente Heemskerk is integraal verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting van het Primair Onderwijs (PO), Voortgezet Onderwijs (VO) en Speciaal (voortgezet) Onderwijs (S(v)O). De gemeente voert datgene uit dat wettelijk is vastgelegd in de Wet primair onderwijs, Wet voortgezet onderwijs en Wet op Expertisecentra. In die zin wijkt Heemskerk niet af van de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zoals vastgelegd in de wetgeving. Met betrekking tot het Speciaal Onderwijs (SO) is de gemeente Heemskerk ten aanzien van de huisvesting verantwoordelijk voor de huisvesting van de Auris Van Gilseschool.

Met stichting Heliomare (Speciaal (voortgezet) onderwijs) is in 2014 een doordecentralisatie-overeenkomst afgesloten. Dat houdt in dat alle wettelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting uit de WEC zijn overgedragen aan dit schoolbestuur, met uitzondering van de zorgplicht. In de kern heeft de gemeente de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de zorgplicht aan Heliomare overgedragen. De zorgplicht die de gemeente houdt, omvat in elk geval de plicht om (weer) in huisvesting te voorzien indien de doordecentralisatie met Heliomare zou zijn geëindigd. Daarnaast omvat de zorgplicht van de gemeente de verplichting om de vergoeding aan Heliomare toereikend te laten zijn.

Veiligheid

Het aspect veiligheid heeft betrekking op de verkeersveiligheid en de fysieke en sociale veiligheid (vandalisme) in en rondom scholen.

De verkeersveiligheid is een complex vraagstuk. Vaak hebben scholen te kampen met verkeersonveilige situaties, vooral tijdens het brengen en halen van kinderen. Om de problemen te beperken zijn alle gebieden rond de scholen aangemerkt als schoolzones met een zichtbare indicatie.

Naast de verkeersveiligheid vraagt ook de fysieke en sociale veiligheid aandacht. In enkele gevallen is sprake van vandalisme dat het gevoel van onveiligheid raakt. In sommige situaties kan het vandalisme opgelost worden door het plaatsen van hekwerken zodat buiten schooltijden geen gebruik kan worden gemaakt van de speelterreinen van de scholen. Maar wanneer in meerdere situaties wordt besloten tot het omheinen van de scholen, komt de ambitie om ook buiten schooltijd kinderen gebruik te laten maken van deze ruimten onder druk te staan.

Beleidspunt

De gemeente overlegt voortdurend met de schoolbesturen over de veiligheidssituatie rond een school en maakt afspraken over de verdeling van uitvoerende en financiële verantwoordelijkheden.

5. Inzicht en beoordeling portefeuilleniveau

Ten behoeve van de actualisatie van het IHP is de staat van de 18 schoolgebouwen binnen de scope opnieuw in kaart gebracht. Voor ieder gebouw is een factsheet opgesteld, deze zijn opgenomen als bijlage 1 aan dit rapport. De schoolbesturen hebben hiertoe actuele gegevens aangeleverd over de capaciteit en staat van het gebouw. De gemeente heeft leerlingenprognoses op laten stellen waarmee in dit hoofdstuk de vraag- en aanbod analyses opgesteld zijn. Dit hoofdstuk beschrijft de staat van de gebouwen op de onderdelen kwaliteit, financiën en de leerlingontwikkeling.

De 18 schoollocaties waarvoor beoordelingen zijn uitgevraagd zijn als volgt:

1. KC het Rinket	8. Anne Frankschool	15. Wissellocatie Willem van Coulsterstraat
2. KC De Ark	9. KC De Zevenhoeven	16. Forta
3. KC de Vlinder	10. Het Avontuur	17. SKILLS VMBO
4. De Otterkolken	11. KC Eigenwijze	18. Dalí college
5. De Otterkolken dislocatie	12. KC De Marel	
6. KBS De Lunetten	13. KC de Bareel	
7. KC St. Leonardus	14. KC de Bareel dislocatie	

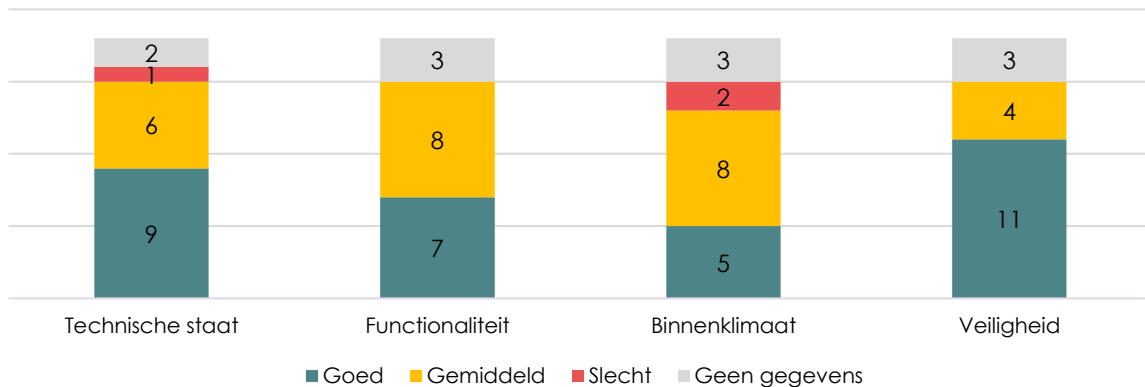
5.1 Kwaliteit

Binnen het thema kwaliteit wordt onderscheid gemaakt tussen vier criteria:

- Technische staat;
- Functionele staat;
- Binnenklimaat;
- Veiligheid.

De schoolbesturen hebben aan de hand van een vragenlijst de onderwijsgebouwen kwalitatief beoordeeld. In de vragenlijsten is gevraagd naar de ervaring van de schoolbesturen bij de verschillende onderdelen, daarmee is de weergegeven informatie een belevingswaarde. Er zijn geen metingen uitgevoerd. Het totaaloverzicht van de uitkomsten van de beoordeling zijn weergegeven in figuur 2, in de opvolgende paragrafen worden de individuele criteria verder toegelicht. De informatie is verder benut voor het opstellen van de factsheets met de specifiek gebouw informatie, deze zijn opgenomen in bijlage 1. De beoordeling in de factsheets komt overeen met de beoordelingen in dit hoofdstuk. De locaties waar op dit moment wordt gewerkt aan een (ver)nieuwbouwplan zijn niet uitgebreid beoordeeld en/of informatie voor aangeleverd, in de overzichten zijn deze opgenomen als "geen gegevens". Dat gaat om de locaties KC St. Leonardus, KC Eigenwijze en KC De Zevenhoeven.

Beoordeling kwaliteit schoolgebouwen

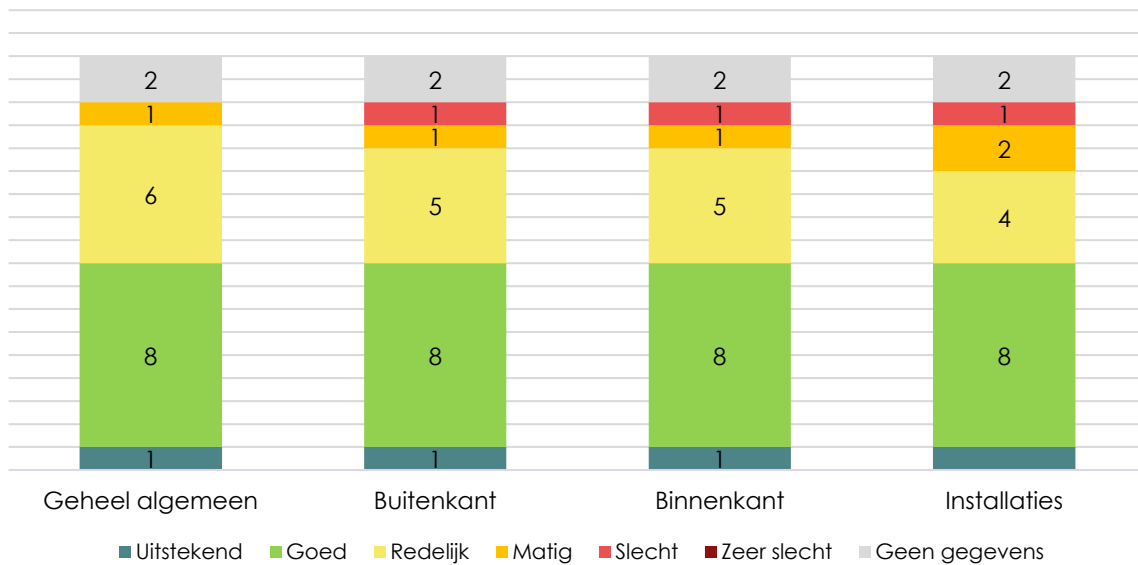

Figuur 2: Beoordeling van de kwaliteit van de schoolgebouwen door de gebruikers

Technische staat

De technische staat geeft inzicht in de beleefde kwaliteit van de installaties en de binnen- en buitenkant van het gebouw. Over het algemeen verkeren de gebouwen in een goede tot redelijke staat. In Heemskerk is een groot deel van de onderwijshuisvestingsportefeuille relatief jong, 8 van de gebouwen binnen de scope van het IHP zijn jonger dan 20 jaar en hebben een oorspronkelijk bouwjaar van na 2005. Bij géén van de schoolgebouwen in deze leeftijdscategorie is een slechte technische score toegekend. Bij het oudere gedeelte van de onderwijshuisvestingsportefeuille is de technische veroudering zichtbaar, hier wordt veelal de score redelijk of matig toegekend. Het enige schoolgebouw waarbij de score 'slecht' is toegekend is KC De Ark. Deze scores zijn passend bij de leeftijd van de gebouwen, waarbij het de onderhoudslasten significant toenemen voor de schoolbesturen naarmate het gebouw ouder wordt. Voor KC St. Leonardus en KC Eigenwijze zijn geen gegevens aangeleverd in verband met de aanstaande nieuwbouwplannen.

Technische staat

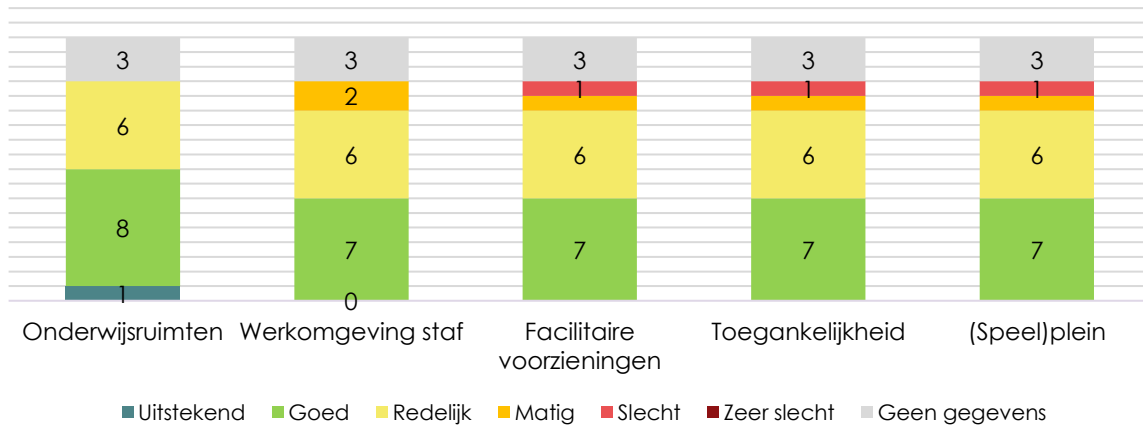

Figuur 4: technische staat

Functionele staat

De functionele staat geeft aan in welke mate het gebouw het onderwijsconcept faciliteert. Hierin spelen onderwijsruimtes, het speelplein, de werkomgeving van de staf, de toegankelijkheid en de facilitaire voorzieningen een rol. Een groot deel van de gebouwen scoort goed op het onderdeel functionaliteit. Deze scholen beschikken over voldoende ruimte om verschillende onderwijsvormen (klassikaal en individueel) onder te brengen. Bij 7 gebouwen een wordt de functionaliteit gemiddeld tot matig beoordeeld. De functionaliteit sluit niet (geheel) meer aan op de wensen vanuit het onderwijs voor de huisvesting en belemmert het uitvoeren van bepaalde activiteiten. De meeste schoolgebouwen met deze beoordeling behoren zijn tussen de 40 en 60 jaar oud. Dit is indicatief voor de veranderende behoeften en eisen binnen het onderwijslandschap, waarbij oudere gebouwen mogelijk niet langer voldoen aan de moderne standaarden en flexibiliteit vereisen om een eigentijdse onderwijsomgeving te ondersteunen. De enige school waarbij een slechte score is toegekend is KC De Ark op de onderwerpen facilitaire voorzieningen, toegankelijkheid en het speelplein. Voor KC St. Leonardus, KC Eigenwijze en KC De Zevenhoeven zijn in verband met de aanstaande bouwplannen geen gegevens aangeleverd op het thema functionaliteit.

Functionaliteit

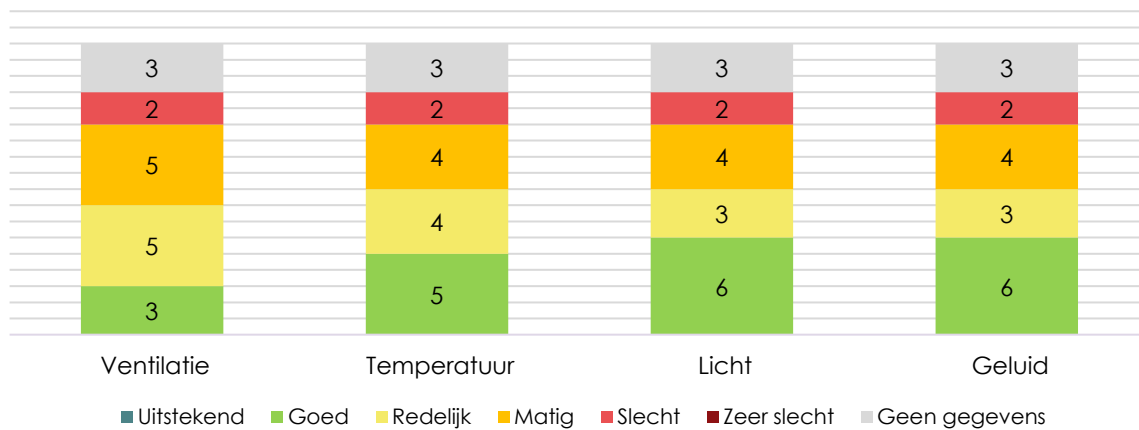

Figuur 5: functionele staat

Binnenklimaat

De beoordeling van het binnenklimaat geeft aan hoe de ventilatie, de temperatuur, het licht en het geluid binnen het gebouw ervaren worden. Van de vier onderdelen waarop het binnenklimaat wordt beoordeeld scoren ventilatie en de temperatuur vaker slechter dan de onderdelen licht en geluid. Bij 3 van de scholen zijn er geen klachten over het binnenklimaat en zijn alle onderdelen goed beoordeeld. Dit zijn relatief jonge scholen, in gebruik sinds 2007. Er zijn 2 scholen die een negatieve beoordeling hebben gegeven aan het binnenklimaat. Dit zijn KC De Marel (bouwjaar 2009) en KC De Ark (bouwjaar 1968). Voor KC De Marel is door het schoolbestuur aangegeven dat ontwerpkeuzes van het gebouw ervoor zorgen dat het gebouw in de zomer heel warm wordt, en in de winter juist moeilijk te verwarmen is. Voor KC De Ark is het binnenklimaat ook een aandachtspunt, zij gaan hierin zelf investeren in combinatie met een toegekende vangnetsubsidie. Voor KC St. Leonardus, KC Eigenwijze en KC De Zevenhoeven zijn in verband met de aanstaande bouwplannen geen gegevens aangeleverd op het thema binnenklimaat.

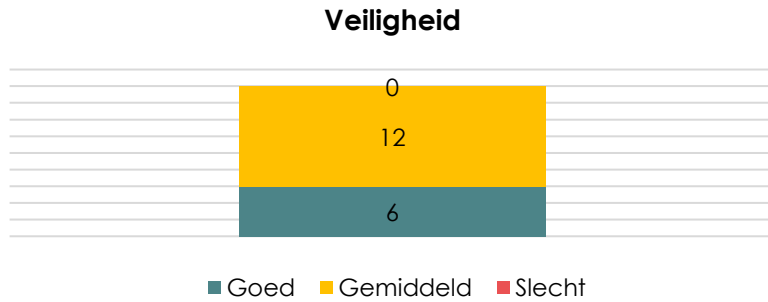
Binnenklimaat

Figuur 6: binnenklimaat

Veiligheid

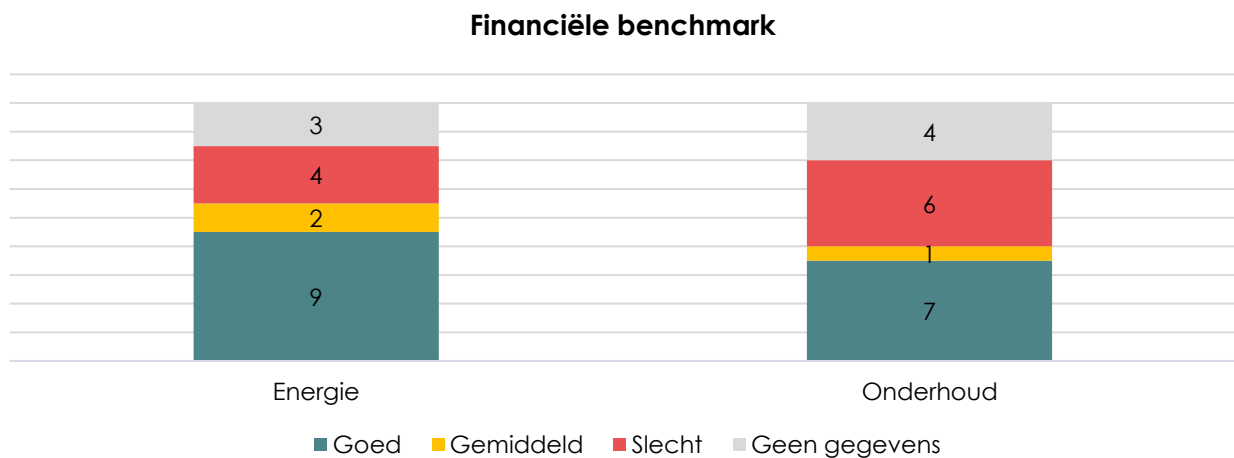
De beoordeling van de veiligheid geeft aan hoe de veiligheid in en rond het gebouw en de verkeersveiligheid ervaren worden. Daarnaast is er bij dit onderdeel aandacht voor vandalisme. Zes van de scholen scoren op alle onderdelen binnen dit thema goed. Dit betekent dat er bij de overige 12 gebouwen in meer of mindere mate klachten over de veiligheid in en rond het gebouw zijn en er sprake is van vandalisme. Op de factsheets van de individuele gebouwen wordt in de opmerkingen aangegeven van welke aandachtspunten op het gebied van veiligheid sprake is. In ieder geval wordt veiligheid bij géén schoolgebouwen als slecht beoordeeld.

Figuur 7: veiligheid

5.2 Financiën

Het thema financiën geeft inzicht in de exploitatielasten (onderhoud- en energiekosten) van de onderwijsgebouwen. Deze kosten zijn voor rekening van de schoolbesturen. Binnen de beoordeling wordt onderscheid gemaakt tussen de onderhoudslasten, waarbij gekeken wordt naar het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) van de komende 10 jaar, en energielasten, waarbij gekeken wordt naar de kosten van het afgelopen jaar. De kosten zijn vergeleken met een door ICSadviseurs opgestelde benchmark. De benchmark bevat schoolgebouwen van uiteenlopende bouwjaren uit heel Nederland en is daarmee een representatieve database. Figuur 3 maakt de beoordeling van de financiën op basis van de benchmark inzichtelijk. Voor de scholen KC St. Leonardus, KC De Zevenhoeven en KC Eigenwijze zijn voor zowel de energie- als onderhoudsgegevens geen informatie aangeleverd vanwege de aanstaande bouwplannen. Voor KC het Rinket is aangegeven dat geen MJOP (en daarmee onderhoudslasten) beschikbaar is voor het gebouw.

Figuur 8: Beoordeling van exploitatielasten van de scholen in Heemskerk

Energielasten

De energielasten van de onderwijsgebouwen zijn vastgesteld op basis van de meest recente jaarafrekeningen van het gas-, water- en elektraverbruik. Ook deze jaarlijkse lasten zijn afgezet tegen de gemiddelde energielasten uit de benchmark van ICSadviseurs, waarbij rekening is gehouden met de bouwjaren van de scholen.

Uit de factsheets blijkt dat van de in totaal 18 schoolgebouwen in het IHP, 4 gebouwen hoge energielasten kennen, terwijl 2 scholen conform de benchmark scoren. Daarentegen hebben 9 scholen relatief lage energielasten. In de praktijk zien we dat de energiekosten sterk afhankelijk zijn van het energiecontract van een school (langlopend contract of recent afgesloten), de hoeveelheid installaties in het gebouw en of de school zelf energie opwekt door middel van PV-panelen. In Heemskerk zien we geen definitieve trend gerelateerd aan de leeftijd van de gebouwen en het verbruik. Zes van de negen schoolgebouwen met lage energielasten zijn in gebruik sinds 2005. De andere drie zijn tussen de 40 en 60 jaar oud. De factsheets van de schoolgebouwen geven verder inzicht in de te verwachten onderhoudskosten en de energielasten van de gebouwen.

Onderhoudskosten

Voor de schoolgebouwen zijn de onderhoudskosten in beeld gebracht op basis van de verwachte onderhoudskosten zoals opgenomen in het MJOP. Deze bedragen zijn omgerekend naar een jaarlijks gemiddelde onderhoudslast per vierkante meter bruto vloeroppervlak. Dit gemiddelde is vervolgens afgezet tegen de gemiddelde onderhoudskosten uit de benchmark opgesteld door ICSadviseurs. Ook hierbij wordt rekening gehouden met het bouwjaar van de scholen. De besturen zijn gevraagd de kosten uit de Meerjarenonderhoudsplannen aan te leveren.

In totaal zijn er 6 van de 18 gebouwen in Heemskerk die hoger scoren op het gebied van onderhoudskosten dan het landelijk gemiddelde. Deze gebouwen kennen hoge onderhoudskosten aan onder andere installaties. Bij scholen van circa 20-25 jaar oud is dit in lijn der verwachting. In sommige gevallen is een substantiële investering nodig om de diverse moderne installaties te onderhouden, wat zich vertaalt tot een grootschalige uitgaves in het MJOP. Voor oudere gebouwen zijn hoge onderhoudskosten te verwachten voor de instandhouding van de bouwkundige onderdelen. Bij 7 scholen liggen de onderhoudskosten lager dan het landelijk gemiddelde. Dit kan mede komen omdat onder andere bij een aantal gebouwen het onderhoud wordt afgeschaald in aanloop naar de geplande nieuwbouw of renovatie, of dat juist net is geïnvesteerd in grote ingrepen waardoor de onderhoudskosten de komende jaren laag zijn. Op de factsheets zijn de uitgaves van het MJOP weergegeven en is ook per school zichtbaar wanneer een piek in het onderhoud verwacht wordt. De factsheets van de schoolgebouwen geven verder inzicht in de te verwachten onderhoudskosten en de energielasten van de gebouwen.

5.3 Leerlingontwikkeling

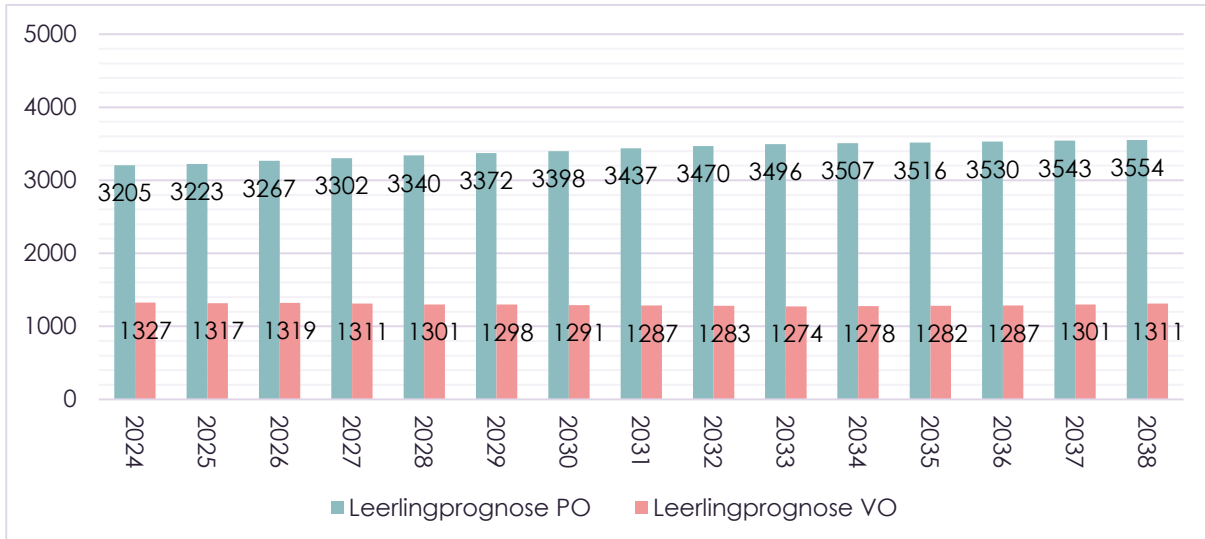
De gemeente Heemskerk heeft in 2023 leerlingprognoses laten opstellen voor het primair onderwijs en zijn als uitgangspunt meegenomen voor de planvorming in IHP. Deze prognoses zijn gebaseerd op de kaders zoals beschreven in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Heemskerk. Hierin zijn onder andere de huidige leerlingstromen (binnen buiten de gemeente) en de groei van scholen uit het recente verleden in meegenomen. Ook zijn zowel de harde als zachte woningbouwontwikkelingen in de verschillende deelgebieden in de verschillende deelgebieden meegenomen in de prognose. Voor het voortgezet onderwijs zijn de laatst beschikbare prognoses uit 2021 gebruikt. Onderstaand wordt de verwachte leerlingontwikkeling van Heemskerk in beeld gebracht.

De leerlingprognose is de basis voor de berekening van de normatieve ruimtebehoefte. In hoofdstuk 6 wordt verder ingegaan op de verhouding tussen de vraag en het aanbod op wijk- en schoolniveau.

Leerlingprognose

De opgestelde leerlingprognoses zijn hieronder weergegeven. Dit is onder andere gebaseerd op de voedingsgebieden van de scholen en bevat dus ook leerlingstromen van en naar Heemskerk. Figuur 9 laat zien dat in het basisonderwijs op gemeenteniveau een jaarlijks groei van het aantal leerlingen verwacht

wordt. De groei van het aantal leerlingen in het primair onderwijs tot en met 2038 wordt geschat op 349 leerlingen op gemeenteniveau. Voor het voortgezet onderwijs is volgens de laatst beschikbare prognose een stabiele trend zichtbaar zonder significante groei of krimp. Het is aannemelijk dat op termijn ook het voortgezet onderwijs zal groeien als de groei van het primair onderwijs doorzet zoals de prognoses weergeven.

Figuur 9: leerlingontwikkeling Heemskerk

In de opvolgende hoofdstukken wordt verder stilgestaan bij de prognoses op school- en wijkniveau.

Basisgeneratie

De basisgeneratie geeft de omvang weer van de 4- tot en met 11-jarigen plus 30% 12-jarigen voor de berekening van leerlingenprognoses in het primair onderwijs. In onderstaande tabellen worden de basisgeneratie voor het primair onderwijs in de gemeente Heemskerk weergegeven.

Wijk	Prognose →				Δ 2023 - 2038
	2023	2028	2033	2038	
Heemskerk Dorp	101	104	122	131	+ 30
Commandeurs & Marquette	160	187	207	202	+ 42
Hofland & O-wijk & Z-broek	453	482	512	519	+ 66
H-kerkerduin & Noorddorp	151	164	165	161	+ 10
Poelenburg & Oosterzij	463	461	454	452	- 11
N-broek & De Trompet	454	512	583	628	+ 174
Kerkbeek	219	243	256	254	+ 35
Assumburg	344	346	358	350	+ 6
Hoogdorp & Waterakkers	338	373	395	397	+ 59
Broekpolder	492	403	392	402	- 90
TOTAAL	3175	3275	3444	3496	+ 321

Woningbouwontwikkelingen

De prognose van deze basisgeneratie vloeit voort uit de demografische ontwikkelingen die zich in het verleden hebben voorgedaan, maar met name ook de aannames in groei en trends voor de toekomst. Een

belangrijk component daarvan zijn de woningbouwontwikkelingen. Onderstaande tabel toont de woningvoorraad per 2024 voor de verschillende gebieden in de gemeente Heemskerk.

Wijk	Prognose →				Δ 2023 - 2038
	2023	2028	2033	2038	
Heemskerk Dorp	1187	4226	1286	1313	+ 129
Commandeurs & Marquette	1126	1192	1242	1242	+ 212
Hofland & O-wijk & Z-broek	2772	2922	3034	3034	+ 262
H-kerkerduin & Noorddorp	790	795	795	795	+ 5
Poelenburg & Oosterzij	2428	2431	2431	2431	+ 3
N-broek & De Trompet	2499	2703	2908	3085	+ 586
Kerkbeek	1550	1550	1550	1550	0
Assumburg	2245	2340	2361	2361	+ 116
Hoogdorp & Waterakkers	1843	1914	1926	1926	+ 83
Broekpolder	1660	1660	1660	1660	0
TOTAAL	39428	40403	40921	41162	+ 1734

6. Kansen & knelpunten per wijk

Aan de hand van de inventarisatie op gebouwniveau zijn tijdens het IHP proces de kansen en knelpunten binnen (school)gebouwen en in de omgeving verkend. Hieruit is gebleken of dat er knelpunten bij gebouwen zijn die in het IHP een passende oplossing behoeven, of dat er beperkingen of juist koppelkansen met de ontwikkelingen in de omgeving zijn. In het IHP zijn op basis van de wijkindeling van Heemskerk de onderstaande gebieden gedefinieerd:

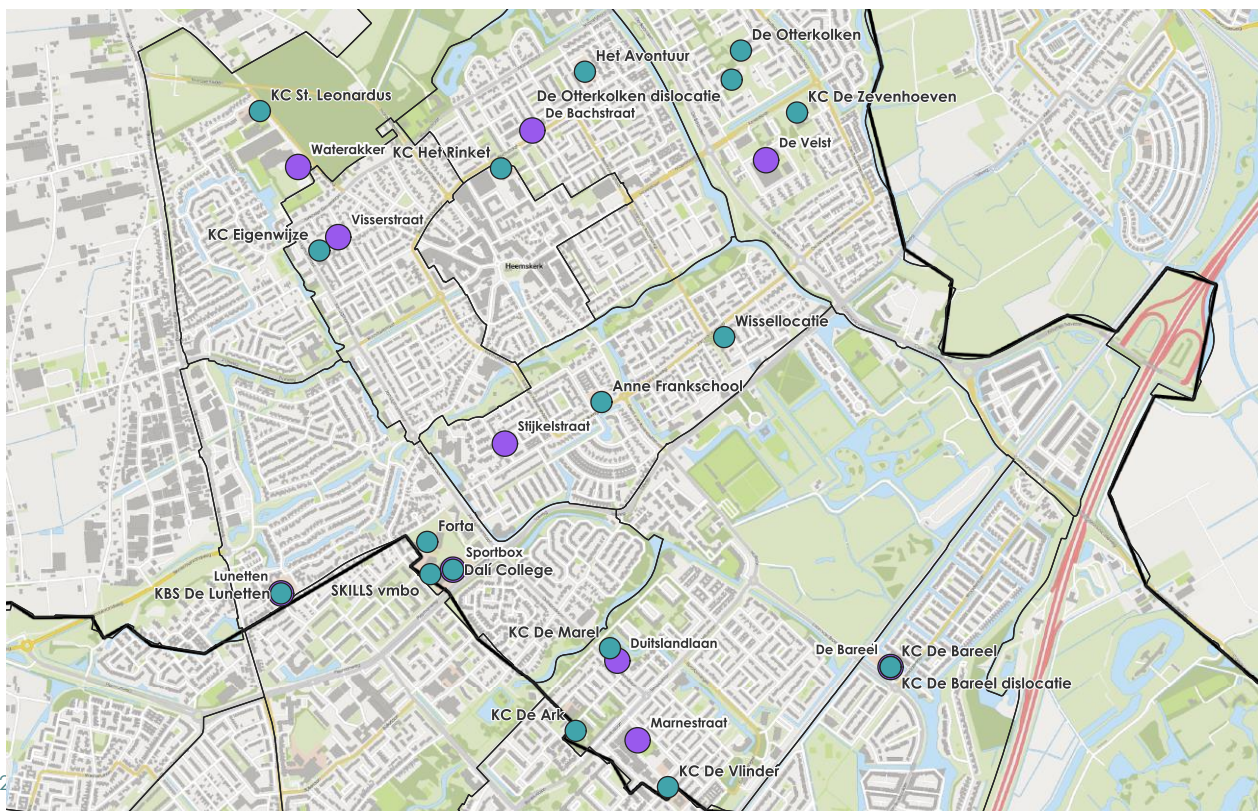
- Heemskerk-Dorp, Poelenbrug en Oosterzij, Commandeurs en Marquette, Kerkbeek;
- Noordbroek en de Trompet;
- Hoogdorp en Waterakkers, Assumburg;
- Hofland, Oosterwijk en Zuidbroek, Broekpolder.

Voor de gebiedsanalyse zijn kaarten opgesteld die een brede context schetsen van de wijken en lopende relevante ontwikkelingen, zoals woningbouw. De volledige kaarten zijn toegevoegd als bijlage 2 aan dit IHP. In deze hoofdrapportage is per gebied een beknopte kaart weergegeven met daarin de onderwijshuisvesting en de sportaccommodaties weergegeven. Het bewegingsonderwijs en de knelpunten en oplossingen daarvoor worden separaat behandeld in hoofdstuk 8.

In de volgende paragrafen worden de gebiedsanalyses en de aandachtspunten per gebied verder toegelicht. Hierin is de informatie die tijdens de inventarisatie is opgehaald gebundeld in stoplichtmodellen met daarin de beoordeling van het schoolgebouw, de financiële prestaties, het energieverbruik en de ruimtebehoefte. Voor de ruimtebehoefte zijn de volgende categorieën aangehouden:

- Groen: tekort van <math>< 55 \text{ m}^2 \text{ bvo}</math> (grenswaarde voor uitbreiding) tot een overschot van <math>< 120 \text{ m}^2 \text{ bvo}</math> (circa 1 lokaal)
- Oranje: overschot van >math>120 \text{ m}^2 \text{ bvo}</math>
- Rood: tekort van >math>55 \text{ m}^2 \text{ bvo}</math>

Het is van belang om te benoemen dat de ruimtebehoefte altijd een normatieve berekening is, en daarnaast ook een momentopname. Door (in)efficiënties in een gebouw, verhuur of het inzetten van ruimte voor andere maatschappelijke doeleinden kan ervoor zorgen dat een normatief overschot of tekort door een school niet als zodanig wordt ervaren.

6.1 Heemskerk-Dorp, Poelenbrug en Oosterzij, Commandeurs en Marquette, Kerkbeek

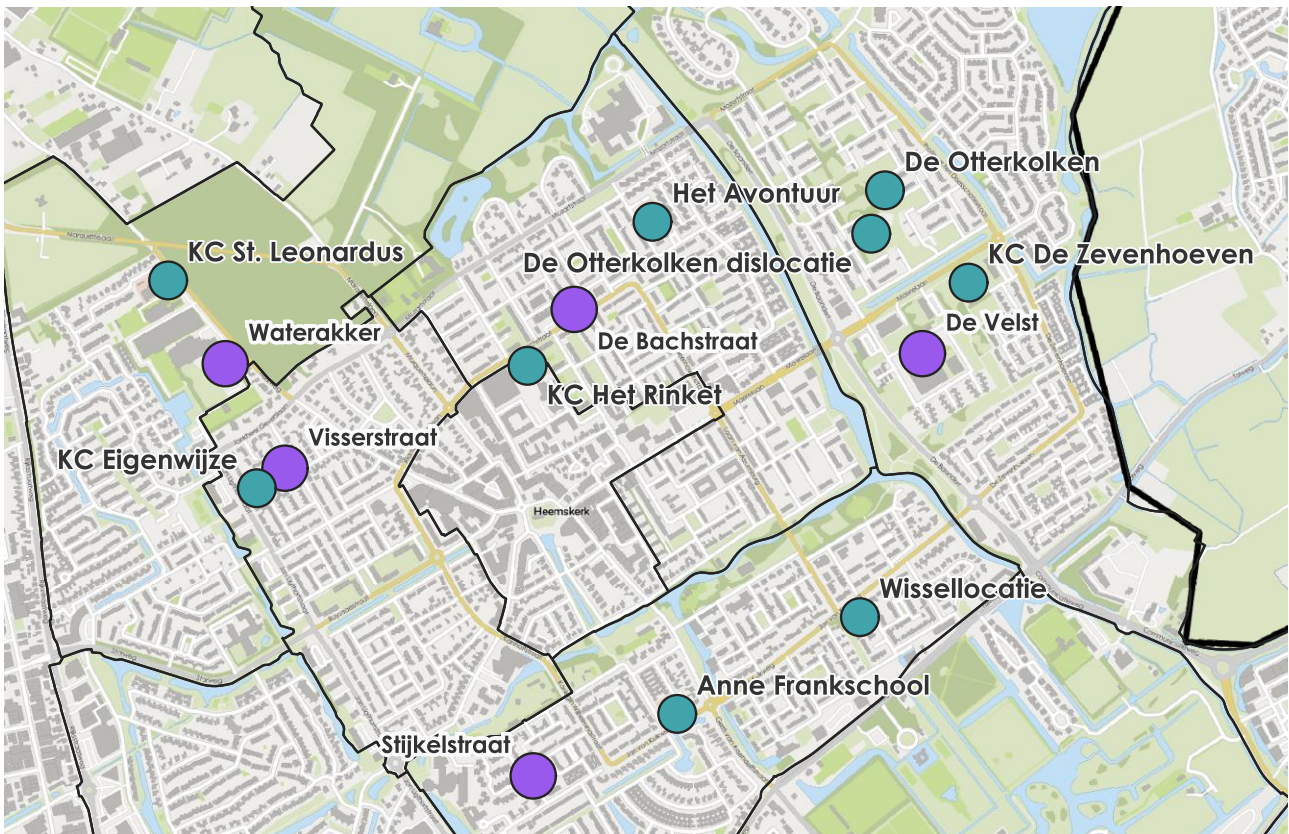
In de wijken Heemskerk-Dorp, Poelenbrug en Oosterzij, Commandeurs en Marquette en Kerkbeek zijn de onderstaande schoolgebouwen gevestigd:

- KC St. Leonardus
- KC Eigenwijze & Auris Prof. Van Gilseschool
- Het Avontuur
- KC het Rinket

Voor **KC St. Leonardus**, **KC Eigenwijze** en de **Auris Prof. Van Gilseschool** zijn lopende vernieuwingsplannen door de raad reeds vastgesteld. Gezien de voorgenomen nieuwbouwplannen zijn de locaties niet kwalitatief beoordeeld door de schoolbesturen.

In deze planvorming komt nieuwbouw voor **KC St. Leonardus** op de huidige locatie met een onderwijscapaciteit voor 400 leerlingen, in combinatie met de **Auris Prof. Van Gilseschool** en capaciteit voor (zorg)kinderopvang. Voor tijdelijke huisvesting van KC St. Leonardus worden alle mogelijkheden, anders dan de huur van noodlokalen, benut om de opgave te beperken. De inzet van noodlokalen wordt pas overwogen als blijkt dat geen andere adequate alternatieven beschikbaar zijn.

KC Eigenwijze is een dislocatie van Het Avontuur. In dit project wordt een deel van het bestaande gebouw gerevitaliseerd, een ander gedeelte wordt nieuw gebouwd en ten slotte wordt een deel van het gebouw gesloopt. Er wordt een onderwijscapaciteit gerealiseerd voor 153 leerlingen. Tijdens de bouw kan KC Eigenwijze in het huidige gebouw blijven. De Van Gilseschool en NSDSK dienen tijdens de bouw elders ondergebracht te worden. Dit komt verder aan bod bij de besluitvorming voor tijdelijke huisvesting in hoofdstuk 7.

Een aandachtspunt voor KC St. Leonardus en KC Eigenwijze is de beschikbare capaciteit. KC St. Leonardus zou volgens de prognoses op lange termijn meer groeien dan de capaciteit waarvoor wordt gebouwd. Bij KC Eigenwijze wordt extra capaciteit gerealiseerd om de school te kunnen laten groeien naar een gezonde exploitabele school, en daarbij mogelijk normatieve ruimtetekorten uit de omgeving op kan vangen.

Het Avontuur is een relatief nieuwe school en technisch in goede staat. Een aandachtspunt in deze school is de normatieve leegstand. Volgens de prognoses van de gemeente blijft de leerlingontwikkeling op de school stabiel op circa 100 leerlingen, terwijl de school een capaciteit heeft van 232 leerlingen. Daarmee is er een normatief ruimteoverschot van circa 650 m² bvo op deze locatie. Het schoolbestuur heeft in hun eigen prognoses een groeiverwachting. Het is daardoor van belang dat de leerlingontwikkeling de komende jaren gemonitord wordt.

Het Avontuur (2011)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energieelast		Onderhoudslast	
Energieverbruik:			
Vraag & aanbod 2030:			

Op de locatie van **KC het Rinket** is naast het regulier onderwijs ook de taalklas De Fakkel aanwezig waar het nieuwkomersonderwijs verzorgd wordt. Het gebouw is verouderd en in het vorige IHP is op basis van de matige technische staat bepaald dat de school in 2026 toe zou zijn aan vervangende nieuwbouw. Voor wat betreft de ruimtebehoefte wordt voor de NT2-leerlingen de SBO ruimtenorm aangehouden van 7,35 m² bvo per leerling, dit is passend bij de manier waarop voor deze groep les wordt gegeven. Met de huidige leerlingaantallen is het gebouw inclusief de tijdelijke huisvesting passend bij de vraag, maar er is geen ruimte voor extra aanbod voor nieuwkomers- en asielzoekersonderwijs. Deze huidige tijdelijke huisvesting wordt bekostigd door de gemeente Velsen/het COA vanwege de asielzoekerskinderen op de boot in Velsen.

KC het Rinket (1971)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energieelast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Gemiddeld			
Vraag & aanbod 2030:			

De **gymzaal Bachstraat** is zoals in het vorige IHP beschreven in technisch matige staat en het gebouw heeft problemen gerelateerd aan het grondwater niveau. De kleedruimte ligt lager en heeft daardoor vochtproblemen. In het vorige IHP is opgenomen dat de gymzaal na 2024 toe zou zijn aan een technische ingreep in de vorm van renovatie of nieuwbouw.

Daarnaast is in dit gebied de **gymzaal Visserstraat** en **sportthal Waterakkers** aanwezig. In het vorige IHP is hiervoor beschreven dat gezien de beperkte benutting van gymzaal Visserstraat onderzoek gedaan zou kunnen worden naar het afstoten van de accommodatie in combinatie met het optimaliseren van het gebruik van sportthal Waterakkers.

6.2 Noordbroek en de Trompet

Binnen de wijk Noordbroek en de Trompet zijn 2 reguliere scholen aanwezig:

- KC De Zevenhoeven
- De Otterkolken + dislocatie

Naast de reguliere scholen heeft **Heliomare** (speciaal onderwijs) een eigen locatie gelegen bij sportaccommodatie De Velst. Dit is een relatief nieuwe school, opgeleverd in 2017. Van de sportaccommodatie gebruikt Heliomare één zaaldeel en is één zaaldeel bedoeld voor het regulier bewegingsonderwijs.

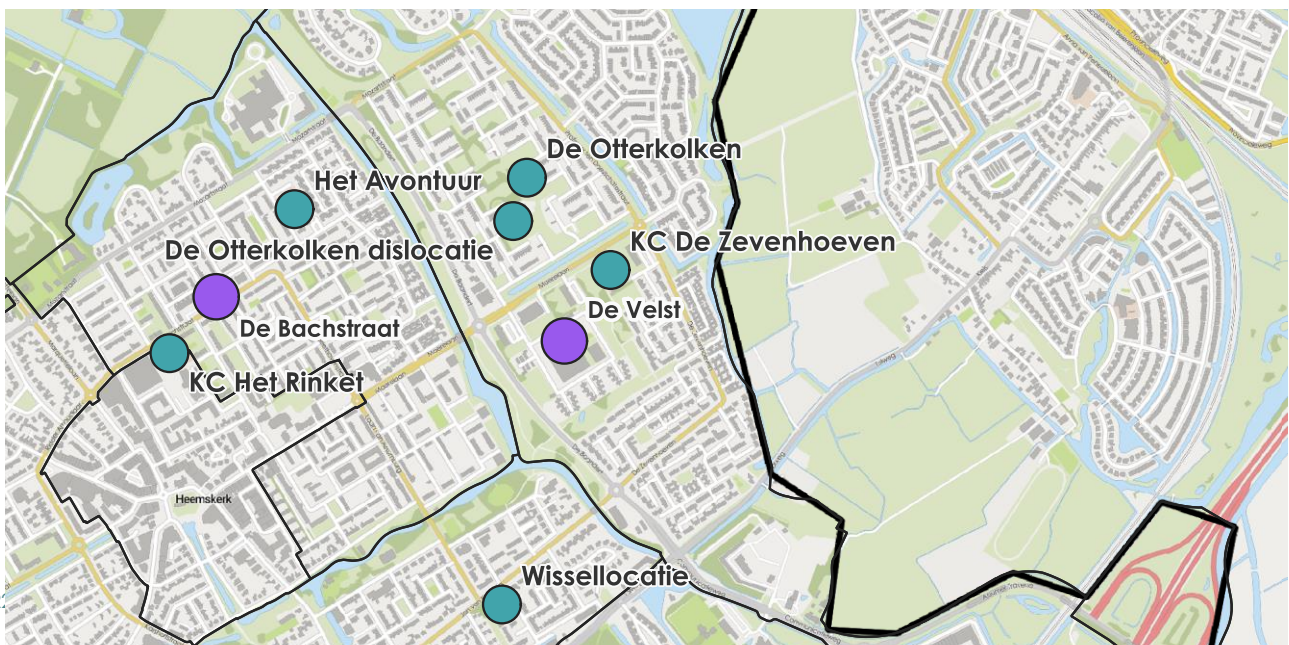
KC De Zevenhoeven is een verouderde school uit 1960 en was in het vorige IHP voorzien voor een huisvestingsingreep in 2027. Naast de nieuwbouw van de school wilt de gemeente aan deze locatie woningbouw toevoegen. De wens van de gemeente is om op korte termijn te starten met deze integrale ontwikkeling. De gemeenteraad heeft ingestemd met het stedenbouwkundig plan in juni 2022. Dit stedenbouwkundig plan is vervolgens juridisch vertaald in het bestemmingsplan en is in december 2023 vastgesteld door de raad. Dit biedt ruimte om eerder te starten met de ontwikkeling dan waar het vorige IHP vanuit ging. Daarmee wordt ook aan de wens voldaan om woningbouw te realiseren in verband met de krapte op de woningmarkt. In de planvorming wordt rekening gehouden met nieuwbouw voor 250 leerlingen, dat betekent dat de nieuwbouwcapaciteit volgens de laatste planvorming met 50 leerlingen afneemt ten opzichte van de huidige accommodatie. Voor KC De Zevenhoeven is op dit moment nog geen voorziening voor tijdelijke huisvesting opgenomen in de planvorming. Aangezien de nieuwbouw van De Zevenhoeven op dezelfde plek komt is er met betrekking tot deze ontwikkeling ook voor De Zevenhoeven tijdelijke huisvesting benodigd in de periode van sloop tot en met ingebruikname van het nieuwe schoolgebouw.

KC De Zevenhoeven (1960)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energielast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Zeer zuinig			
Vraag & aanbod 2030:			

De Otterkolken bestaat uit een hoofdlocatie uit 1969 en een dislocatie uit 1970. Op deze school is de technische staat, de functionaliteit en het binnenklimaat matig tot redelijk. In de afgelopen jaren is de school gegroeid en zijn daarvoor tijdelijke huisvestingsunits geplaatst bij de hoofdlocatie om deze groei op te vangen. Volgens de prognoses blijft de school doorgroeien waarbij in 2030, ook met de noodlokalen, nog een tekort zou zijn van 247 m² bvo.

De Otterkolken (1969)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energielast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Zuinig			
Vraag & aanbod 2030:			

Sportaccommodatie De Velst is relatief nieuw (2016) en bestaat uit één zaaldeel in gebruik door Heliomare en één zaaldeel in gebruik voor het regulier bewegingsonderwijs.

6.3 Hoogdorp en Waterakkers, Assumburg

In de wijken Hoogdorp en Waterakkers en Assumburg zijn de onderstaande primair onderwijs scholen aanwezig:

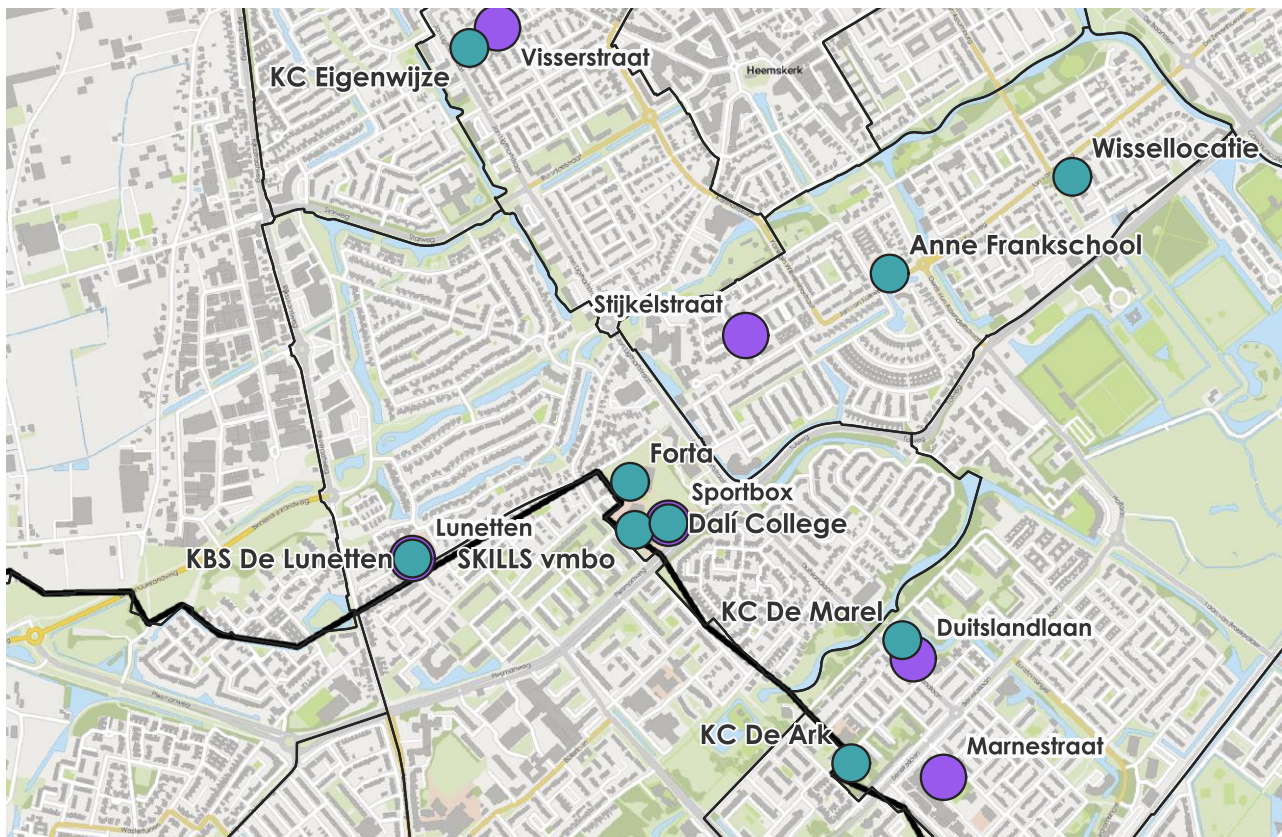
- De Lunetten
- Anne Frankschool
- Wissellocatie IHP (Willem van Coulsterstraat)

Daarnaast zijn in dit gebied op één campus de onderstaande locaties van het voortgezet onderwijs van SVOK gevestigd:

- Forta
- SKILLS vmbo
- Dalí college

KBS De Lunetten is gehuisvest in een relatief nieuw schoolgebouw uit 2008 en is gevestigd aan de rand van Heemskerk, op de grens met Beverwijk. De school heeft dan ook zowel veel leerlingen uit Heemskerk als Beverwijk. Volgens de prognoses wordt op termijn een fors normatief ruimtetekort verwacht. De school beschikt over een eigen **gymzaal**.

Kath BS De Lunetten (2008)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energieelast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Onzuinig			
Vraag & aanbod 2030:			

De **Anne Frankschool** is gehuisvest in een ouder gebouw uit 1970 en maakt daarnaast op dit moment gebruik van twee lokalen in de Willem van Coulsterstraat om de normatieve ruimtetekorten op te vangen. Volgens de leerlingprognoses blijven de normatieve tekorten aanhouden. De beoordeling van het schoolgebouw is redelijk tot matig.

Anne Frankschool (1970)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energielast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Paris Proof			
Vraag & aanbod 2030:			

De **Wissellocatie IHP** is een schoolgebouw aan de Willem van Coulsterstraat en in eigendom van de gemeente. De locatie is bestemd als wissellocatie voor de bouwprojecten in het IHP. Op dit moment is het gebouw tijdelijk ingebruikgegeven aan Heliomare, de Anne Frankschool en Welschap kinderopvang.

Willem van Coulsterstraat (1967)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energielast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Zeer zuinig			
Vraag & aanbod 2030:			

De **gymzaal Stijkelstraat** is zoals in het vorige IHP beschreven in technisch matige staat en daarvoor is tevens in het vorige IHP opgenomen dat vervangende nieuwbouw na 2024 aan de orde zou zijn.

Het voortgezet onderwijs van Heemskerk is gevestigd op een campus binnen dit gebied en bestaat uit de scholen **Forta, SKILLS vmbo** en het **Dalí College** samen met de **Sportbox** als sportaccommodatie voor het VO. Zowel Forta als SKILLS vmbo zijn gehuisvest in relatief nieuwe gebouwen uit respectievelijk 2007 en 2008. Het Dalí College is een ouder gebouw, maar daar is een revitalisatie uitgevoerd die in 2024 wordt opgeleverd om de levensduur van het oudste bouwdeel te verlengen. De technische en functionele staat van de voortgezet onderwijs gebouwen is daarmee redelijk tot goed.

Forta (2007)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energielast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Zuinig			
Vraag & aanbod 2030:			

Volgens de normatieve ruimtebehoefteberekening is op de locatie Forta (administratieve hoofdlocatie met de grootste vaste voet) een normatief ruimtetekort aanwezig. Daarnaast zouden volgens de normatieve berekeningen bij het Dalí college en SKILLS vmbo grote ruimteoverschotten zijn. Door het schoolbestuur is aangegeven dat beide gebouwen ongunstige bruto-netto factoren hebben waardoor dit normatieve overschot niet als zodanig wordt ervaren.

SKILLS vmbo (2008)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energielast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Zeer zuinig			
Vraag & aanbod 2030:			

Dalí College (1980)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energielast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Gemiddeld			
Vraag & aanbod 2030:			

Daarnaast biedt SVOK ook Internationale Schakelklas (ISK) onderwijs aan, deze leerlingen zijn ingeschreven bij SKILLS. Op dit moment past het ISK aanbod binnen de capaciteit van het SKILLS vmbo, maar wordt ook uitgeweken naar de andere locaties om dit type onderwijs te verzorgen.

6.4 Hofland, Oosterwijk en Zuidbroek, Broekpolder

In de wijken Hofland, Oosterwijk en Zuidbroek en Broekpolder zijn de onderstaande scholen aanwezig:

- KC De Marel
- KC De Ark
- KC de Bareel + dislocatie
- KC de Vlinder

KC De Marel is een gehuisvest in een gebouw uit 2009 en is recent uitgebreid met 216 m² bvo om te voldoen aan de extra vraag op deze locatie. De technische staat van het gebouw is goed, al is door het schoolbestuur aangegeven dat er problemen zijn met het binnenklimaat. Volgens de leerlingprognoses zou de school verder doorgroeien waarbij in 2030 een tekort zou zijn van 80 m² bvo.

KC De Marel (2009)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energieelast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Zuinig			
Vraag & aanbod 2030:			

KC De Ark is een relatief kleine school van circa 100 leerlingen en is gehuisvest in een schoolgebouw uit 1968. Met dit leerlingaantal valt de school onder de instandhoudingsnorm van de gemeente, op basis van gemiddelde schoolgroottes wordt deze school door het schoolbestuur in stand gehouden. Het schoolgebouw laat haar veroudering zien, de technische staat en het binnenklimaat zijn slecht beoordeeld. Het schoolbestuur heeft ervoor gekozen om op korte termijn zelf te investeren in verduurzaming en het binnenklimaat van deze school, in combinatie met een toegekende vangnetsubsidie. Normatief heeft de school volgens de leerlingprognoses een leegstand van circa 371 m² bvo in 2030. In de praktijk wordt deze leegstand niet ervaren doordat er in kleine groepen les wordt gegeven, een deel van de lokalen wordt verhuurd aan KC-partners en er is aangegeven dat het oude gebouw relatief inefficiënt is ingedeeld.

KC De Ark (1968)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energieelast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Zeer zuinig			
Vraag & aanbod 2030:			

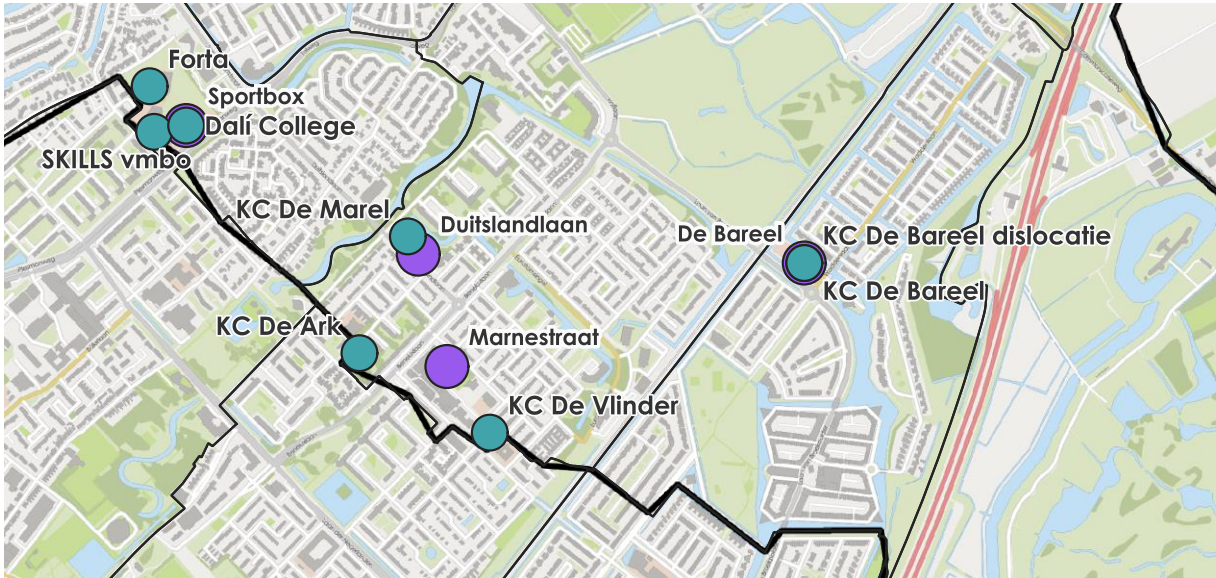
KC de Vlinder is een school van circa 180 leerlingen en gehuisvest in een gebouw uit 2009. Volgens prognoses groeit de school licht, de normatieve berekening laat een leegstand zien van circa 501 m² bvo in het gebouw op middellange termijn. Technisch, functioneel en in het binnenklimaat is het gebouw goed beoordeeld. In de praktijk wordt het gebouw beter benut met verschillende maatschappelijke functies dan waar de normatieve berekening vanuit gaat.

KC de Vlinder (2009)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energieelast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Zeer zuinig			
Vraag & aanbod 2030:			

KC de Bareel bestaat uit een hoofd- en dislocatie met een bouwjaar van respectievelijk 2007 en 2009. De school beschikt tevens over een eigen **gymzaal**. De gebouwen worden goed beoordeeld. Volgens de prognoses zouden op de korte termijn de leerlingaantallen afnemen, en daarna (vanaf 2030) weer toenemen. Op termijn is een normatieve leegstand aanwezig van circa 700 m² bvo. Ook voor deze school geldt dat het gebouw in de praktijk beter benut wordt met verschillende maatschappelijke functies dan waar de normatieve berekening vanuit gaat.

KC de Bareel (2007)			
Techn.	Funct.	Bin. Klim.	Veiligh.
Energieelast		Onderhoudslast	
Energieverbruik: Gemiddeld			
Vraag & aanbod 2030:			

De **gymzalen Duitslandlaan** en **Marnestraat** zijn verouderd. In het vorige IHP werd rekening gehouden met het mogelijk afstoten van één van deze zalen in verband met de normatieve overcapaciteit voor het bewegingsonderwijs, en één van de zalen vernieuwen na 2024.

7. Oplossingsrichtingen

In de voorgaande hoofdstukken zijn verschillende kansen en knelpunten benoemd op school- en wijkniveau. Op basis van de geconstateerde knelpunten zijn de onderstaande zeven kernopgaven voor het IHP geformuleerd:

1. Verdelen van de groeiopgave;
2. Perspectief voor verouderde schoolgebouwen;
3. Realiseren van voorzieningen voor inclusief onderwijs;
4. Voldoende huisvesting voor nieuwkomers- en asielzoekersonderwijs;
5. Uitvoeren huisvestingsprojecten;
6. Efficiënte inzet van tijdelijke huisvesting;
7. Verduurzamingsopgave bestaande portefeuille.

In de opvolgende paragrafen wordt per kernopgave de beoogde oplossingsrichting of -richtingen beschreven.

7.1 Verdelen van de groeiopgave

In de visie op onderwijshuisvesting is beschreven dat de onderwijscapaciteit op wijkniveau op peil wordt gehouden, en daarom niet (tijdelijk) wordt uitgebreid als op een andere school in de omgeving nog voldoende capaciteit aanwezig is. Daarnaast wordt met het aannemen van leerlingen rekening gehouden met de maximale capaciteit van het schoolgebouw. Als dit op wijkniveau wringt gaan gemeente en schoolbesturen op zoek naar de best mogelijke oplossing. Dat betekent een gezamenlijke opgave voor de gemeente en schoolbestuur om efficiënt om te gaan met de beschikbare en benodigde capaciteit voor onderwijshuisvesting. Thuis-nabij onderwijs voor alle kinderen in Heemskerk is hiermee het streven.

Het verdelen van de groeiopgave van het primair onderwijs in Heemskerk bestaat uit de volgende onderdelen:

- Gezamenlijke opgave: aannamebeleid op schoolniveau
- Bij een te verwachten overschrijding van de normatieve capaciteit op schoolniveau worden in het IHP de volgende verkenningen gedaan om een passende oplossingsrichting te vinden:
 - Toets op uitwijkmogelijkheden naar beschikbare capaciteit in de omgeving;
 - Toets op het voedingsgebied van de school om de impact van het aannamebeleid in te schatten;

- Verkenning van de mogelijkheden om extra capaciteit toe te voegen bij lopende of voorziene huisvestingsingrepen.
- Als de leerlinggroei in een wijk niet opgevangen kan worden bij een school met leegstand of bij een lopende of voorziene huisvestingsingreep kan een uitbreiding van scholen alsnog nodig zijn.

Aannamebeleid

Een aantal scholen in Heemskerk (KC St. Leonardus, Anne Frankschool en De Lunetten) zijn gestart met het hanteren van een aannamebeleid op basis van postcodes. Het doel van het aannamebeleid is tweeledig:

- Een significant deel van de kinderen woont ruim buiten de omgeving van de school, door een aannamebeleid op basis van postcodes toe te passen worden reisbewegingen beperkt, gaan kinderen meer thuisnaar school en helpt om segregatie tussen scholen tegen te gaan.
- Scholen nemen een strategisch uitgangspunt aan voor hun maximale grootte: niet groter dan de normatieve capaciteit van het schoolgebouw met een gezonde (exploitabele) schoolgrootte om ongewenste (kleine) dislocaties of kostbare uitbreidingen te voorkomen.

De gemeente Heemskerk ondersteunt het voorgestelde aannamebeleid op deze scholen en pleit voor het gemeentebreed toepassen van dit beleid. De betrokken schoolbesturen hebben in het OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) bevestigd dat zij positief tegenover het beleid staan en hebben aangegeven hier gezamenlijk invulling aan te willen geven. Er zal een projectgroep worden samengesteld (gemeente en schooldirecteuren) om hier een vervolg aan te geven. De gemeente neemt het eerste initiatief.

Het uitvoeren van het aannamebeleid zal uiteindelijk invloed hebben op de verdeling van de leerlingstromen in Heemskerk en daarmee ook op termijn de leerlingprognoses. Periodiek zullen de leerlingprognoses geactualiseerd worden om de effecten van het beleid in kaart te brengen. Indien in de toekomst als gevolg van dit beleid alle de scholen in een bepaalde omgeving vollopen en op wijkniveau extra capaciteit nodig blijft, dient alsnog een passende oplossing voor het ruimtetekort gerealiseerd te worden.

Op dit aannamebeleid geldt de uitzondering dat het niet geldt voor onderwijsvoorzieningen met een regionale of gemeentebrede functie. In Heemskerk zijn dat het voortgezet onderwijs en het speciaal onderwijs. Desondanks geldt ook voor deze voorzieningen dat bij een extra ruimtevraag altijd de afweging gemaakt wordt of dat uitbreiding de meest wenselijke oplossing is, of dat ook andere oplossingen mogelijk zijn zoals een (dis)locatie binnen of buiten Heemskerk.

In het IHP sorteren we op huisvesting voor op de effecten van het aannamebeleid door voorziene groei op wijkniveau te verdelen onder de scholen in de wijken.

Scholen met een normatief ruimtetekort

De onderstaande scholen hebben op dit moment of krijgen naar verwachting volgens de meest actuele leerlingprognoses op termijn te maken met een normatief ruimtetekort.

- De Otterkolken
- KC het Rinket (indien extra NT2 instroom zich voordoet na implementatie spreidingswet)
- KC St. Leonardus
- KC De Marel
- Anne Frankschool
- De Lunetten
- Forta
- Heliomare

Een aandachtspunt is dat de meest recente leerlingprognoses zijn gebaseerd op de groei van de afgelopen jaren, daarin is het nog op te zetten aannamebeleid nog niet verwerkt. Door ook te kijken naar de basisgeneratie binnen de wijk kan de afweging gemaakt worden of het nodig zal zijn een individuele schoollocatie uit te breiden.

In bijlage 3 wordt per school op basis van de 3 eerder benoemde verkenningen (uitwijkmogelijkheden, voedingsgebied, extra capaciteit bij voorziene projecten) uiteengezet wat de mogelijke en wenselijke oplossingsrichtingen zijn om het normatief ruimtetekort op te lossen. In deze hoofd rapportage worden de uitkomsten kort toegelicht.

Voor **De Otterkolken** constateren we dat de school in de afgelopen jaren een forse groei heeft doorgemaakt, waarbij ook volgens de huidige prognoses de groei door blijft zetten. Met het eerder benoemde aannamebeleid kan dit in de toekomst tot een andere verdeling leiden. In de basisgeneratie constateren we dat de wijk zelf ook groeit, en op lange termijn extra capaciteit nodig zou zijn als de volledige basisgeneratie gehuisvest zou worden in de bestaande capaciteit. KC De Zevenhoeven is in dezelfde wijk een nieuwbouwproject dat op korte termijn start, waar aanpassingen in de planvorming nog mogelijk zijn. Daarnaast wordt ook voor woningbouw in deze wijk nieuwbouw gerealiseerd op een locatie die dicht bij de Zevenhoeven ligt dan bij De Otterkolken. Om het voorziene ruimtetekort op wijkniveau op te vangen gaan we daarom uit van het aanpassen van de planvorming voor KC De Zevenhoeven, waarbij we uit gaan van een capaciteit van 300 leerlingen in plaats van 250 leerlingen om de groei in de wijk op te vangen en tevens voldoende frictieleegstand te realiseren. KC De Zevenhoeven heeft in de huidige situatie al een normatieve capaciteit voor 300 leerlingen (1710 m² bvo onderwijscapaciteit). De Otterkolken heeft in haar permanente capaciteit ruimte voor 316 leerlingen (inclusief de dislocatie). Samen zou dit voldoende moeten zijn om de basisgeneratie in deze wijk volledig te huisvesten.

Het sturen op leerlingstromen in deze wijk zal tijd vragen. Daarnaast vraagt het om meer dialoog en samenwerking tussen de scholen en schoolbesturen aanwezig in deze wijk. Bij De Otterkolken zijn in 2023 twee tijdelijke lokalen gerealiseerd met een vergunningsperiode voor 10 jaar. Gedurende deze periode kunnen deze lokalen in stand gehouden worden zodat de capaciteit van De Otterkolken tijdelijk verhoogd blijft om de samenwerking in de komende jaren te versterken, en de effecten van het aannamebeleid te monitoren.

De scholen **KC het Rinket** en **Het Avontuur** zijn gelegen in dezelfde wijk. Voor KC het Rinket geldt dat er op dit moment voldoende capaciteit aanwezig is, maar er geen capaciteit meer is om extra nieuwkomersonderwijs bij De Fakkelt aan te bieden in het geval dat deze groep (verwacht of onverwacht) toeneemt. Daarnaast is KC het Rinket een relatief oud gebouw en was in het vorige IHP op korte termijn gepland voor vervangende nieuwbouw. Bij Het Avontuur is echter normatieve leegstand aanwezig, daar ligt een kans om deze ruimte beter te benutten. Voor KC het Rinket gaan we daardoor uit van een clustering van deze school op de locatie van Het Avontuur, waarbij de bestaande leegstand maximaal benut wordt.

Daarnaast is binnen KC het Rinket het nieuwkomersonderwijs en het huidige asielzoekersonderwijs van De Fakkelt gevestigd. Een businesscase op korte termijn moet verder richting geven aan de meest wenselijke oplossingsrichting voor de huisvestingsvraagstukken in die spelen in dit gebied. De businesscase dient ten minste in te gaan op het volgende:

- Bundelen van scholen en/of voorzieningen (Het Rinket, De Fakkelt, Het Avontuur en gymzaal);
- Verkennen van de mogelijkheden om Het Rinket en Het Avontuur uiteindelijk als scholen samen te voegen, in plaats van 2 verschillende scholen onder één dak;
- Onderzoek naar de meest wenselijke oplossingsrichting voor het huisvesten van De Fakkelt. Scenario's om naast de clustering met Het Rinket en Het Avontuur te onderzoeken zijn onder andere:
 - Het realiseren van extra lokalen (al dan niet semipermanent) in combinatie met de nieuwbouw van de gymzaal Bachstraat;
 - Verhuizen van De Fakkelt naar een andere school met normatieve leegstand, of andere locatie binnen Heemskerk omdat de leerlingen niet strikt wijkgebonden zijn. Een aandachtspunt voor deze denkrichting is de expertise vanuit het huidige leerkrachtenteam bij de huidige locatie.

Voor **KC St. Leonardus** heeft de gemeenteraad ingestemd met de planvorming voor een nieuw schoolgebouw voor 400 leerlingen. Volgens de prognoses zou de school op lange termijn toegroeien naar 418 leerlingen. Het eerder benoemde postcode aannamebeleid zorgt waarschijnlijk voor meer instroom bij KC Eigenwijze, KC het Rinket en Het Avontuur. Voor deze school houden we in het IHP dan ook vast aan de capaciteit voor 400 leerlingen.

Bij **KC De Marel** zou volgens de prognoses op termijn een normatief ruimtetekort ontstaan. Er is voldoende capaciteit op wijkniveau aanwezig voor het huisvesten van alle leerlingen. Bij KC De Ark en KC de Vlinder is sprake van normatieve leegstand, waar de benodigde capaciteit opgevangen zou kunnen worden. In deze wijk sturen we daarom op de beschikbare ruimte bij scholen in de directe omgeving.

De **Anne Frankschool** hanteert een aannamebeleid op basis van postcodes om uiteindelijk weer te passen binnen de maximale capaciteit van het huidige gebouw. Een tweede locatie op afstand, zoals nu het geval is, is voor de school geen wenselijke situatie. Deze centraal gelegen school trekt relatief evenredig leerlingen aan uit de omliggende wijken. Het aannamebeleid zorgt daardoor waarschijnlijk voor een evenredige instroom bij de scholen in de omliggende wijken waar nog leegstand is. In het IHP gaan we voor deze school niet uit van een wijziging in de beschikbare capaciteit.

Voor **KBS De Lunetten** is aangegeven dat de school bezig is om meer te sturen op de instroom van de leerlingen om binnen de bestaande capaciteit te kunnen blijven. Op dit moment heeft de school normatief een ruimtetekort op basis van de capaciteit in m²'s bvo. Bij het realiseren van dit schoolgebouw zijn tussen de gemeente en het schoolbestuur afspraken gemaakt over de invulling van de beschikbare capaciteit waardoor het gebouw in de praktijk meer leerlingen kan huisvesten dan de m²'s bvo zouden suggereren. De school heeft zelf geen groei doelstelling en wil de beschikbare capaciteit maximaal benutten. In het IHP gaan we daarom voor deze school niet uit van een wijziging van de beschikbare capaciteit, maar is het van belang om de leerlingontwikkeling in relatie tot de implementatie van het aannamebeleid te monitoren. Indien als gevolg van dit beleid de scholen in de omgeving (ook in Beverwijk) vollopen en op wijkniveau extra capaciteit nodig blijft, dient deze beslissing heroverwogen te worden.

Voor het **voortgezet onderwijs** is een normatief ruimtetekort aanwezig op de locatie **Forta**. Daarnaast is op de locaties **Dalí** en **SKILLS** en fors normatief ruimteoverschot aanwezig. De normatieve tekorten van het reguliere onderwijs op de locatie Forta worden deels binnen het gebouw opgevangen, maar ook binnen de andere gebouwen op de voortgezet onderwijs campus. De locatie SKILLS huisvest circa 100 ingeschreven ISK leerlingen, op basis van de normatieve berekening is voldoende capaciteit op de locatie aanwezig om eventuele groei van deze groep op te vangen als gevolg van de spreidingswet. Inhoudelijk kan SVOK de overweging maken om bij een groei van deze doelgroep de leerlingen te spreiden over de SVOK-locaties, zodat de verhouding tussen reguliere leerlingen en ISK leerlingen in balans is. Indien de ruimte vraag van deze doelgroep toeneemt blijven SVOK en de gemeente in gesprek over het huisvesten van deze doelgroep.

Door SVOK is aangegeven dat de normatieve ruimteoverschotten op de locaties SKILLS en Dalí niet als zodanig ervaren worden. De gebouwen zouden relatief ongunstige bruto-netto verhoudingen hebben, waardoor er minder bruikbare capaciteit aanwezig is.

In het IHP gaan we niet uit van een wijziging van de capaciteit voor het voortgezet onderwijs. Op termijn dienen de prognoses voor het VO geactualiseerd te worden om opnieuw te toetsen in hoeverre de groei die op dit moment verwacht wordt voor het voor het primair onderwijs uiteindelijk impact heeft op de beschikbare capaciteit binnen het VO.

Heliomare heeft op basis van haar eigen prognoses aangegeven dat hun doelgroep groeit en zij behoefte hebben aan extra capaciteit. Ondanks de doordecentralisatie bij Heliomare, waarmee de wettelijke taak van voldoende huisvesting bij de organisatie zelf is gekomen, is het vanuit inhoudelijke overwegingen en het signaleren van synarchiekansen wenselijk om in het IHP richting te geven aan een oplossing. Hier wordt verder bij stilgestaan bij de kernopgave "realiseren van voorzieningen voor inclusief onderwijs".

7.2 Perspectief voor verouderde schoolgebouwen

In het vorige IHP zijn 3 verouderde schoolgebouwen (De Otterkolken uit 1969, Anne Frankschool uit 1970 en KC de Ark uit 1968) niet opgenomen in de toenmalige fasering. Vanwege andere prioriteiten en lokale ontwikkelingen zijn deze scholen niet in aanmerking gekomen voor een huisvestingsingreep in het IHP. De leeftijd van de gebouwen en de technische staat geven echter een aanleiding om binnen het IHP een perspectief te schetsen voor deze schoolgebouwen.

Voor De Otterkolken is door schoolbestuur Tabijn aangegeven dat de technische staat van deze school slechter is dan KC het Rinket, en zij op dit vlak een hogere prioriteit zien om hoge onderhoudskosten te voorkomen. Tegelijkertijd zijn er, zoals in de vorige paragraaf beschreven, mogelijkheden bij KC het Rinket om op een slimme manier om te gaan met de bestaande leegstand in Het Avontuur en daardoor bij nieuwbouw minder capaciteit te realiseren. De uitwerking hiervoor vergt tijd, daardoor temporiseren we deze ontwikkeling naar fase 2 van het huidige IHP waarbij direct wordt begonnen met de businesscase voor dit project om de verdere uitwerking te verkennen. Gezien de staat van het gebouw en de te verwachten onderhoudskosten is het daarom wenselijk om een **revitalisatie van De Otterkolken** uit te voeren in fase 1. De gemeente draagt hierbij 30% van het nieuwbouwbudget bij aan de technisch noodzakelijke ingrepen, waarbij het doel wordt gesteld voor een levensduurverlenging van 20 jaar. Hiermee wordt ook de noodzaak voor volledige (ver)nieuwbouw uitgesteld. Zoals in het visiehoofdstuk beschreven wordt in de initiatieffase van deze ontwikkeling een businesscase opgesteld om de (financiële) haalbaarheid van de revitalisatie verder uit te werken.

KC De Ark gaat op korte termijn zelf investeren in binnenklimaat en aanverwante zaken ten behoeve van verduurzaming in combinatie met de toegekende vangnetsubsidie. Het schoolbestuur kiest ervoor om deze relatief kleine school in stand te houden. Het benodigde perspectief is daarmee voor deze niet alleen technisch, maar gaat ook over de omvang van deze school en de scholen in de directe omgeving (KC De Marel, KC de Vlinder en de grensscholen in Beverwijk). Na het vaststellen van het IHP gaan de schoolbesturen met beide gemeenten in dialoog voor een toekomstbestendig gebiedsplan. Vooralsnog gaan we uit van (ver)nieuwbouw van deze school in fase 3 van het IHP. Indien uit het gebiedsplan andere inzichten komen die om eerdere investeringen vragen worden deze uitgewerkt en voorgelegd in een separaat voorstel.

De **Anne Frankschool** wordt ondanks de leeftijd van het gebouw technisch als redelijk beoordeeld door het schoolbestuur. In 2025 investeert het schoolbestuur in een vernieuwing van de verwarmingsinstallatie. Het gebouw is een aantal keer uitgebreid, met de laatste uitbreiding uit 2017. Vooralsnog gaan we daarom uit van (ver)nieuwbouw van deze school in fase 3 van het IHP.

7.3 Voldoende huisvesting voor nieuwkomers- en asielzoekersonderwijs

Op dit moment wordt op 2 locaties binnen Heemskerk nieuwkomersonderwijs aangeboden:

- De Taalklas, primair NT2 onderwijs van De Fakkelt, binnen de locatie van KC het Rinket;
- De Internationale Schakelklas (ISK), voortgezet NT2 onderwijs door SVOK binnen de locatie SKILLS.

Zoals bij paragraaf 7.1 benoemd zou bij De Fakkelt in de toekomst sprake kunnen zijn van extra ruimtebehoefte indien de doelgroep toeneemt. Op dit moment zijn er 4 klassen van circa 15 leerlingen binnen deze voorziening, dat is voldoende voor het reguliere nieuwkomersonderwijs. De tijdelijke huisvesting is geplaatst ten behoeve van het asielzoekersonderwijs. Het is op dit moment onzeker of dat deze locatie op termijn meer onderwijs voor asielzoekers zal moeten verzorgen in verband met de spreidingswet. In het IHP gaan we als eerste uitgangspunt uit van een uitbreiding van de Taalklas met 2 groepen (uitbreiding van het aanbod met 50%). In de eerder benoemde businesscase van KC het Rinket, Het Avontuur en De Fakkelt dienen de mogelijkheden voor eventuele samenwerkingen en externe bekostiging verder verkend te worden. Daarnaast dient in de businesscase de ruimtevrage verder uitgewerkt te worden.

Voor de ISK is het onbekend of op termijn extra capaciteit nodig is. Op dit moment zijn 2 ISK-groepen geplaatst op een andere SVOK locatie. Zoals eerder benoemd blijft het aandachtspunt van een gezonde balans tussen de reguliere leerlingen en de ISK leerlingen op de voortgezet onderwijslocaties van toepassing.

7.4 Ruimte voor inclusief onderwijs

In de visie op onderwijshuisvesting is het belang voor inclusiever onderwijs beschreven. Dit heeft impact op huisvesting, vaak is hier extra capaciteit voor nodig. De gemeente is bereid om bij nieuwe projecten extra

volume te realiseren, onder voorbehoud dat deze ruimten conform de IKC-kaders (verhuur of medegebruik) gerealiseerd worden. Bij verhuur is een marktconform tarief van toepassing en is minimaal kostendekkend. Indien tijdelijke huisvesting voor een externe partij nodig is bij de vernieuwing van een schoolgebouw, is de externe partij hiervoor zelf financieel verantwoordelijk. In de businesscasefase van ieder nieuw project wordt onderzocht welke kansen en mogelijkheden er zijn om basisvoorzieningen (opvang en zorg) voor kinderen met een zorgbehoefte op te nemen.

Daarnaast ligt er een kans bij bestaande gebouwen met leegstand om inclusiever onderwijs te realiseren, door de leegstaande ruimtes te verhuren aan andere kindpartners. Op dit moment verwachten we dat op de onderstaande locaties enige leegstand aanwezig blijft, ook na uitvoering van de IHP-scenario's. Op deze locaties liggen daarom kansen om invulling te geven aan inclusiever onderwijs.

- KC KC Eigenwijze
- KC De Ark
- KC de Vlinder
- KC de Bareel
- Dalí College
- SKILLS vmbo

Binnen het voortgezet onderwijs is het verzorgen van inclusiever onderwijs al aan de orde door het verzorgen van specifieke voorzieningen.

Heliomare heeft de ambitie om decentrale HUBS te realiseren op scholen, om verder invulling te geven aan de ambities op inclusiever onderwijs. Hiervoor zouden de bovenste twee benoemde situaties (ruimte bij nieuwbouw of bestaande invulling van onderwijscapaciteit) beide geschikt kunnen zijn. Vanwege de doordecentralisatie ligt de regie op het invullen van deze kansen bij Heliomare.

7.5 Uitvoering huisvestingsprojecten

Bijgestelde projectkaders

De projecten uit het voorgaand IHP blijven, voor zo ver deze nog niet uitvoering zijn, in de fasering in het huidige IHP. Met de nieuwe prognoses en de ontwikkelingen zoals geschetst in de vorige paragrafen is het nodig om de projectkaders (planning en omvang) bij te stellen aan de hand van deze nieuwe inzichten.

	Project	Opleveringsjaar vigerend IHP (uitvoeringsplan)	Geactualiseerd opleveringsjaar	Capaciteit nieuwbouw vorig IHP	Geactualiseerde capaciteit nieuwbouw
Vorig IHP fase 1 (2021-2024)	✓ Dalí college revitalisatie				
	✓ KC De Marel uitbreiding				
	KC St. Leonardus, Van Gilse & NSDSK (ver)nieuwbouw	2024	2027	269 lln KC St. Leonardus 45 lln Gilse	400 lln KC St. Leonardus 45 lln Van Gilse
	KC Eigenwijze (ver)nieuwbouw	2024	2026	106	153
Nieuw fase 1 (2025-2029)	KC De Zevenhoeven (ver)nieuwbouw	2028	2028	250	300
	De Otterkolken revitalisatie	-	2029	-	316 (huidige permanente cap.)
Nieuw fase 2 (2030-2034)	KC het Rinket & De Fakkel, d.m.v. uitbreiding op locatie Het Avontuur en/of dislocatie bij nieuwbouw gymzaal Bachstraat	2027	2030	203 (inclusief NT2)	166 regulier conform prognoses +90 NT2 leerlingen (60 huidig + 30 extra capaciteit)
	Gymzaal Bachstraat	2027	2030	455 m ²	550 m ² o.b.v. meest actuele advies KVLO
Nieuw fase 3 (2035-2039)	KC De Ark (1968) (ver)nieuwbouw	-	2036	-	104 o.b.v. huidige leerlingprognoses
	Gymzaal Marnestraat of Duitslandlaan	-	2036	455 m ²	550 m ² o.b.v. meest actuele advies KVLO

Anne Frankschool (1970) (ver)nieuwbouw	-	2038	-	340 o.b.v. huidige permanente capaciteit
Gymzaal Stijkelstraat	-	2038	455 m ²	550 m ² o.b.v. meest actuele advies KVLO

Uitgangspunt voor de geactualiseerde planvorming is dat de uitvoering plaatsvindt op basis van de beschikbaarheid (volgordelijkheid) van de wissellocatie aan de Willem van Coulsterstraat.

7.6 Efficiënte inzet van tijdelijke huisvesting

Tijdelijke huisvesting is een kostbaar, maar vaak noodzakelijk, middel om de periode te overbruggen bij renovatie of nieuwbouw op dezelfde locatie. Om zo veel mogelijk tijdelijke huisvesting in de vorm van noodlokalen te beperken is één van de doelen in het IHP om bestaande capaciteit zo veel mogelijk te benutten. Hiervoor zijn voor de huidige opgave in fase 1 de volgende locaties beschikbaar:

- Leegstand binnen Het Avontuur
- De wissellocatie aan de Willem van Coulsterstraat

Voor eventuele externe gebruikers (verhuur van onderwijscapaciteit) geldt het uitgangspunt dat tijdelijke huisvesting te allen tijde bekostigd wordt door de betreffende externe gebruiker. De gemeente heeft geen wettelijke taak in het (tijdelijk) huisvesten van een externe gebruiker. Gezien de ambities op het gebied van het vormen van kindcentra is de gemeente echter wel bereid om (binnen wat in het vermogen ligt) mee te denken en werken aan een oplossing.

Met de besluitvorming rondom de nieuwbouw en revitalisatie van het project Eigenwijze is als oplossing aangegeven dat de Prof. van Gilseschool (auris) en de NSDSK gebruik kunnen maken van de wissellocatie aan de Willem van Coulsterstraat. Met de besluitvorming rondom de nieuwbouw van Integraal kindcentrum (IKC) Leonardus is als tijdelijke huisvesting het gebruik van tijdelijke noodlokalen als oplossing aangedragen. De gemeenteraad heeft echter opdracht gegeven om onderzoek te doen naar het zo veel mogelijk beperken van tijdelijke noodlokalen voor de vernieuwing van de St. Leonardusschool.

Met de actualisatie van het IHP is de meest efficiënte inzet van de beschikbare tijdelijke huisvesting opnieuw onderzocht. Dit ziet er als volgt uit:

Leegstand onderwijscapaciteit Het Avontuur

Bij het Avontuur is er echter sprake van leegstand van de onderwijscapaciteit. Er is voor gekozen om de Prof. van Gilseschool (Auris, speciaal onderwijs) gedurende de (ver)nieuwbouw van KC Eigenwijze en IKC Leonardus tijdelijk te huisvesten in het Avontuur. Door het huisvesten van de Prof. van Gilseschool in Het Avontuur ontstaan er geen ongewenste concurrentie-effecten doordat de scholen verschillende doelgroepen bedienen.

De NSDSK is inmiddels gedurende de (ver)nieuwbouw van KC Eigenwijze en IKC Leonardus tijdelijk gehuisvest in KC De Vlinder.

Wissellocatie Willem van Coulsterstraat

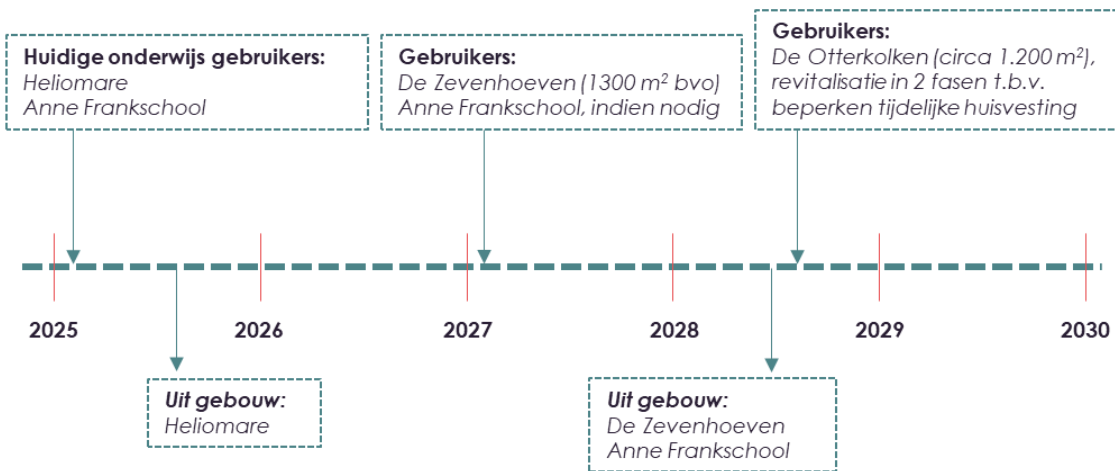
De wissellocatie wordt op dit moment als tijdelijke (uitbreiding) huisvesting, met 2 lokalen, ingezet voor de huisvesting van de Anne Frankschool. Zij hebben met hun leerlingenaantal een tekort aan capaciteit beschikbaar op hun hoofdlocatie. Daarnaast maakt op dit moment ook Heliomare nog gebruik van de wissellocatie aan de Willem van Coulsterstraat. Heliomare zal echter in de zomer van 2025 de wissellocatie verlaten.

Na het vertrek van Heliomare zal de beschikbare ruimte in de Willem van Coulsterstraat op basis van volgorde van de vernieuwingsprojecten ingezet worden als tijdelijke huisvesting.

Voor KC Leonardus wordt momenteel onderzocht of de locatie aan de Zandhaver een nieuwe permanente locatie kan zijn voor KC Leonardus. Bij een positief resultaat betekent dit dat er geen tijdelijke huisvesting nodig is. Bij een negatief resultaat betekent dit dat de nieuwbouw alsnog op de huidige locatie van KC Leonardus komt en dat er tijdens de bouwfase tijdelijke huisvesting nodig is.

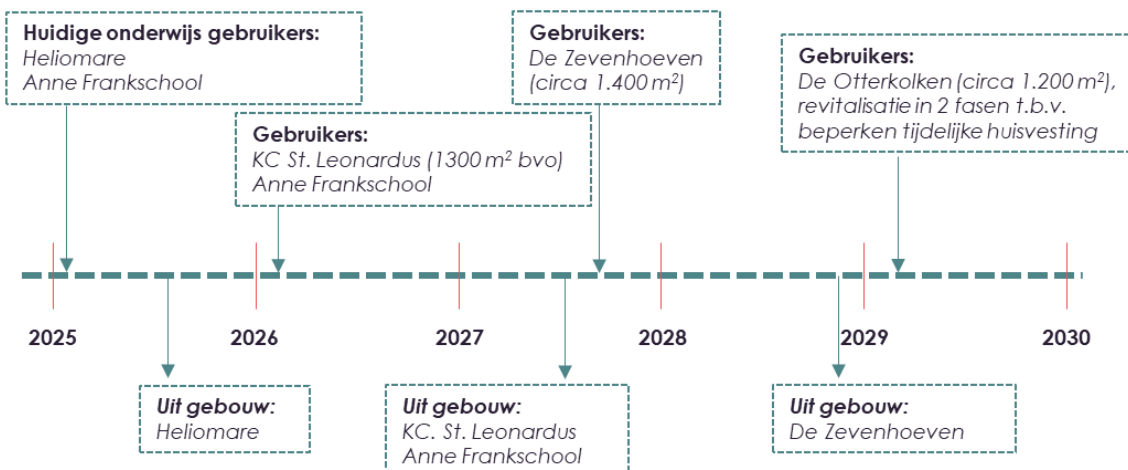
De invulling van de Willem van Coulsterstraat komt er als volgt uit te zien als er **geen** tijdelijke huisvesting benodigd is voor KC Leonardus:

Willem van Coulsterstraat Capaciteit: 1.400 m² bvo

De invulling van de Willem van Coulsterstraat komt er als volgt uit te zien als er **wel** tijdelijke huisvesting benodigd is voor KC Leonardus:

Willem van Coulsterstraat Capaciteit: 1.400 m² bvo

7.7 Verduurzamingsopgave bestaande portefeuille

Een groot deel van de onderwijshuisvestingsportefeuille in Heemskerk is niet toe aan (ver)nieuwbouw gedurende de looptijd van het IHP. Tegelijkertijd voldoen de gebouwen die in stand gehouden worden (nog) niet aan de ambities zoals omschreven bij het visiehoofdstuk. De belangrijkste doelstelling is dat alle gebouwen over circa 25 jaar CO₂-neutraal zijn. De komende jaren wordt hier stapsgewijs aan gewerkt.

Voor de gebouwen die in het IHP in stand gehouden worden ligt het initiatief bij de schoolbesturen om de komende jaren te verduurzamen en wanneer nodig en mogelijk het binnenklimaat te verbeteren. De gemeente Heemskerk wil de schoolbesturen wanneer nodig hierin financieel tegemoet komen, door bijvoorbeeld een duurzaamheidslening beschikbaar te stellen of (deels) mee te investeren in ingrepen die zichzelf niet terugverdienen. Voor het eerste inzicht in de benodigde ingrepen is in 2021 een pilot uitgevoerd waarbij de benodigde maatregelen en de daarbij horen de onrendabele top zijn uitgewerkt.

Om verdere actie te geven aan de ambities en de pilot die in 2021 is uitgevoerd is de volgende stap om de verduurzamingsacties voor de scholen verder uit te werken. Concreet wordt van de schoolbesturen gevraagd om in 2025 voor iedere school zonder huisvestingsingreep in het IHP een verduurzamingsbusinesscase aan te leveren. Hieruit moet minstens het volgende blijken:

- Welke technische ingrepen nodig zijn aan ieder gebouw om in 2050 CO₂-neutraal te zijn, en wat natuurlijke momenten in de onderhoudscyclus zijn om deze uit te voeren;
- Welk deel van de ingrepen terugverdiend kan worden in de exploitatie en welk deel zich naar verwachting niet terugverdient;
- Welke mogelijkheden het schoolbestuur zelf heeft om in het gebouw te investeren, en waarvoor zij naar verwachting niet de nodige investeringen kunnen of gaan doen.

Aan de hand van de bovenstaande uitkomsten gaan de gemeente en schoolbesturen in gesprek over de meest passende invulling van de ambities, en op welke manier de gemeente daarin bijdraagt.

Daarnaast hebben de gemeente en schoolbesturen de ambitie om de schoolpleinen te vergroenen waar dat nog niet is gebeurd. Voor de volgende scholen is aangegeven dat (nog) geen groen schoolplein aanwezig is:

- KC De Marel
- KBS De Lunetten
- De Otterkolken
- KC De Ark
- Locatie Willem van Coulsterstraat (wissellocatie, eigendom gemeente)

Zoals in de visie op onderwijshuisvesting beschreven ligt de verantwoordelijkheid en bekostiging voor het vergroenen van schoolpleinen in de basis bij schoolbesturen. Zij kunnen per casus een aanvraag doen bij de gemeente voor aanvullende bekostiging. Afhankelijk van de aanvraag en de financiële mogelijkheden kan de gemeente besluiten om deze verzoeken te honoreren of af te wijzen. Voor de wissellocatie is de gemeente verantwoordelijk voor de buitenruimte en kan daar ook de afweging maken om het plein te vergroenen.

8. Bewegingsonderwijs

Onderdeel van het IHP is een capaciteitstoets die de beschikbare accommodaties bewegingsonderwijs vergelijkt met de normatieve behoefte van de scholen, nu (2024) en in de toekomst (2030). Voor deze analyse zijn de meest recente leerlingenprognoses gebruikt, van april 2023 voor het basisonderwijs, en de leerlingenprognose van januari 2021 voor het voortgezet onderwijs. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de analyse, de knelpunten en aanbevelingen die daaruit voortkomen. Hierin wordt geen rekening gehouden met de wens om per geformeerde groep bewegingsonderwijs te faciliteren. Hier wordt jaarlijks door de gemeente Heemskerk zo veel als mogelijk invulling aan gegeven.

8.1 Vraag en aanbod

Per kern is de ruimtebehoefte voor het bewegingsonderwijs (uitgedrukt in klokuren), en het aanbod (uitgedrukt in klokuren gym op basis van het aantal zaaldelen) tegen elkaar afgezet. Er wordt voor het basisonderwijs uitgegaan van de wettelijke 26 beschikbare klokuren per zaal(deel). Voor het voortgezet onderwijs geldt een wettelijke beschikbaarheid van 40 klokuur per zaal(deel).

Het gebruik van de sportvoorzieningen door verenigingen is in dit overzicht niet meegenomen. Het in kaart brengen van deze behoefte valt buiten de scope van dit IHP. Het gebruik door verenigingen van bewegingsonderwijsaccommodaties is aanvullend op het primaire doel van de accommodaties.

De figuren op de volgende pagina's geven inzicht in het aantal klokuren gym waar de scholen recht op hebben in de huidige situatie (2024) en de opgestelde leerlingprognose voor 2030, en de beschikbare capaciteit per sportaccommodatie. Ook hiervoor geldt dat het beoogde aannemebeleid op termijn invloed zal hebben op de leerlingstromen en -prognoses. Periodieke actualisatie van zowel de prognoses is nodig om tijdig in te kunnen spelen op onverwachte ontwikkelingen.

Daarnaast bevat de analyse in de opvolgende paragrafen de vraag/aanbodberekening op basis van de normatief toegekende klokuren. In de visie op onderwijshuisvesting is beschreven dat de gemeente zo veel als mogelijk bewegingsonderwijs toe te kennen op basis van werkelijk geformeerde groepen. Dit is per jaar een momentopname waar de gemeente zo veel als mogelijk in voorziet.

Analyse van de beschikbare capaciteit versus de normatieve behoefte in 2024

In totaal is er in de gemeente Heemskerk 474 klokuren per week aan capaciteit aanwezig bij de bestaande sportaccommodaties die worden ingezet voor bewegingsonderwijs. Negen zaaldelen worden gebruikt door het basisonderwijs (elk 26 uur per week beschikbaar) en zes zaaldelen worden gebruikt door het voortgezet onderwijs (elk 40 uur per week beschikbaar).

Uit de analyse blijkt:

- De totale behoefte van alle scholen is op dit moment 289,4 klokuren per week.
- **Sportzaal de Velst** heeft 2 zaaldelen, waarvan 1 beschikbaar voor het basisonderwijs. De twee scholen die gebruik maken van dit zaaldeel van de sportzaal hebben samen een normatieve behoefte van 24 klokuren. Er is met 26 beschikbare klokuren in theorie voldoende capaciteit. Mogelijk levert dit wel knelpunten op bij het inroosteren, omdat er weinig ruimte over is om vrije periodes in te roosteren voor wisseling van groepen.
- **Gymzalen de Bachstraat, Visserstraat en Waterakkers** in de kern Kerkbeek, Commandeurs en Poelenburg hebben gezamenlijk een beschikbare capaciteit van 78 klokuren. De ruimtebehoefte van de vier reguliere basisscholen in het gebied is 34,5 klokuren. De behoefte bewegingsonderwijs van de Van Gilseschool is 4,5 klokuur. Deze school is op dit moment gehuisvest in Het Avontuur en zij maken gebruik van de gymzaal Bachstraat. In de nieuwbouwsituatie maakt de school van de gymzaal Waterakkers. Daarnaast heeft het Rinket een aanvullende ruimtebehoefte vanwege het nieuwkomersonderwijs, deze specificatie is ook

buiten beschouwing gelaten. Er is voldoende capaciteit om te voldoen aan de behoefte bewegingsonderwijs van de scholen.

- **Gymzalen Lunetten, Stijkelstraat** hebben een gezamenlijke beschikbare capaciteit van 52 klokuren. Elk van de gymzalen wordt door één school gebruikt. De ruimtebehoefte van de scholen is 37,5 klokuren. Er is voldoende capaciteit om te voldoen aan de behoefte bewegingsonderwijs van de scholen.
- **Gymzalen KC de Bareel, Duitslandlaan en Marnestraat** hebben een gezamenlijke beschikbare capaciteit van 78 klokuren. De ruimtebehoefte van de vier basisscholen in het gebied Zuidbroek en Broekpolder is 42 klokuren. Er is voldoende capaciteit om te voldoen aan de behoefte bewegingsonderwijs van de scholen. Het afstoten van de overcapaciteit om kosten te besparen is onwenselijk. De loopafstand voor de scholen wordt dan een aandachtspunt en daarnaast blijft er bij het afstoten weinig frictieeegstand over om de bewegingsonderwijs roosters samen te stellen.
- Voor het VO wordt uitgegaan van de leerlingenprognose opgesteld in januari 2021. Deze uren kunnen (theoretisch) verdeeld worden over de zes beschikbare zaaldelen in de **Sportbox**. Ook als nu in werkelijkheid meer of minder leerlingen zijn ontstaan er geen capaciteitsknelpunten. Volgens de normatieve berekening is er voldoende capaciteit aanwezig om naast de reguliere gymlessen ook de aanvullende behoeftes vanuit de sportprofielen in het VO een plaats te bieden.
- Voor iedere school is op dit moment voldoende capaciteit bewegingsonderwijs beschikbaar binnen de benoemde hemelsbrede afstanden zoals beschreven binnen de Verordening voorziening onderwijshuisvesting gemeente Heemskerk.

Analyse van de beschikbare capaciteit versus de normatieve behoefte in 2030

Het leerlingenaantal zal naar verwachting stijgen waardoor ook de normatieve behoefte bewegingsonderwijs op zal lopen. Voor 2030 is de prognose dat de ruimtebehoefte bewegingsonderwijs zal oplopen tot 293,5 klokuren. Uit de analyse bleek dat de verschillende gymzalen, sportzalen en sporthallen ruim voldoende capaciteit hebben om voor alle scholen het bewegingsonderwijs te faciliteren. Ook in 2030 blijft deze tendens gehandhaafd.

Enige uitzondering is sportzaal De Velst. Deze sportaccommodatie heeft zoals eerder aangegeven 2 zaaldelen, waarvan 1 beschikbaar voor het basisonderwijs. De twee scholen die gebruik maken van de deze sportaccommodatie hebben momenteel een normatieve behoefte van 24 klokuren, daarmee blijven er nu 2 klokuren over. Naar verwachting zal het leerlingenaantal stijgen waardoor de behoefte in klokuren stijgt naar 25,5, waardoor er slechts 0,5 klokuur restant over blijft. Dit brengt bij de roostering knelpunten met zich mee omdat er weinig ruimte over is om vrije periodes in te roosteren voor wisseling van groepen. Daarnaast is er geen frictieeegstand om eventuele onverwachte groei op te kunnen vangen.

		Noordhoek	
		De Velst	
		26	26
School	Brin	norm.	progn.
De Otterkolken	07US00	15	16,5
KC De Zevenhoeven	18PW00	9	9
Totale behoefte		24	25,5
Capaciteit sportvoorziening		26	26
Verschil		2,00	0,50

		Kerkbeek, Commandeurs, Poelenburg					
		De Bachstraat		Visserstraat		Waterakkers	
		26	26	26	26	26	26
School	Brin	norm.	progn.	norm.	progn.	norm.	progn.
Het Avontuur	18QY00	4,5	4,5				
KC het Rinket	05HH00	10,5	10,5				
KC Eigenwijze	18QY01			3	4,5		
Van Gilseschool	01JO19	4,5					4,5
KC St. Leonardus	08ZV00					16,5	16,5
Totale behoefte		19,5	15	3	4,5	16,5	21
Capaciteit sportvoorziening		26	26	26	26	26	26
Verschil		6,50	11,00	23,00	21,50	9,50	5,00

		Assumburg en Waterakkers					
		Lunetten		Stijkelstraat		Sportbox	
		26	26	26	26	240	240
School	Brin	norm.	progn.	norm.	progn.	norm.	progn.
Kath BS De Lunetten	08JO00	21	22,5				
Anne Frankschool	11EI00			16,5	19,5		
Forta	28BN00					43,9	42,9
SKILLS vmbo	27MD02					54,7	53,4
Dalí College	27MD01					52,8	51,7
Totale behoefte		21	22,5	16,5	19,5	151	148
Capaciteit sportvoorziening		26	26	26	26	240	240
Verschil		5,00	3,50	9,50	6,50	88,60	92,00

		Zuidbroek en Broekpolder					
		KC de Bareel		Duitslandlaan		Marnestraat	
		26	26	26	26	240	240
School	Brin	norm.	progn.	norm.	progn.	norm.	progn.
KC de Bareel	27YC00	19,5	18				
KC De Ark	05ML00			4,5	4,5		
KC de Vlinder	07NJ00					7,5	9
KC De Marel	18SU00			10,5	10,5		
Totale behoefte		19,5	18	15	15	7,5	9
Capaciteit sportvoorziening		26	26	26	26	26	26
Verschil		6,50	8,00	11,00	11,00	18,50	17,00

8.2 Oplossingsrichtingen

De oplossingsrichtingen voor de gymzalen haken, indien mogelijk, aan op de scenario's vanuit het onderwijs. Indien de kwaliteit of benutting door het onderwijs van de gymzaal aanleiding geeft tot ingrepen, worden die hieronder nader omschreven. Het betreft voorstellen bezien vanuit de capaciteit en kwaliteit vanuit het bewegingsonderwijs. In breder verband (waarbij ook de verenigingssport meegenomen wordt) dient de haalbaarheid van de voorstellen nader onderzocht te worden.

- **Gymzaal Visserstraat** wordt zeer beperkt gebruikt. Het zou mogelijk zijn om deze gymzaal af te stoten om de onderhouds- en beheerskosten te beperken. Het gebruik zou verplaatst kunnen worden naar de sporthal Waterkokers, eventueel in combinatie met het optimaliseren van deze sporthal door middel van een extra neerlaatbare wand (deelbaar in 3 zaaldelen).
- **Gymzaal Bachstraat** is technisch verouderd en op termijn toe aan vervangende nieuwbouw. Omdat deze gymzaal onderdeel uitmaakt van de eerder benoemde ontwikkeling van KC het Rinket en Het Avontuur is het uitgangspunt voor (ver)nieuwbouw begin fase 2. Het nieuwbouwen van de gymzaal Bachstraat op een plek meer in het oosten van de wijk zou daarnaast ook kansen bieden om de druk op het bewegingsonderwijs voor De Otterkolken en KC De Zevenhoeven op te vangen bij **Sportzaal De Velst**, die met de verwachte groei in de toekomst volledig bezet is.
- **Gymzaal Marnestraat** en **gymzaal Duitslandlaan** liggen in een gebied met een aantal relatief kleine scholen, waarbij zowel binnen de scholen als in het bewegingsonderwijs normatieve overcapaciteit aanwezig is. Voor dit gebied is in dit IHP beschreven dat een gebiedsplan uitgewerkt wordt waarbij het toekomstperspectief van deze scholen en de gymzalen verder wordt uitgewerkt. Gezien de leeftijd van de gymzalen Marnestraat en Duitslandlaan is het wenselijk om één van deze gymzalen te vernieuwen. De uitkomsten van het gebiedsplan moeten duiden wat de meest wenselijke oplossingsrichtingen zijn voor dit gebied.
- **Gymzaal Stijkelstraat** wordt gebruikt door de Anne Frankschool en is technisch verouderd. De Anne Frankschool is opgenomen in fase 3 van het IHP. Om te zijner tijd een integrale ontwikkeling te kunnen doen van zowel onderwijs als bewegingsonderwijs is een (ver)nieuwbouw van de gymzaal opgenomen tegelijkertijd met de vernieuwing van de Anne Frankschool.

9. Financiën

In de vorige hoofdstukken is beschreven wat de ingrepen zijn voor het onderwijs en bewegingsonderwijs om de geconstateerde knelpunten op te kunnen lossen. Om een goede en integrale afweging te kunnen maken, zijn in dit hoofdstuk de financiële consequenties inzichtelijk gemaakt. De volledige uitwerking is opgenomen in bijlage 4, hierin is ook uiteengezet welke financiële keuzes eventueel gemaakt kunnen worden. In paragraaf 9.1 worden de gestelde uitgangspunten benoemd die leiden tot de totale investeringskosten in voor de onderwijshuisvesting zoals opgenomen in paragraaf 9.2. In paragraaf 9.3 is het totaal effect op de gemeentelijke begroting beschreven.

9.1 Uitgangspunten

Investeringsbedragen

Bij het bepalen van de investeringen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Alle bedragen zijn inclusief btw en geraamd op basis van het prijspeil januari 2025;
- Voor nieuwbouw wordt uitgegaan van een bandbreedte voor het stichtingskostenbedrag afhankelijk van de schoolgrootte (een kleinere school is relatief duurder om te bouwen dan een grotere school). De opbouw van de investeringskosten is opgenomen in de financiële bijlage.
- Bedragen worden geïndexeerd met 3,6% per jaar (gemiddelde bouwkostenstijging van de afgelopen 10 jaar).
- De gemeentelijke bijdrage voor vernieuwbouw is gelijk aan de stichtingskosten voor nieuwbouw per bruto vierkante meter.
- De gemeentelijke bijdrage voor revitalisatie is 30% van de stichtingskosten voor nieuwbouw per m² bvo, op basis van de volledige capaciteit van het gebouw.
- De gemeente is vanuit wet- en regelgeving verantwoordelijk voor de bekostiging van BENG en overige voorschriften inzake verplichte energiemaatregelen zoals gasloos bouwen bij nieuwbouw. In lijn met de ambities wenst de gemeente aanvullend te investeren in het realiseren van Frisse Scholen Klasse B en een kwaliteitsniveau dat past bij het 'kwaliteitskader huisvesting' van RuimteOK.
- De toeslag die gekoppeld is aan ENG (energieneutraal) wordt niet opgenomen in de totale investeringskosten. Het uitgangspunt is dat de schoolbesturen dit gedeelte zelf bijdragen, indien het terugverdiend kan worden in de exploitatie. De gemeente kan in de voorbereidingsfase van het project wanneer nodig en wenselijk afwijken van dit uitgangspunt. Deze verkenning is onderdeel van de businesscasefase van ieder project.
- In de investeringsbedragen is geen rekening gehouden met het realiseren van aanvullende ruimtes voor bijvoorbeeld zorg of kinderopvang. In de businesscasefase wordt per project de aanvullende behoefte bepaald.
- Voor alle investeringen geldt dat deze mede zijn bepaald aan de hand van de laatst beschikbare leerlingprognoses. Op het moment van uitvoering wordt op basis van een dan actuele prognose opnieuw de omvang en daarmee de investering bepaald.
- De gemeente Heemskerk heeft verschillende duurzaamheidsambities die terug kunnen komen als aanvullende investeringen binnen de projecten. In de businesscasefase wordt bepaald of dat aanvullende duurzaamheidsambities wenselijk zijn. In het IHP wordt per (ver)nieuwbouwproject een taakstellend budget hiervoor opgenomen. Voor revitalisatie gelden deze toeslagen niet. Als mogelijke meerkosten zijn investeringsbedragen voor de projecten in fase 1 inzichtelijk gemaakt voor de onderstaande opties. De gemeente wenst hierin te investeren. De bedragen zijn door een extern bureau gebaseerd op referentieprojecten voor nieuwbouw door het land, en al eerder toegepast bij plannen binnen de gemeente Heemskerk. Indien deze toeslagen worden toegekend betreft dit geormerkte budget in de bouw en dient ook separaat verantwoord te worden.
 - Klimaatadaptief bouwen;
 - Circulair bouwen;

- Groene schoolpleinen.
- De investeringsbedragen zijn exclusief eventuele subsidies. De bouwheer is verantwoordelijk voor het onderzoek doen naar en aanvragen van subsidies die ingezet kunnen worden voor de realisatie en/of exploitatie.
- Mocht in de toekomst het BBL of andere wetgeving met betrekking tot onderwijshuisvesting worden gewijzigd, dan zal het IHP (inclusief financiële uitgangspunten) waar nodig daarop worden aangepast.

Daarnaast zijn er ook een aantal kosten die door de gemeente bekostigd worden op basis van werkelijke kosten en geen onderdeel uitmaken van de normatieve investeringsbedragen. Dat gaat om de volgende kostenposten:

- Paalfundering;
- Inrichting buitenterrein groter 600 m²;
- Asbest sanering (indien nodig);
- Aanpassingen aan infrastructuur (bv. kiss&ride of parkeren);
- Meerkosten als gevolg van stedenbouwkundige randvoorwaarden;
- Aansluiting op een warmtenet of elektriciteitsnet;
- Prijsstijging tijdens de bouw;
- Verhuiskosten;
- Overige kosten.

Deze kosten zijn wisselend van toepassing op de projecten afhankelijk van de specifieke situatie. In de basis worden deze kosten binnen het bouwbudget opgevangen. In het geval dat het bouwbudget niet voldoende is om deze kosten te dekken wordt daarvoor aanvullend budget aangevraagd. Daarnaast wordt per project een vaste stelpost opgenomen voor herstel van openbare ruimte van € 100.000, -. Deze stelpost is geen onderdeel van het budget voor nieuwbouw van het schoolbestuur.

Als laatste zijn de onderstaande (eenmalige) kosten in het IHP concreet geraamd voor de projecten in fase 1 en 2:

- Afschrijven resterende boekwaarde schoolgebouw;
- Sloopkosten en kosten bouwrijp maken;
- Tijdelijke huisvesting.

Eventuele aanpassingen aan de locatie Willem van Coulsterstraat voor het inzetten van de locatie als wissellocatie zijn niet financieel opgenomen in het IHP. Het uitgangspunt is dat deze uit het lopende onderhoudsbudget bekostigd worden.

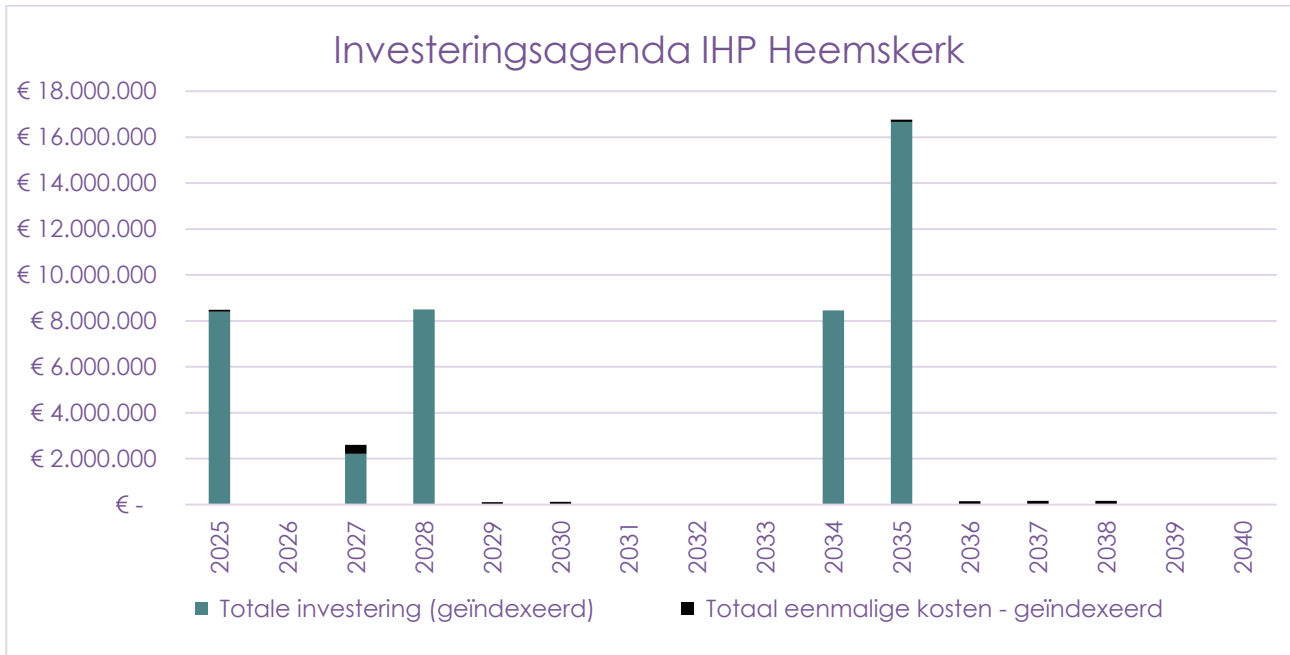
Structurele lasten

Voor het doorrekenen van de structurele lasten van de ingrepen in het IHP hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Rekenrente: 1,5%;
- Prijsindex ten behoeve van bepalen toekomstige investeringen: 3,6%. Dit is de gemiddelde jaarlijkse stijging van de Bouwkostenindex van de afgelopen 10 jaar (april 2014 – april 2024);
- Afschrijvingsmethode: lineair;
- Afschrijftermijnen bij nieuwbouw: 50 jaar;
- Afschrijftermijnen bij vernieuwbouw: 50 jaar;
- Afschrijftermijnen bij revitalisatie: 20 jaar.

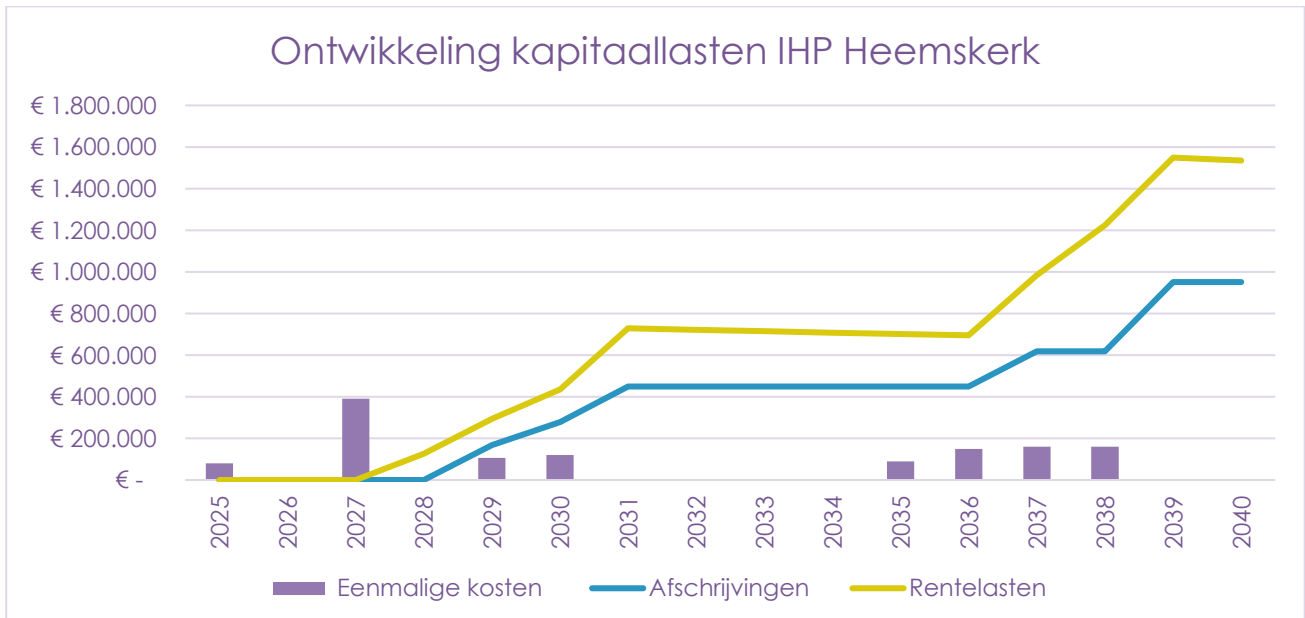
9.2 Totale investering

De investeringsagenda is in de financiële bijlage uitgewerkt conform de in 9.1 beschreven uitgangspunten. De planvorming in het IHP resulteert in de looptijd van het IHP in de investeringen zoals weergegeven in de onderstaande figuur.

9.3 Effect gemeentelijke begroting

Bij het bepalen van het effect op de gemeentelijke begroting zijn de nieuwe kapitaallasten als gevolg van de geraamde investeringen in beeld gebracht conform de uitgangspunten zoals beschreven in paragraaf 9.1 en verder uiteengezet in de financiële bijlage. In de onderstaande figuur is de ontwikkeling van de kapitaallasten in beeld gebracht (inclusief eenmalige kosten, afboeken van resterende boekwaarde en het mogelijk activeren van een deel van de locatiegebonden kosten).

10. Uitvoeringsplan bouwprojecten

De voorgaande hoofdstukken hebben op hoofdlijnen de ambities en plannen beschreven voor de komende 16 jaar voor de onderwijshuisvestingsportefeuille van de gemeente Heemskerk. Om concreet actie en invulling te geven aan deze plannen bevat dit hoofdstuk een uitvoeringsplan voor de bouwprojecten in het IHP. Hiervoor wordt een globaal overzicht en tijdsplan gegeven voor de te doorlopen stappen binnen een bouwtraject.

10.1 Bouwfasen en werkzaamheden

Het bouwproces wordt onderverdeeld in vijf fasen (zie onderstaande figuur). Iedere fase kenmerkt zich door tal van werkzaamheden. De opbrengst van ieder fase vormt de input voor de daaropvolgende fase.

Onderstaand worden alle bouwfasen kort toegelicht en per fase de werkzaamheden omschreven.

Initiatieffase

In de initiatieffase wordt het eerste idee voor een project verder uitgewerkt en de haalbaarheid van het project nader getoetst in een businesscase. Ten grondslag aan het initiatief liggen knelpunten aan de onderwijshuisvesting op het gebied van kwaliteit, ruimtebehoefte en/of exploitatie. In het integraal huisvestingsplan (IHP) zijn deze knelpunten geïnventariseerd en toekomstplannen geschetst. In een businesscase wordt een globaal PvE opgesteld met daarin de projectkaders en een eerste financiële en

Werkzaamheden **initiatieffase**:

- Voorstel uit IHP verder uitwerken
- Opstellen businesscase (locatiekeuze, afweging nieuwbouw-vernieuwbouw)
- Actualisatie projectkaders
- Informeren en vaststellen businesscase gemeenteraad
- Afspraken maken over het bouwheerschap
- Opstellen beschikking per project

ruimtelijke uitwerking van de plannen. Ook wordt in deze businesscase onderzocht of het mogelijk is om andere voorzieningen of woningen aan het programma toe te voegen. De initiatieffase eindigt met aanvraag voor een beschikking voor de gevraagde voorziening op basis van het uitvoeringsplan. Aan het eind van deze fase dient de bouwheer een financieringsplan in, op basis daarvan worden de voorschotten uitgekeerd. De bouwheer draagt zorg voor de verantwoording van de bestedingen.

De doorlooptijd van de initiatieffase is afhankelijk van de complexiteit van het project. Bij lage complexiteit (bijvoorbeeld een school zonder andere functies en waarbij een locatiekeuze niet aan de orde is) kan de initiatieffase in circa 3 maanden doorlopen worden. Bij projecten met een hoge complexiteit (bijvoorbeeld het realiseren van een multifunctionele accommodatie en/of als er naar een locatie gezocht moet worden inclusief participatietraject) kan de doorlooptijd 6 tot 9 maanden bedragen. Het uitwerken van de initiatieffase vraagt afhankelijk van de complexiteit om een investering van circa € 20.000, - tot € 50.000, -. De politieke besluitvorming na afronding van de initiatieffase duurt circa 2 maanden.

Definitiefase

Als de beschikking is toegekend wordt gestart met de definitiefase en krijgt het plan meer vorm. Indien nodig worden er aanvullende onderzoeken gestart ten behoeve van de locatiekeuze en/of bouwkundige afwegingen. Er dient een volledig Programma van Eisen (PvE) te worden uitgewerkt en er moet, indien van toepassing, actief gezocht worden naar een geschikte locatie. Tevens wordt de projectorganisatie voor de volgende fasen vormgegeven.

De doorlooptijd van de definitiefase van het project bedraagt circa 3 tot 6 maanden, afhankelijk van de hoeveelheid stakeholders in een proces. Het uitwerken van de definitiefase vraagt afhankelijk van de complexiteit om een investering van circa € 20.000, - tot € 50.000, -. Indien uit de definitiefase blijkt dat aanvullend krediet benodigd is via de gemeenteraad kan rekening gehouden worden met een aanvullende doorlooptijd van circa 2 maanden.

Ontwerpfase

In deze fase worden het gebouw en de installaties ontworpen en volledig uitgewerkt (in tekeningen en bestek), worden een investeringskostenbegroting gemaakt en een bouwplanning opgesteld. Ook vindt de selectie van de uitvoerend aannemer plaats.

De ontwerpfase kan worden opgedeeld in 3 stappen: Voorlopig Ontwerp (VO), Definitief Ontwerp (DO) en de bouwvoorbereiding.

Afhankelijk van de omvang van het project is de ontwerpfase in circa 6 maanden tot 1 jaar te doorlopen. De ontwerpfase vraagt afhankelijk van de complexiteit om een investering van circa 5% tot 10% van het totale bouwbudget. Indien uit de ontwerpfase blijkt dat aanvullend krediet benodigd is via de gemeenteraad kan rekening gehouden worden met een aanvullende doorlooptijd van circa 2 maanden.

Werkzaamheden **definitiefase**:

- Opzetten projectorganisatie
- Volledig uitwerken Programma van Eisen (incl. tijdelijke huisvesting)
- Herijken investeringskostenraming (indien nodig aanvragen aanvullend krediet via gemeenteraad)
- Bepalen aanbestedingsstrategie
- Selecteren en contracteren architect en adviseurs

Werkzaamheden **ontwerpfase**:

- Opstellen voorlopig ontwerp
- Opstellen definitief ontwerp
- Opstellen bestektekeningen
- Organisatie tijdelijke huisvestingen (i.r.t. investeringskosten)
- Opstellen investeringsbegroting (indien nodig aanvragen aanvullend krediet via gemeenteraad)
- Opstellen bouwplanning
- Eventueel selecteren en contracteren aannemers

Uitvoeringsfase

Gedurende deze fase wordt het gebouw daadwerkelijk gerealiseerd. Ten tijde van de realisatie kan het zijn dat de school wordt ondergebracht in tijdelijke huisvesting. De uitvoeringsfase wordt afgesloten met de oplevering van het gebouw en financiële verantwoording door de bouwheer.

De doorlooptijd van de uitvoeringsfase is voornamelijk afhankelijk van de omvang van een project. Een relatief klein gebouw (bijvoorbeeld een enkelstrooms school) kan gerealiseerd worden in circa 1 jaar. Bij grote projecten, bijvoorbeeld een grotere school of een combinatie met andere functies, kan de bouwtijd oplopen tot 2 jaar.

Gebruiksfase

In de gebruiksfase is het gebouw operationeel. Deze fase duurt het langst: de bedrijfsvoering draait, het gebouw wordt geëxploiteerd en waar nodig vindt er bijsturing en aanpassingen plaats.

Werkzaamheden **uitvoeringsfase**:

- Verkrijgen benodigde vergunningen
- Realiseren en ingebruikname van tijdelijke huisvesting
- Eventueel sloop huidige gebouw
- Uitvoering project
- Monitoren van de bouwwerkzaamheden
- Oplevering (proces verbaal opstellen)
- Financiële verantwoording bouwheer

Werkzaamheden **gebruiksfase**:

- Verhuizen
- Afsluiten overeenkomsten met huurders/gebruikers
- Opstellen Meerjaren onderhoudsplan (MOP)

10.2 Eigendom, beheer en exploitatie

Parallel aan het bouwproces dient, in het geval van integrale kindcentra (IKC) of projecten waar meerdere gebruikers bij betrokken zijn, aandacht te zijn voor het eigendom, beheer en exploitatie. Gesprekken omtrent het eigendom, beheer en exploitatie starten in de definitiefase. In deze fase wordt de visie op de samenwerking en het organisatiemodel (eigendom) verkend en vertaald naar uitgangspunten voor het beheer en exploitatie. Hoe concreter het project hoe concreter de beheerstructuur en demarcatie en ten aanzien van beheertaken (zoals onderhoud, belastingen en verzekeringen, energie (gas, water en elektra), schoonmaak, afval, internet, veiligheid en verhuur/medegebruik) worden. Beheer en exploitatie afspraken worden omschreven in een zogeheten beheerplan en juridisch vastgelegd in overeenkomsten.

Bijlagenoverzicht

Bijlage 1: factsheets IHP Heemskerk

Bijlage 2: gebiedskaarten IHP Heemskerk

Bijlage 3: Oplossingsrichtingen ruimtetekort

Bijlage 4: doorrekening financiën IHP Heemskerk

De hoogste kwaliteitseisen aan onze dienstverlening. Een goed gebouw begint met het beste idee.

Colofon

Datum: 12 juni 2025
Auteur(s): Leonoor Clemens
Maarten Groenen
Bram Treffers

info@icsadviseurs.nl
088 - 235 04 27